Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegovo značenje za lokalnu zajednicu: studija slučaja Trebovec

Matkerić, Katarina

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:847285

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

Repository / Repozitorij:

ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences

zir.nsk.hr

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za povijest

DIPLOMSKI RAD

Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegovo značenje za lokalnu zajednicu: studija slučaja Trebovec

Studentica: Katarina Matkerić

Mentorica: dr.sc. Silvija Pisk

Zagreb, 2019. godine

Tablica sadržaja

1. UVOD 1
1.1. Obrazloženje teme 1
1.2. Dosadašnja relevantna istraživanja 2
1.3. Izvori i metodologija 4
2. PREGLED ADMINISTRATIVNOG POLOŽAJA DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA TREBOVEC KROZ GODINE NJEGOVA DJELOVANJA . 6
3. OD OSNUTKA DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA TREBOVEC DO RASPADA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE 1921.-1945. 9
3.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora 9
3.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova 15
3.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu 18
4. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TREBOVEC ZA VRIJEME JUGOSLAVIJE 1945.-1991. 20
4.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora 20
4.1.1. Financijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 25
4.1.2. Intervencijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 27
4.1.3. Natjecateljski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 28
4.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova 31
4.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu 33
5. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TREBOVEC U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 1991. DO SRPNJA 2019. 36
5.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora 36
5.1.1. Financijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 41
5.1.2. Intervencijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 43
5.1.3. Natjecateljski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 46
5.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova 49
5.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu 52
6. ZAKLJUČAK 56
7. SAŽETAK 59
8. ABSTRACT 59
9. PRILOZI 60
10. POPIS PRILOGA 69
11. POPIS KORIŠTENIH KRATICA 71
12. BIBLIOGRAFIJA 72

1. UVOD

1.1. Obrazloženje teme

Dobrovoljno vatrogastvo počelo se razvijati u 17. stoljeću u Francuskoj kada su svećenici iz redova kapucina prvi dobrovoljno gasili požare. Od tada se organizirano dobrovoljno vatrogastvo širi diljem Europe od Beča, Hamburga, Milana, Madrida, Bruxellesa i Petrograda. Na hrvatskom prostoru prvo dobrovoljno vatrogasno društvo organizirano je tek 1863. godine u Varaždinu, po uzoru na Njemačku. Ubrzo nakon toga dolazi do sve većeg širenja dobrovoljnog vatrogastva na hrvatskom prostoru.[1] Opasnost od požara bila je mnogo veća u raštrkanim naseljima nego u gradovima zbog načina na koji su građene kuće te se zato dobrovoljno vatrogastvo više razvija na prostoru naselja.[2] Tema dobrovoljnog vatrogastva u povijesti nije istražena iako ono čini vrlo važnu stavku u istraživanju stanja u hrvatskim selima tijekom 20. stoljeća. Prema statistici za 1938. godinu na prostoru Savske Banovine djeluje 939 dobrovoljnih vatrogasnih društava, odnosno oko 60 262 člana unutar tih društava. Tijekom 1954. godine na prostoru Narodne Republike Hrvatske djeluje 65 545 operativnih vatrogasaca te je svaki 59 stanovnik države operativno sposoban. Važno je naglasiti da tada uz već spomenute operativne jedinice postoji još 66 620 pomažućih vatrogasnih članova. Dobrovoljna vatrogasna društva upravo tijekom tridesetih i pedesetih godina imaju najveći porast broja novih članova. Tijekom 2000. godine djeluje 1 822 društva sa 62 400 operativnih vatrogasaca te uz 155 900 pripadnika vatrogasne mladeži, pomlatka te pričuvnih, podupirajućih, počasnih i članova veterana. Informacije za tu godinu su ujedno i posljednje informacije o broju članstva u toj organizaciji.[3]

Stoga će se ovaj diplomski rad baviti mikrohistorijom kroz perspektivu studije slučaja sela Trebovec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva koje djeluje na tom području. To je jedina organizacija koja konstantno djeluje u toliko velikom rasponu godina, odnosno od 1921. godine pa do danas, a vezana je isključivo za područje tog sela. DVD Trebovec je

[1] Antun Novak,Vlado Šoštarić, Miroslav Kirinčić i Vedran Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice 1876.-2016.* (Zagreb:Hrvatska vatrogasna zajednica, 2016), 30-32.
[2] Petar Marković, *Kratka povijest vatrogastva* (Križevci: Vatrogasna zajednica Savske Banovine u Zagrebu, 1936), 8.
[3] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice,* 123-210.

istovremeno i treće najstarije vatrogasno društvo i jedno od trenutno aktivnijih vatrogasnih društava na području Vatrogasne zajednice grada Ivanić-Grada.[4]

Obuhvatit će razdoblje djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva, od njegovog osnivanja 1921. godine pa do današnjih dana, a dati će kronološki prikaz povijesti Dobrovoljnog vatrogasnog društva temeljenih na pisanim izvorima uz dopune koje donose intervjui sjećanja članova. Posebni naglasak biti će na financijski, intervencijski i natjecateljski aspekt djelovanja, kao i na trendove u kretanju članstva, njihovu osposobljavanju i ulogama koje izvršavaju. Osim toga, usporedno s kronološkim prikazom povijesti analizirat će se i njegovo značenje za zajednicu. Ta će se promjena u značenju, kao i samo djelovanje DVD-a, povezati s odnosom politike prema dobrovoljnim vatrogasnim društvima i stanjem tih društava općenito u pojedinim razdobljima. Shodno tome glavno istraživačko pitanje ovog diplomskog rada glasi: Kako djeluje Dobrovoljno vatrogasno društvo Trebovec kroz svoju povijest te kako to djelovanje utječe na njegovo značenje za lokalnu zajednicu? Potpitanja na koja će odgovoriti ovaj diplomski rad su: Kako Društvo djeluje u pojedinim razdobljima? Kako članovi misle da utječu na zajednicu u kojoj djeluju te koji su motivi njihova djelovanja unutar DVD-a? Cilj ovog diplomskog rada je prikazati djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec od osnutka do srpnja 2019. godine i uočiti je li tijekom djelovanja dolazilo do promjene značenja za lokalnu zajednicu te shodno tome kako su one povezane s djelovanjem ove organizacije u tom razdoblju.

1.2. Dosadašnja relevantna istraživanja

Djelatnošću dobrovoljnih vatrogasnih društava uglavnom se bave monografije koje nastaju tijekom obljetnica djelovanja pojedinih vatrogasnih društava primjerice poput djela *Dobrovoljno vatrogastvo društvo Krapina: 1875.-2005.:130 godina* autora Marijana Tenšeka ili *Spomenica na dvadeset i petogodišnji obstanak Dobrovoljnoga vatrogasnoga društva karlovačkoga (god. 1871-1896)* autora Josipa Absaca. Gotovo za svako starije, važnije i veće vatrogasno društvo postoji monografija toga tipa, no one su uglavnom fokusirane samo na kronološki prikaz djelovanja tog posebnog društva i zapravo se ne upuštaju u dublju analizu njenih pojedinih sastavnica. Važno je naglasiti da u slučaju Dobrovoljnog vatrogasnog

[4] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.

društva Trebovec ne postoji monografija te da je djelovanje ovog vatrogasnog društva u potpunosti neistraženo.

Problematikom značenja dobrovoljnog vatrogasnog društva za njegovu zajednicu bave se uglavnom sociološka i etnološka istraživanja. Tu je bitno naglasiti autore Tonija Popovića i Renatu Relju koji u svojem članku *Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini—etnografski primjer dobrovoljnog vatrogastva u Dalmatinskoj Zagori* govore kako u slučaju Dobrovoljnog vatrogasnog društva Zadvarje razvoj društva iniciraju uglavnom najugledniji ljudi u lokalnoj sredini. Definiraju dobrovoljno vatrogastvo kao djelatnost obitelji, rodbine i prijatelja te kao jednog od najvažnijih motiva bavljenja dobrovoljnim vatrogastvom navode prijateljstvo. Oni su se bavili karakteristikama koje društvo zauzima unutar zajednice, ali i važnosti koju ono ima za tu zajednicu.[5] Istraživanje je, međutim, provedeno 2015. godine te je proučavano samo trenutno stanje u tom DVD-u te ne zalazi dublje u povijest društva.

Tea Harasemljuk radila je istraživanje u sklopu svog diplomskog rada *Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina* u kojem je ispitivala pedagoške kompetencije voditelja djece i mladeži kao i načine na koje djeca provode slobodno vrijeme u sklopu vatrogasnih aktivnosti. Svoje istraživanje temeljila je na fokus grupama s voditeljima djece i mladeži. Unutar tog istraživanja potvrđena je važnost djece i mladih za dobrovoljno vatrogastvo.[6]

Pokoje karakteristike dobrovoljnog vatrogastva pojavljuju se u par drugih dijela. Hannes Grandits u djelu *Obitelj i socijalne promjene u hrvatskim selima (18.-20.st.)* govori da je osnivanjem vatrogasnog društva došlo do prodora "modernog" u selo te da se u njegovom članstvu može isprva primijetiti socijalna diferencijacija po pitanju imućnosti, a kasnije po političkoj potrebitosti.[7] Unutar zbornika radova *Društvena rekonstrukcija na ruralnom teritoriju* Lynette Šikić-Mićanović govori o tome da su dva od tri načelnika na prvo mjesto stavljali važnost vatrogasaca u njihovoj sredini za socijalno uključivanje djece u ruralnim sredinama. Smatrali su da su vatrogasna društva u njihovoj zajednici najutjecajnija u razvoju mladih. Taj podatak se povezuje s time imaju najveći broj članova kao i da među njima ima

[5] Toni Popović i Renata Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini– etnografski primjer dobrovoljnog vatrogastva u dalmatinskoj zagori“ *GodišnjakTitius*, 8 (2015): 211-233.
[6] Tea Harasemljuk, “Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina“ (Magistarski rad, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2018) , 39-44.
[7] Hannes Grandits, *Obitelj i socijalne strukture u hrvatskim selima (18.-20.stoljeće),* (Zagreb:FF press, 2012), 169-176.

podosta djece. Istovremeno je to organizacija u kojem se vidi i prilika za opuštanje, osjećaj pripadnosti i razvoj karijere.[8] Ipak ti se radovi dobrovoljnim vatrogastvom bave tek sporedno. Njihovo su značenje otkrili istražujući neku drugu temu, poput Lnette Šikić-Mićanović koja je zapravo istraživala socijalnu uključenost u ruralnim sredinama. Informacije o dobrovoljnom vatrogastvu javljaju se kao rezultat istraživanja pojedinih autora. Pošto se radi o informacijama koje su proizašle iz njihovih istraživanja, na tu temu ne postoje daljnje upute na drugu literaturu ili istraživanja. Stoga je ovaj diplomski rad jedino istraživanje u kojem će autor obuhvatiti cjelokupnu kronološku djelatnost jednog dobrovoljnog vatrogasnog društva, ali će i usporedno dijakronijski istražiti značenje tog društva za lokalnu sredinu kroz godine njegova djelovanja.

1.3. Izvori i metodologija

U ovom radu koristit ću se kvalitativnom metodom kroz analizu i interpretaciju niže navedenih izvora. Osim toga, informacije proizašle iz literature i izvora će se sintetizirati, dok će se pojedina razdoblja djelovanja DVD-a Trebovec i promjene u značenju spomenute organizacije unutar zajednice komparirati. U manjoj mjeri koristit će se i kvantitativna metoda posebice prilikom korištenja pojedinih statističkih podataka poput primjerice kretanje broja članstva u pojedinim kategorijama kao što su spol, položena osposobljavanja ili broj osvojenih pehara.

Izvori se u ovom slučaju sastoje od pisanih izvora te usmenih svjedočenja kazivača. Pisani izvori su dokumenti sačuvani u arhivi Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec te uključuju Zapisnike s godišnjih skupština, Popise inventara, Matične knjige te Uruđbene zapisnike. Osim njih koristit će se Zapisnik iz arhive Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi pod čijim je mentorstvom prve četiri godine djelovao DVD Trebovec. Tu svakako treba naglasiti da se u arhivi Društva ne nalaze svi dokumenti, već da veliki broj njih nedostaje te da iako u Državnom arhivu u Zagrebu postoji fond Narodni odbor kotara Dugo Selo, kojem je DVD slalo svoja godišnja izvješća, prema naputku djelatnih osoba Arhiva dokumenti toga tipa najvjerojatnije su odbačeni te nisu arhivirani. Također treba napomenuti

[8] Lynette Šikić-Mićanović, „Biste li vi živjeli ovdje? Socijalna uključenost u ruralnim općinama“ u *Ruralna općina: sutra, Društvena rekonstrukcija na ruralnom teritoriju,* ur. Maja Štambuk i Lynette Šikić-Mićanović (Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 2014), 113-121.

kako arhivska građa u arhivu DVD-a Trebovec nije sređena, već je samo razvrstana po godinama, sukladno s time prilikom pisanja bilježaka i popisa bibliografije vodila sam se time da uputstvo na točan izvor bude što je moguće detaljniji, ali da su bilješke ujednačene i jednostavne.

Osim pisanih izvora, kao što sam prethodno navela, koristit će se i oralna historija.[9] Intervjui su vođeni sa sveukupno šest kazivača u dvije vrste intervjua. Najprije je polustrukturiranim intervjuom intervjuirano petero članova DVD-a Trebovec, od čega su dva intervjua rađena ponaosob. U individualnim intervjuima sudjelovao je kazivač rođen 1942. godine, vatrogasni sudac natjecateljskih odjeljenja. Drugi kazivač je rođen 1962. godine te je predsjednik Nadzornog odbora te organizacije. Druga dva intervjua vođena su grupno. U prvoj grupi sudjelovala su tri kazivača od kojih je glavni kazivač rođen 1940. godine te je obnašao funkciju tajnika VZO-a Dugo Selo. Drugi kazivač unutar te grupe rođen je 1966. godine te je obnašao funkciju tajnika i trenutno obnaša funkciju predsjednika, a treći je rođen 1991. godine i sadašnji je zapovjednik DVD-a Trebovec i zamjenik zapovjednika VZG-a Ivanić-Grad. S dva posljednja kazivača još su i naknadno vođeni intervjui pa je stoga kazivač rođen 1966. godine i trenutni predsjednik sudjelovao i u drugom grupnom intervjuom s članom rođenim 1956. godine. Važno je naglasiti da su ova četiri intervjua zvukovno snimana te transkribirana.

Nadalje, provedena su i dva strukturirana intervjua koje su se vršila preko pisanog upitnika s otvorenim pitanjima. Također se radi o članovima DVD-a. Prvi kazivač je rođen 1991. godine te obnaša funkciju zapovjednika Društva i zamjenika zapovjednika VZG-a Ivanić-Grad, a prethodno je sudjelovao u prvom grupnom intervjuu. Druga kazivačica je rođena 1993. godine te je članica Upravnog odbora i voditeljica djece i mladeži. U planu je bilo provođenje intervjua i s članom rođenim 1921. godine. Međutim, skrbnik spomenute osobe nije dozvolio provođenje intervjua. Cilj odabira ovih kazivača jest prikazati stajališta nekoliko različitih generacija unutar Društva, a s druge strane da iz svake generacije govore barem dva kazivača radi provjere točnosti informacija.

[9] Nedostatak pisanih izvora popunit će svjedočanstva kazivača. Oralna historija koristi se prilikom proučavanja tema koje nemaju druge raspoložive vrste izvora. Najčešće je riječ o pravcima koje tradicionalna historiografija smatra manje „ozbiljnima“ poput svakodnevnog života. Osim toga, na ovaj način se osigurava pogled iznutra što je korisno prilikom istraživanja značaja koje DVD Trebovec ima za lokalnu zajednicu. Oralna historija omogućuje pluralizam i različitost sjećanja. Pruža se mogućnost za promjenu fokusa istraživanja te otvaranja nove teme istraživanja o kojoj se dosad vrlo malo pisalo. Iz tog razloga sam provela istraživanja sa po dvojicom kazivača iz istog godišta. Detaljnije o oralnoj historiji: Ivana Cvijović Javorina, „Oralna historija: problemi, mogućnosti i primjena među povjesničarima“ *Radovi-Zavod za hrvatsku povijest,* Vol (44) 2012: 439-450.

2. PREGLED ADMINISTRATIVNOG POLOŽAJA DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA TREBOVEC KROZ GODINE NJEGOVA DJELOVANJA

Dobrovoljno vatrogasno društvo Trebovec osnovano je 1921. godine i shodno tome zbog različitih političkih sistema i specifičnog geografskog položaja doživljavalo je promjene u svom administrativnom položaju. Selo Trebovec prostire se na 16,38 km^2.[10] Nalazi se na razmeđi Ivanić-Grada i Dugog Sela te je od Ivanić-Grada udaljeno 9 kilometara, a od Dugog Sela 14.[11] Povijesno je pripadao feudalnoj gospoštiji Božjakovina u vlasništvu obitelji Drašković, zbog čega se u daljnjem razdoblju administrativno veže za Dugo Selo.[12]

Od 1938. djeluje unutar Savske Banovine sa sjedištem u Zagrebu, odnosno Općinske uprave u Posavskim Bregima koja je dio Kotara Dugo Selo. Stoga nakon osnutka Dobrovoljno vatrogasno društvo Trebovec pripada Vatrogasnoj zajednici Savske Banovine, odnosno Vatrogasnoj župi u Dugom Selu.[13] Upravo su te vatrogasne župe bile prva udruženja dobrovoljnih vatrogasnih društva na lokalnoj razini.[14] Uspostavom Nezavisne države Hrvatske, 1. lipnja 1941. godine raspušta se župska uprava te na njeno čelo dolazi povjerenik. Unatoč tome Društvo i dalje svoje dokumente šalje Vatrogasnoj župi u Dugom Selu.

Dolaskom FNRJ, Trebovec i dalje djeluje unutar Kotara Dugo Selo.[15] Tada ne postoji krovna vatrogasna organizacija, poput Vatrogasne zajednice Savske Banovine iz prethodnog razdoblja, niti organizacija dobrovoljnih vatrogasnih društava na višoj distanci. Vatrogastvo pripada Ministarstvu za unutarnje poslove, a u kotarskim su središtima za vatrogastvo bili zaduženi referenti za vatrogastvo.[16] Stoga je DVD-u Trebovec tada nadležan Odsjek unutarnjih poslova kotara Dugo Selo.[17] Donošenjem Zakona o dobrovoljnim vatrogasnim društvima 1948. godine osniva se krovna organizacija Savez dobrovoljnih vatrogasnih

[10] Acta Croatica:toponim Trebovec, https://actacroatica.com/hr/location/trebovec/ (posjet 9.7.2019).
[11] Google Maps, https://www.google.hr/maps (posjet 9.7.2019).
[12] Općina Brckovljani: Posjed Božjakovina u 19. i 20. stoljeću, http://www.brckovljani.hr/defaultcont.asp?id=28&n=2 (posjet 9.7.2019).
[13] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“ 1-23.
[14] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 90.
[15] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“ 34.
[16] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 90.
[17] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“ 24-49.

društava NRH, a kotarevi dobivaju podsaveze.[18] Društvo od tada djeluje unutar Podsaveza dobrovoljnih vatrogasnih društava Dugo Selo.[19]

Novim zakonom 1955. godine Dugo Selo postaje općina te su područja bivše općine Posavski Bregi, unutar koje se nalazi i Trebovec, izmještena u općinu Ivanić-Grad.[20] Shodno tome, godinu dana DVD Trebovec djeluje u sklopu Podsaveza dobrovoljnih vatrogasnih društava Kutina, a već sljedeće godine nadležni postaje Vatrogasni odbor općine Ivanić-Grad. Tijekom 1973. uvodi se naziv vatrogasni savez općine, a institucija mijenja ime u Vatrogasni savez općine Ivanić-Grad.[21] Donošenjem Zakona o vatrogastvu Republike Hrvatske 1993. godine vatrogasna udruženja dobivaju nazive zajednica (općinskih, gradskih, županijskih i državnih).[22] Od tada im je nadležna Hrvatska vatrogasna zajednica, zatim Vatrogasna zajednica Zagrebačke županije i u konačnici Vatrogasna zajednica grada Ivanić-Grada.[23]

Uspostavom DFRJ formira se i posebni ustroj operativno-formacijskog rada na razini općina tzv. požarni rajoni.[24] Požarni rajon osnovan je na području tadašnje općine Posavski Bregi pod nazivom „Požarni rajon Posavina“, a činili su ga DVD Dubrovčak Lijevi, DVD Posavski Bregi, DVD Breška Greda te DVD Trebovec. Po pitanju operativnog rada dobrovoljna vatrogasna društva i danas funkcioniraju unutar požarnih rajona, a požarni rajon Posavina u takvom sastavu djeluje i danas.[25]

Društvo se po svojem osnutku 1921. brinulo za 812 stanovnika, dok nakon Drugog svjetskog rata selo ostaje bez dvjestotinjak stanovnika i broji 629 stanovnika. Prema popisu stanovništva od 1991. u selu je oko 300 stanovnika.[26]

Specifičan položaj tog DVD-a uvjetuje osnivanje naftne industrije INA-Naftaplina i industrije ME-BA (danas Ivanićplast) u Ivanić-Gradu koje potenciraju osnivanje i Javne vatrogasne postrojbe Ivanić-Grad 1969. godine.[27] Naime, otad je najbliža javna postrojba selu

[18] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice,* 91.
[19] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“ 56.
[20] Dugo Selo: Povijest Dugog Sela, https://sites.google.com/site/dugoselods/povijest-dugog-sela (posjet 9.7.2019).
[21] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“ 36-84.
[22] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice,* 91.
[23] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“ 84.
[24] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice,* 91.
[25]Vatrogasna zajednica Ivanić-Grada: Popis DVD-a po požarnim rajonima, http://www.vzig.hr/popis-dvd-a-po-pozarnim-rajonima/ (posjet 9.7.2019).
[26] *Državni zavod za statistiku.* Baza podataka Zagrebačka županija—broj stanovnika po naseljima. https://www.dzs.hr (posjet 9.7.2019).
[27] Nevenka Kauzlarić, *DVD Ivanić Grad 1892-2002,* (Ivanić-Grad:Dobrovoljno vatrogasno društvo Ivanić-Grad, 2002), 40.

Trebovec udaljena tek 9 kilometara što skida određeni teret s leđa spomenute organizacije kao osnovne jedinice za obranu od požara u svojoj zajednici. Osim toga, Društvo se nalazi u Vatrogasnoj zajednici u kojoj je vatrogasna tradicija vrlo jaka. Na njenom je prostoru rođen Gjuro Stjepan Deželić.[28] Također, do osnivanja JVP Ivanić-Grad obrana od požara, a posebice vezana uz novonastalu industriju, je bila vezana isključivo uz dobrovoljna društva pa su ljudi shvaćali njihovu važnost.[29]

[28] Đuro Deželić rođen je u Ivanić-Gradu 1838. godine. Uz književni rad, Deželić je poznat po svojem doprinosu u vatrogastvu. Zaslužan je za osnivanje DVD-a u Zagrebu (unutar kojeg je djelovao 30 godina), pripremio je *Pravila i Službovnik* te tražio uvođenje hrvatskih zapovjedi u vatrogastvo. Napisao je stihove vatrogasne himne *Vatru gasi, brata spasi* i brojne članke o zaštiti požara i vatrogastvu. Imenovan je prvim predsjednikom Hrvatsko-slavonske zajednice (krovne organizaije DVD-a), a o njegovoj važnosti za vatrogastvo govori i naziv „Otac hrvatskog vatrogastva". Detaljnije o Đuri Deželiću: Ivan Lopac, „Otac hrvatskog vatrogastva" U *Gjuro Stjepan Deželić,* ur. Dubravko Jeličić, 9-31, Ivanić-Grad:Narodno Sveučilište Ivanić-Grad, 2000.
[29] Nevenka Kauzlarić, *DVD Ivanić Grad 1892-2002,*40.

3. OD OSNUTKA DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA TREBOVEC DO RASPADA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE 1921.-1945.

3.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora

Najveći problem za rekonstrukciju djelovanja DVD-a Trebovec od njegova osnutka do 1945. godine predstavlja manjak arhivske građe. Naime, prema odgovoru DVD-a Trebovec Narodnoj banci FNRJ u vezi traženja podataka za registraciju društva 1962. godine, tadašnji predsjednik i tajnik navode kako je dio arhivske građe za ovo razdoblje propao u Drugom svjetskom ratu.[30]

Za ovo razdoblje DVD Trebovec stoga u arhivi posjeduje Matičnu knjigu od osnutka do 1980. godine, Djelovodni protokol od 1938. do 1958. godine i Zapisnike s osnivačke skupštine iz 1921. godine.[31] Neposredno o tom razdoblju govori i referat koji je pisan povodom 50-e obljetnice organizacije ali i već navedeni dokument iz 1962. godine. Osim toga, o prvim godinama djelovanja govore i unosi u Zapisnicima DVD-a Posavski Bregi koji se i dalje čuvaju u njihovoj arhivi.[32]

Dok se 20. srpnja obilježava kao datum osnivanja,[33] najstariji dokumenti koji se nalaze u arhivi su iz 21. srpnja 1921. godine. Na taj datum je u Matičnu knjigu upisan 31 član,[34] a na isti datum datirane su i Pristupnice dvojice članova (Josipa Čvorišćeca i Stjepana Husarića).[35] Međutim, osnivanje samog DVD-a ipak nije bilo u potpunosti zaključeno tog dana o čemu svjedoči dokument iz 31. srpnja 1921. godine naslovljen na Općinsko poglavarstvo Bregi. Njegov podnositelj je bio seoski starješina sela Trebovec, Tomo Pavlin. On u ime žitelja traži

[30] PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Traženje podataka o registraciji društva“, 14.svibanj 1962.
[31] Arhiva DVD-a Trebovec za 1921. godinu sastoji se od dokumenata koji su donacija iz arhiva DVD-a Posavski Bregi. Dokumenti su poklonjeni 2015. jer Društvo nije imalo sačuvane dokumente s osnivačke skupštine, a članovi su pokazali interes za dokumente iz arhive DVD-a Posavski Bregi. Stoga je DVD Posavski Bregi poklonio dokumente vezane uz DVD Trebovec spomenutom Društvu. Djelovodni protokol je naziv koji se koristio za Urudbeni zapisnik. Prema: Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[32] Arhiva DVD-a Posavski Bregi ima poptuno sačuvane dokumente od osnutka Društva. Za potrebe ovog diplomskog rada pregledani su Zapisnici i arhiva dokumenata u razdoblju od 1920.-1950. Prve četiri godine DVD Trebovec djeluje kao podružnica DVD-a Posavski Bregi, a ujedno za to razdoblje DVD Trebovec ima najmanje dokumenata u svojoj arhivi. Relevantni dokumenti se nalaze citirani u ovom diplomskom radu.
[33] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1971.
[34] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 1.
[35] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Pristupnica Josip Čvorišćec“, 21. srpanj 1921. i „Pristupnica Stjepan Husarić“, 21.srpanj 1921.

osnivanje dobrovoljnog vatrogasnog društva jer je najbliže vatrogasno društvo Bregi od sela Trebovca udaljeno sedam kilometara što je glavna poteškoća za uspješnu dojavu i obranu sela od požara. Tomo Pavlin u zahtjevu traži i da se u selo pošalje vatrogasni vještak, zapovjednik DVD-a Josip Graberski, koji bi pomogao zainteresiranim seljanima da organiziraju društvo. Uz zahtjev je poslan i prvi Imenik izvršujućih članova datiran na isti datum.[36] Taj Imenik vatrogasnog društva Trebovec broji sveukupno 30 članova, a svi njegovi članovi su muškarci s prebivalištem u Trebovcu.[37] Prema kazivaču Molba upućena Općinskom poglavarstvu u Bregima napisana je 11. srpnja, na proslavi sv. Benedikta, zaštitnika sela.[38] Naime, datum na molbi je prepravljen iz 11. srpnja u 31. srpanj kada je poslan s Imenkom izvršujućih članova (Prilog 1). Prepravak datuma je vidljiv, a da je molba službeno poslana 31. srpnja potvrđuje činjenica da je datum na Imeniku izvršujućih članova 31. srpnja (Prilog 2).[39]

Na skupštini Dobrovoljnog vatrogasnog društva općine Bregi u Trebovcu 11. kolovoza 1921. zapovjednik Posavskih Brega predlaže da se izvršujući članovi iz Trebovca spoje s Posavskim Bregima te da tako djeluju kao jedna cjelina, što članovi prihvaćaju.[40] Društvo stoga djeluje pod okriljem DVD-a Posavski Bregi do 28. veljače 1924. kao njihova podružnica.[41] Na toj skupštini u kolovozu 1921. izriče se i potreba za nabavkom opreme potrebne za djelovanje vatrogasnog društva kao i da će se za nabavku opreme ponajprije angažirati Općinsko poglavarstvo, ali i sami članovi s obzirom na svoje mogućnosti. Osim toga, članovi podružnice u Trebovcu obvezali su se da će nedjeljom i blagdanima dolaziti u Brege na vježbe dok se ne nabavi osnovni materijal za vatrogasnu djelatnost u Trebovcu. Zapisnik potpisuju i članovi vatrogasnog društva iz Trebovca Tomo Pavlin, Stjepan Manoić i Stjepan Husarić.[42]

Prema Zapisniku DVD-a Posavski Bregi, na sjednici 20. kolovoza 1921. DVD Trebovec, kao njihova podružnica, traži od Posavskih Brega da im ustupe ručnu štrcaljku dok oni ne nabave svoju. Taj zahtjev je na kraju ispunjen te im DVD Posavski Bregi posuđuje štrcaljku marke Wasler.[43] Sljedeće godine na 26. redovnoj godišnjoj skupštini DVD-a Posavski Bregi prisutno je i Podružno vatrogasno društvo Trebovec koje izabire trojicu

[36] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Zamolba Općinskom poglavarstvu u Bregima“, 31.srpanj 1921.
[37] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Imenik vatrogasnog društva Trebovec“, 31. srpanj 1921.
[38] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[39] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Zamolba Općinskom poglavarstvu u Bregima“, 31.srpanj 1921.
[40] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Zapisnik DVD Posavski Bregi za 11. kolovoza 1921“, 11. kolovoz 1921.
[41] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1971.
[42] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Zapisnik DVD Posavski Bregi za 11. kolovoza 1921“, 11. kolovoz 1921.
[43] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“, 20. kolovoz 1921.

članova u Odbor. Prema tom Zapisniku na Skupštini je prisutno 27 članova, od ukupno njih 32, a u Odbor su u konačnici izabrani Stjepan Manoić, Pavao Šepec i Tomo Kožan.[44]

Upravni odbor DVD-a Trebovec, sačinjen od 10 osoba, osnovan je na sjednici 12. svibnja 1922. godine. No, osnutkom Upravnog odbora Društvo još uvijek ne dobiva samostalnost, već nastavlja svoje djelovanje kao podružnica DVD-a Posavski Bregi sve do 1924. Osamostaljenjem dobiva prvog predsjednika Đuru Hajduka, tajnika Bolta Vurnocija i blagajnika Imbru Ivaka.

DVD Trebovec se od osnutka služio štrcaljkom Wasler, sve do 1926. godine kada su članovi kupili vlastitu štrcaljku. Referat navodi kako je Društvo tada imalo poteškoća u nabavi opreme koja je bila neophodna za djelovanje te da su za kupnju štrcaljke, uz novac koji su davali seljani, morali „prosjačiti po okolnim selima“.[45] 1928. se u Zapisniku DVD-a Posavski Bregi navodi kako je pri kupnji štrcaljke pomoglo i Općinsko poglavarstvo, no ne navodi se u kojoj mjeri.[46] Vatrogasno društvo Trebovec unatoč tome još neko vrijeme djeluje i sa štrcaljkom DVD-a Posavskih Brega. O tome svjedoči Zapisnik s Ravnateljske sjednice DVD-a Posavski Bregi kada u lipnju 1927. godine Skupština DVD-a Posavki Bregi donosi odluku da će posuditi štrcaljku koja se trenutno nalazi u vlasništvu DVD-a Trebovec, novoosnovanom DVD-u Dubrovčak Lijevi.[47] Prema drugom Zapisniku iz 8. prosinca 1927. navedena štrcaljka je još uvijek u vlasništvu DVD-a Trebovec.[48] U lipnju 1928. godine, na Ravnateljskoj sjednici DVD-a Posavski Bregi, DVD Trebovec se dopisom izjašnjava kako njeni članovi ne žele vratiti štrcaljku, a samo pitanje vlasništva preneseno je na više tijelo.[49] Rješenje vlasništva se ne nalazi u Zapisniku, no u referatu povodom 50. godina osnutka navodi se kako je spomenuta organizacija nakon povratka štrcaljke ostala samo s jednom štrcaljkom. Zbog velike potrebe za dodatnom štrcaljkom sve se više inzistira na nabavi još jedne te to rezultira kupnjom motorne 1939. godine (Prilog 3). Osim motorne štrcaljke iste godine naručuje i druga oprema, poput cijevi nosilica dugačkih 400 metara koje su financirali mještani sela kako bi se svaka kuća mogla braniti iz „žive vode“.[50] U tom razdoblju vidljiva

[44] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi s 26. redovne skupštine“, 1922.
[45] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu,“Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj1971.
[46] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“, 10. lipanj 1928.
[47] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“, 26. lipanj 1927.
[48] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“, 8.prosinac 1927.
[49] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“, 10. lipanj1928.
[50] Do 1970-ih godina obrana od požara zasnivala se na „živoj vodi“. Prilikom požara voda se pomoću ručne i motorne šprice dobavljala iz jama, Save i Nove Zeline. PADVDT, Arhiva za 1971. godinu,“Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1971.

je i suradnja sa Šumskom gospodarskom zadrugom u Trebovcu koja im daje 4 hrasta za izgradnju privremene penjalice.[51]

Za ovo razdoblje u literaturi se navodi kako je stvaranje Kraljevine Jugoslavije ostavilo utjecaja na vatrogastvo jer se vlast počela sve više miješati u djelovanje dobrovoljnih udruženja. Javljali su se pritisci na glavnim godišnjim skupštinama s ciljem da na vlast dođu režimu pogodni ljudi, a za sve javne manifestacije (pa i zabave) su bile potrebne dozvole.[52] Iako o pritiscima prilikom izbora čelnih ljudi nema podataka, DVD Trebovec je prilikom održanja svake zabave i javne manifestacije prijavljivao javni skup i tražio dozvolu od nadležne Općine i Kotara.[53] Vatrogasna zajednica Savske Banovine u tom razdoblju nastoji potaknuti tečaj za poduku nepismenih te traži dozvolu da se u društva može upisati vatrogasni pomladak. U ovom razdoblju započinju i prva organizirana osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca,[54] a 5 godina nakon održanog prvog tečaja i DVD Trebovec dobiva prvog časnika.[55] Da je vatrogasna organizacija bila pod kontrolom vlasti pokazuje podatak da su na svoje skupove vatrogasci morali pozivati vojne, policijske i upravne predstavnike nove države, no u arhivi o tome također nema podataka.[56] Određeni stupanj kontrole države potvrđuje i Rezolucija Skupštine Zajednice u kojoj se traži puna samouprava i pravo samoodlučivanja dobrovoljnih vatrogasnih jedinica jer su one i osnovane na privatnoj inicijativi. Nezadovoljstvo zajednice s jugoslavenskim vatrogasnim zakonom kulminira 1937. prekidom odnosa hrvatskog vatrogastva s jugoslavenskim,[57] a ubrzo potom DVD Trebovec prima Okružnicu o prekidu odnosa hrvatskog vatrogastva s Vatrogasnim savezom Kraljevine Jugoslavije u Beogradu.[58] Nakon donošenja te odluke započinju još veće represije prema hrvatskom vatrogastvu. Prilikom osnivanja Banovine Hrvatske hrvatsko vatrogastvo i dalje ostaje vezano s jugoslavenskim. Stanje u vatrogastvu u tom razdoblju nije zadovoljavajuće, što dokazuje i izvještaj Zajednice za 1938. godinu kada cijela organizacija raspolaže s 200 motornih pumpi i 140 maski uglavnom smještenih u gradovima, dok seoske jedinice tada

[51] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 1-5.
[52] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice* , 94.
[53] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“,1.
[54] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice,* 94-104.
[55] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 35.
[56] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice* , 107-119.
[57] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice* , 107-119.
[58]PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“,1.

djeluju s ručnim pumpama.[59] Upravo godinu dana nakon navedenog izvještaja vatrogasno društvo u Trebovcu nabavlja svoju prvu motornu pumpu.[60]

Godine 1940. kupljeno je zemljište za izgradnju vatrogasnog doma. [61] Navodi se kako je do rata kupljeno i 30 000 komada cigle kao i građevno drvo.[62] Nakon Drugog svjetskog rata cigla je odvezena na Brege i kasnije je vraćena druga.[63] Za vrijeme trajanja rata izgradnja vatrogasnog doma je zaustavljena te ponovo započinje tek 1950. godine.[64] Prije kupnje tog zemljišta vatrogasni dom nalazio se kod crkve na zemljištu koje je poklonio Ivan Matker. On se sastojao od dvije garaže, a imao je više funkciju spremišta nego vatrogasnog doma.[65] Kako nije bilo pravog vatrogasnog doma Godišnje skupštine, koje su se uglavnom održavale zimi, bile su organizirane u većim kućama članova Društva.[66] Tijekom tog razdoblja u jednom kratkom periodu postojalo je i drugo spremište koje bi se sada nalazilo u Oborovskoj ulici.[67]

Od 1938. do 1940. godine DVD Trebovec djeluje gotovo ujednačeno, redovno prima pristupnice novih članova, održava se Godišnja skupština krajem siječnja, jedna župska vježba krajem kolovoza ili početkom rujna, kao i zabava povodom sv. Benedikta. Svake godine, nakon održane Godišnje skupštine šalju izvještaje s Glavne skupštine, proračune, materijalne i osobne statističke podatke prema Vatrogasnoj župi u Dugom Selu. U tom razdoblju nabavljaju se i vatrogasna odijela. Krajem 1940. godine nemir unosi tužba članova za utaju društvenog novaca protiv Josipa Špeka i Tome Kožana, dvojice blagajnika u razdoblju od 1933. do 1936. godine. Rezultat tužbe nije poznat, no u Djelovodnom protokolu se u više navrata tijekom narednih godina moli povrat novca od Tome Kožana.[68]

Tijekom 1941. godine pojavljuje se prva anomalija u djelovanju organizacije. Naime, 29. travnja Ministarstvo unutrašnjih poslova zabranjuje daljnje održavanje Skupština, javnih vježbi, vatrogasnih tečajeva i drugih priredbi. Društvo te godine ne održava godišnju zabavu povodom sv. Benedikta, no javna vježba se ipak održava. Slijedi raspust župske uprave i postavljanje povjerenika, kao i pregledi dobrovoljnih vatrogasnih društava na području župe kotara Dugo Selo. Vatrogasna župa Dugo Selo traži održavanje noćne straže među članovima

[59] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 126.
[60] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1971.
[61] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 11-15.
[62] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka društva“, 20. srpanj 1971.
[63] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[64] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka društva“, 20. srpanj 1971.
[65] Intervju s JK, travanj 14, 2019
[66] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[67] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[68] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 1-24.

vatrogasnog društva, dok se u konačnici izvršujuće članove ipak oslobađa od patrole. Tada se javlja i kontrolirana razdioba benzina i petroleja za vatrogasna društva na području vatrogasne župe. DVD naredne godine ipak održava godišnju skupštinu i šalje statističke podatke u Vatrogasnu župu, a po prvi puta šalje i popis zainteresiranih članova za stručno časnički vatrogasni tečaj. Istovremeno radi popis vatrogasaca za oslobođenje od oružane vježbe i osigurava spremište prema elementima Narodne Zaštite. Te godine se više ne održava ni javna vježba. Sljedeće, 1943. godine, u Djelovodnom protokolu više nema unosa o održavanju Godišnje skupštine, iako i dalje djeluju. DVD Trebovec uz tada uobičajne aktivnosti poput zaprimanja novih članova, slanja opisa i popisa imovine i članova Vatrogasnoj župi u Dugom Selu zaprima i molbe Vatrogasne župe Dugo Selo i Zapovjedništva Narodne Zaštite da dostave popis vatrogasaca kako bi se popunile postrojbe Narodne Zaštite.[69] Vatrogastvo se tada ustrojava unutar Narodne zaštite te su sukladno s time neka dobrovoljna vatrogasna društva raspuštena i na njihova mjesta su postavljeni povjerenici Narodne zaštite koji su radili na okupljanju članstva i uvježbavanju za intervencije.[70]

Prvi prekid u djelovanju očituje se 1943. godine kada je zadnji unos u Djelovodnom protokolu za tu godinu iz 22. kolovoza, dok je sljedeći unos tek iz ožujka 1945.[71] Teško je zaključiti je li DVD u tom trenutku u potpunosti prestalo s djelovanjem ili je samo bilo na mirovanju jer osim Djelovodnog protokola za navedeno razdoblje ne postoje drugi izvori. No, da u tom trenutku nisu djelovali istim intenzitetom kao ranije, pokazuje prekid u zapisima iz 1945. godine. Prvi zapisi traju od ožujka do travnja, nakon čega je stranica ostavljena prazna i nastavak 1945. je na drugoj stranici i to od kraja kolovoza. Na temelju toga što se u oba zapisa iz 1945. godine, ali i onog iz 1943. godine, radi o istom rukopisu pretpostavljam da ne dolazi do promjene u samom vodstvu, a promjenu u tom razdoblju ne pokazuju niti podaci iz Matične knjige. Prvi unosi u novom zapisu iz 1945. vezani su uz Upravni odjel Dugog Sela, odnosno uz društva i udruženja te njihovu registraciju. Vjerojatno riječ o promjeni u političkoj vlasti te da s novom registracijom DVD-a započinje i novi početak. Krajem godine šalju svoje statističke podatke, ali i podatke o počinjenim štetama vatrogasnim ustanovama za vrijeme rata Kotaru Dugo Selo.[72]

[69] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 17-35.
[70] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 125-134.
[71] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 17-35.
[72] Nema podataka o počinjenoj šteti tijekom Drugog svjetskog rata, no selo Trebovec je osjetilo posljedice rata. Pola stanovništva sela je bila na strani partizana, a druga polovica na strani ustaša što je izazivalo sukobe između seljana. Osim toga na granici između sela Trebovca i Oborova 1944. godine vodila se *bitka kod Oborova*. Prilikom bitke u selu su pružali pomoć ranjenima u kući Stjepana Matkera. U bitci je poginulo 150 partizana, a

Jedan od kazivača navodi kako su vatrogasci za vrijeme Drugog svjetskog rata u štaglju skrivali motornu štrcaljku od ustaša iz Ivanić-Grada koji bi ju im oduzeli.[73] O drugim aktivnostima za vrijeme Drugog svjetskog rata ne postoje podaci. Tijekom rata vatrogasni domovi su uglavnom pretvoreni u skladišta i u njima su sklanjani ranjenici, a gotovo svi vatrogasci su bili oslobođeni odlaska u vojsku.[74]

3.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova

Prema Matičnoj knjizi u razdoblju do 1945. članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec su uglavnom muškarci s prebivalištem u Trebovcu. Prilikom osnivanja broje 31 člana, dok 1945. godine imaju približno 45 članova.[75] Maksimalan broj članova u istraživanom razdoblju je dostignut 1927. godine s 47 članova, a iste godine je bilo i najviše novoupisanih članova, čak 18. Unatoč tome što su svake godine upisivani novi članovi, sama brojka ukupnog članstva nije puno povećana jer je određeni broj članova bio svake godine i isključen.[76] Bilo je izuzetno bitno da se članovi pridržavaju pravila pa su brojni isključeni zbog pijanstva ili tuče.[77]

Iako je prema Matičnoj knjizi u ovom razdoblju članstvo u potpunosti muško, 1941. godine pojavljuje se članica, Kata Klasan.[78] No, prema Djelovodnom protokolu te godine članstvo u DVD-u traži njih još 9. One nikada nisu upisane u Matičnu knjigu, kao i članice koje traže učlanjenje iz 1942. i 1943. godine.[79] Na temelju toga vidljivo je da su postojali određeni kriteriji za „punopravno“ članstvo u vatrogasnom društvu. Kata Klasan, koja je primljena kao punopravna članica bila je primalja.[80] Stoga je moja pretpostavka da je ona bila

njih 52 pokopano je u groblju u Trebovcu. Detaljnije o bitci: Milan Brunović, Tomo Sović, *Bitka kod Oborova,* Dugo Selo: Udruženje boraca NOR općine Dugo Selo, 1965. Kosti poginulih partizana su iskopane i premještene u kosturnicu u Oborovu. Prilikom otvorenja kosturnice svečanu stražu je držao i DVD Trebovec. Prema: Intervju s JK, travanj 14, 2019. PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 33-35.

[73] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

[74] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 125-134.

[75] Broj od 45 članova dobila sam na temelju odnosa između godina kada su članovi upisani i ispisani iz Društva. Te informacije su preuzete iz Matične knjige. Za neke članove ne piše godina isključenja pa ih prestajem voditi kao takve s navršenih 50 godina, smatram da tada zbog svoje starosti više nisu mogli biti aktivni članovi Društva.

[76] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 1-99.

[77] Josip Vurnoci je isključen iz društva 1957. jer je mještanima susjednog sela Ježeva na jednoj zabavi prerezao kapute. Prema: Intervju s JK, travanj 14, 2019.

[78] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119.

[79] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 23-28

[80] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119.

sposobna na temelju svojeg zanimanja biti operativno aktivna, dok su ostale žene bile više u službi pomažućeg člana.[81]

Svi članovi su prilikom učlanjenja bili punoljetni, a 1923. je prosjek godina novoučlanjenih članova bio čak 27 godina.[82] Kao što je već navedeno, 1942. DVD šalje članove na stručno časnički vatrogasni tečaj u Dugo Selo,[83] a sve do 1945. godine istraživana organizacija broji tek pet vatrogasna časnika. Pretpostavljam da si većina članova nije mogla vremenski priuštiti pohađanje edukacije koja je zahtijevala redovan dolazak predavanja pa je stoga odaziv bio malen. Također, tijekom tridesetih godina tek započinju osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca te ona nisu još popularna.[84]

U ovom razdoblju članovi su podijeljeni u nekoliko kategorija: štrcare, penjače i čuvare, a DVD je osim toga imao i spremištara, trubljača, zdravstvenika, kao i zapovjednike spomenutih kategorija (štrcara, penjača i čuvara).[85] Kroz godine najviše je bilo štrcara, a to dokazuje i statistika iz 1927. godine kada je broj štrcara bio 30, dok je penjača bilo 8 i niti jedan čuvar.[86] Razlog tome su najvjerojatnije geografski položaj i potrebe sela, koje se nalazi na 100 metara nadmorske visine i nema velikih uzvisina.[87] Također nisu posjedovali ljestve niti penjalice potrebne za odvajanje kuća od struje jer je elektrifikacija sela započela tek 50-ih godina. Samim time nije bilo potrebe za penjačima.[88] U tom razdoblju postojao je i jedan zdravstvenk i spremištar Luka Kožan, te dva trubača.[89]

Odvajanjem od DVD-a Posavski Bregi, DVD Trebovec po prvi put dobiva predsjednika, tajnika i blagajnika. Prema referatu radi se o predsjedniku Đuri Hajduku, tajniku Bolto Vurnociju i blagajniku Imbri Ivaku. Zanimljivo je da se sva druga imena članova koji su kroz djelovanje DVD-a obnašali te funkcije mogu iščitati iz Matične knjige, osim ova tri prethodna. Oni se uopće ne spominju kao članovi, niti su u prvom Imeniku izvršujućih

[81] Pomažući član je osoba koja financijskom i drugom potporom pomaže društvo u ostvarivanju njegovih ciljeva i zadataka, prema: Pravila vatrogasne službe iz svibnja 2008. godine.
[82] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980, 1-99.
[83] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 25-29.
[84] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[85] Štrcari su stajali na mlaznici prilikom gašenja požara (kao što danas radi vatrogasna navala). Penjači operativno djeluju na visinama (isključivanje dobave struje u požarom zahvaćene objekte ili se služe ljestvama), a čuvari su osiguravali područje, prema: Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[86] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 1-99.
[87] Acta Croatica: toponim Trebovec,https://actacroatica.com/hr/location/trebovec/ (posjet 7.7.2019)
[88] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[89] Osobe koje su obavljale ulogu trubača su uglavnom bili trubači i u vojsci. Uvedena su dva trubača koja su trubila na različitim krajevima sela kako bi ih svi članovi u selu mogli čuti. Njihova uloga je obaviješćivanje članova Društva o vatrogasnom sastanaku ili skupu. Prema: Intervju s JK, travanj 14, 2019.PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 1-99.

članova koji je sastavljen 1921. godine. Međutim, u vjerodostojnost referata u kojem se spominju teško je sumnjati s obzirom da je navedeno kako su u trenutku pisanja i čitanja tog referata još prisutna dvojica članova koji su bili prisutni i prilikom osnivanja, Mirko Husarić i Stjepan Lukačec. U referatu se također posebno naglašava uloga blagajnika Imbre Ivaka kao prvog osnivača.[90] Treba napomenuti kako je Matična knjiga zapravo kupljena 1940. godine te je ispunjavana naknadno,[91] ali i da su neke druge uloge, poput zapovjednika, u njoj uredno upisivane od osnutka. Pretpostavljam da se najvjerojatnije radilo ili o starijim osobama koji u tom trenutku više nisu mogli biti „operativni članovi" ili o osobama koje se nisu aktivno bavile vatrogastvom, ali su bile sposobnije od ostalih u selu pa su upravljali Društvom.[92] Za obje pretpostavke postoje određene činjenice koje im idu u prilog. Za prvu pretpostavku navela bih primjer ženskih članica (od 1941. nadalje) koje nisu upisivane u Matičnu knjigu unatoč tome što su ispunjavale pristupnice. Drugu pretpostavku djelomično je potvrdio jedan od kazivača koji je za prvog predsjednika Đuru Hajduka, rekao kako je bio vrlo bogata i sposobna osoba u selu. Imao je nekoliko sluga, a najbolji vinogradi u selu su bili njegovi. Prema kazivaču on je bio dobar organizator, odlično poznavao njemački jezik te je često putovao u Beč. [93] Slično je prema Hannesu Granditsu bilo i u Lekeniku i Bobovcu, gdje su vatrogasno društvo osnovale, i u njemu predsjedavale gospodarski imućnije osobe koje su si mogle priuštiti članstvo u organizaciji i koje su imale dovoljno slobodnog vremena. Upravo su ideje stvaranja društva u tim selima poticale od osoba koje su neko vrijeme živjele ili radile u gradovima, odnosno od pripadnika „seoske inteligencije".[94]

Suprotno od prethodne tri funkcije, u Matičnoj knjizi redovno su vođene bilješke vezane za funkciju zapovjednika. Vatrogasno društvo u Trebovcu je imalo svog zapovjednika i za vrijeme dok je bilo podružnica. Tako je prve četiri godine zapovjednik bio Stjepan Husarić. Njega 1925. godine zamjenjuje Stjepan Manoić koji 1933. godine postaje predsjednikom nakon Đure Hajduka. Zanimljiva je usporedba broja članova u Društvu s brojem članova koji imaju vojni čin. Gotovo svi članovi bili su i vojno sposobni pa su imali činove uglavnom redova i kaplara. Dok je prvi zapovjednik Stjepan Husarić, jedini unutar Društva, imao čin narednika u vojsci. Svi članovi u tom razdoblju koji su obavljali neku važniju funkciju bili su vojno sposobni. Budući da su članovi po zanimanju uglavnom bili

[90] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka društva", 20. srpanj 1971.
[91] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine", 11-15.
[92] Operativni član dobrovoljnog vatrogasnog društva je pripadnik vatrogasne postrojbe društva od 18 do 65 godina koji udovoljava uvjetima iz Zakona o vatrogastvu u pogledu osposobljenosti te tjelesne i duševne sposobnosti, prema: Pravila vatrogasne službe iz svibnja 2008.
[93] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[94] Grandits, *Obitelj i socijalne strukture u hrvatskim selima,* 169-175.

ratari, a u manjoj mjeri kovači, mlinari, zidari i kolari, pretpostavljam da se određena diferencijacija među članovima radila prema vojnom činu.[95] Shodno tome najvažniju ulogu u ovoj organizaciji, onu zapovjednika, ima narednik u vojsci.

3.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu

Vatrogasno društvo je osnovano s ciljem da obrani selo od nepogoda, ponajviše požara. Kao što je već ranije spomenuto, do 1921. godine prvo vatrogasno društvo od sela Trebovec je udaljeno 7 kilometara, a seoski starješina navodi kako se u selu „znade desiti element požara koji učini svakog dobro stojećeg gospodara najvećim siromahom, a kamoli kad zadesi takav slučaj kojeg siromaha, njega natira i na prosjački štap". Da je požar bio ozbiljna prijetnja selu pokazuje i činjenica da je starješina odmah po osnutku tražio da u selo dođe vatrogasni vještak koji bi organizirao vatrogasnu djelatnost.[96] Društvo u kratkom vremenu dobiva ručnu štrcaljku, a ulaže i u novu opremu uglavnom uz financijsku pomoć seljana.[97] Upravo u financijskoj potpori seljana vidi se kako su oni prepoznali važnost postojanja te organizacije. Oprema koju nabavljaju, ponajviše ručna i motorna štrcaljka, prema kazivaču uglavnom je smatrana vrlo kvalitetnom za dobrovoljno vatrogasno društvo tog vremena.[98]

Da su sami članovi ozbiljno shvaćali članstvo u vatrogasnom društvu govori podatak da je redovno ispunjavan Djelovodni protokol kao i Matična knjiga, svake godine su slani izvještaji u Vatrogasnu župu Dugo Selo, a sva pristigla pošta je arhivirana unatoč tome što arhivska građa nije sačuvana.[99] Također, nije svatko mogao biti član niti obavljati neku važniju funkciju. Upravo zato je Đuro Hajduk, prvi predsjednik, opisivan kao izrazito sposobna osoba,[100] a prvi zapovjednik je bio narednik u vojsci.[101] Dok su se neposlušni članovi odmah isključivali.[102] Hannes Grandits navodi kako je u Lekeniku većina članova društva potjecala iz utjecajnijih i imućnijih obitelji te da je rad tog vatrogasnog društva bio

[95] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980", 1-99.
[96] PADVDT, Arhiva za 1921. godinu, „Zamolba Općinskom poglavarstvu u Bregima", 31.srpanj 1921.
[97] PADVDPB, „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi", 20. kolovoz 1921.
[98] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[99] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine" 1-31.
[100] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[101] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980", 1.
[102] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

simbol socijalne diferencijacije jer nije svatko mogao plaćati članarinu niti je svatko imao dovoljno slobodnog vremena za aktivno djelovanje u društvu.[103]

Vatrogasno društvo se već i tada ne bavi isključivo operativnim djelovanjem. Od 1938. godine organiziraju jednu zabavu godišnje vezanu uz sv. Benedikta, zaštitnika sela, kao što pohađaju i javne župske vježbe. Prema Djelovodnom protokolu može se uočiti socijalni aspekt interakcije DVD-a s lokalnom zajednicom, ali i s drugim društvima. 1940. godine posuđuju čaše i boce Dobrovoljnom vatrogasnom društvu u Oborovu, a skupljaju posmrtni fond za članove drugih društava. Tako je primjerice, za Stjepana Žugeca iz Rugvice odaslano tadašnjih 200 kuna, dok je s druge strane primljen posmrtni fond za smrt zapovjednika Tome Kelšina iz 1941. godine. Tada Vatrogasna župa Dugo Selo daje posmrtnu pomoć, najvjerojatnije skupljenu od strane svih društava u župi, u iznosu od 1372 kune. Taj iznos uručujuju udovici Tome Kelšina. Kasnije za njegovu posmrtnu pripomoć primaju još jedan iznos od 64 kune koji ponovno daju udovici. Primaju i druge zahtjeve poput pomoći za sabiranje milodara za dobrovoljna vatrogasna društva u Čazmi ili molbe za pripomoć dogradnje spremišta DVD-u u Hrvatskoj Kostajnici.[104] Nažalost, na temelju arhivske građe ne može se zaključiti da li su se odazvali bilo kojem od tih zahtjeva.

Vatrogasci obavljaju u selu i važnu ulogu prilikom pripremanja pokojnika za posljednji ispraćaj. Kako selo nema mrtvačnicu, pokojnik je u tom razdoblju bio u kući sve do pokopa. Vatrogasci su mu držali stražu, a za vlastite članove držali su i počasnu stražu.[105]

[103] Grandits, *Obitelj i socijalne strukture u hrvatskim selima,* 170.
[104] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 5-23.
[105] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

4. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TREBOVEC ZA VRIJEME JUGOSLAVIJE 1945.-1991.

4.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora

Kao i za prethodno razdoblje, niti za razdoblje Jugoslavije arhiva DVD-a Trebovec nije potpuna. Razlog tome je što do 2018. godine nije postojala službena arhiva. Naime, papiri iz arhive čuvali su se kod aktualnog tajnika, a kroz godine i prilikom njihove primopredaje narednom tajniku su se zagubili. Osim toga, od 1945. godine je vidljivo da se Matične knjige i Urudžbeni zapisnici ne ispunjavaju redovito te vjerojatno dolazi i do propusta pri unosu podataka.[106]

Po uspostavi nove državne vlasti DVD Trebovec Kotaru Dugo Selo prijavljuje počinjenu štetu za vrijeme rata kao i druge statističke podatke,a već sljedeće godine dobivaju upute za izvršavanje dužnosti vatrogasnog društva. Narednih godina nastavljaju djelovati kao i u prethodnom razdoblju, održavaju redovne Godišnje skupštine, šalju izvještaje i statističke podatke. Osim toga, primaju pozive na javne vatrogasne vježbe i zabave, a 1946. godine po prvi puta dolazi i poziv Ministarstva unutrašnjih poslova Okruga Zagreb za „takmičenje DVD-a Okruga Zagreb". Iz prethodnog razdoblja se nastavlja i podjela motornog goriva, ulja i benzina, no ovaj puta od strane Odsjeka unutarnjih poslova pri Kotaru Dugo Selo.[107] Tada primaju i specijalizirane savjete od strane Odsjeka unutarnjih poslova poput mjera za osiguranja žetve od požara, kao i šumskih požara.[108]

Godine 1948. Odsjek unutarnjih poslova pri Kotaru Dugo Selo traži aktivizaciju članova DVD-a kao radne snage. Tom odlukom je odlučeno da će svi članovi vatrogasnih društva s područja Kotara sudjelovati u radovima koji su predviđeni Petogodišnjim planom. Društva se dodatno upozoravaju da ne smiju poslati sve članove odjednom kako se područje ne bi izlagalo požarima, a iz istog razloga u društvu uvijek mora ostati barem jedan član specijaliziran za rukovanje motornom štrcaljkom i agregatima. Odsjek upozorava i da se ne

[106] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[107] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine", 35-98.
[108] PADVDT, Arhiva za 1948. godinu, „Mjere za osiguranje žetve od požara", 17. lipanj 1948., PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine", 49-53.

smije dogoditi da neki članovi nikada ne sudjeluju u radovima.[109] No ipak, prema sjećanjima kazivača članovi nikada u tome nisu sudjelovali,[110] a u Djelovodnom protokolu iz 1951. godine postoji molba upućena Kotaru Dugo Selo da se članove otpusti od radne akcije.[111] U pedesetim godinama u DVD-u se plača simbolična članarina u vrijednosti od 1 dinara, dok se nakon šezdesetih ona ukida.[112]

Savez dobrovoljnih vatrogasnih društava početkom pedesetih godina nalazi se u lošoj situaciji jer je u cijeloj Hrvatskoj na raspolaganju tek 396 vatrogasnih motornih štrcaljki, uz 856 ručnih pumpi. No, ono što najviše karakterizira ovo razdoblje je izgradnja vatrogasnih domova jer upravo 1950. godine započinje izgradnja 32 vatrogasna doma, a među njima je i onaj u Trebovcu.[113] U listopadu 1950. Vatrogasno društvo traži dozvolu za gradnju vatrogasnog doma te ubrzo nakon toga kupuju cement, opeku, crijep i građevno drvo. Povjerenstvo za unutarnje poslove dostavlja nacrte za vatrogasni dom. Dio potrebnog materijala osigurava Komisija za distribuciju opekarskih proizvoda Zagreb koja im dodjeljuje 500 000 komada opeke i Metan—poduzeće za preradu i hidriranje Nafte Kutina koja dodjeljuje 150 kubika vapna. Te godine zaprimaju i građevnu stolariju, drvnu građu i prozore, a tada započinje i spor oko nevraćene cigle s Poljoprivrednom zadrugom Posavski Bregi. Da je gradnja doma bio veliki pothvat za tu organizaciju, pokazuje podatak da Upravni odbor diže kredit kako bi otplatilo sav potreban materijal.[114] Sama izgradnja vatrogasnog doma započinje 1951. godine, a njom rukovodi Građevinski odbor, sastavljen od svih mjesnih organizacija.[115] O izgradnji vatrogasnog doma piše i *Suvremeno vatrogastvo,*[116] prema kojem Ministarstvo unutrašnjih poslova NRH pomaže izgradnju doma s 370 000 dinara, dok sami mještani skupljaju 128 000 dinara. Velika količina novaca je ušteđena jer su članovi s mještanima sami prionuli radu te su tako „dali“ 642 dobrovoljna radna dana (Prilog 4). Posebno se ističe uloga zapovjednika Josipa Šepca, tajnika Đure Šepca i blagajnika Tome Matkerića. Autor članka navodi kako bi se uz malo veću financijsku pomoć dom mogao i završiti.[117] Da vatrogasni dom tada nije do kraja uređen, potvrđuje i izjava kazivača koji tvrdi

[109] PADVD, Arhiva za 1948. godinu, „Aktivizacija radne snage kod DVD-a“, 16. prosinac 1948.
[110] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[111] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“,63-69.
[112] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[113] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 140.
[114] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 63-98.
[115] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka društva“, 20. srpanj 1971.
[116] Suvremeno vatrogastvo je glasilo Vatrogasnog saveza Hrvatske, prema Novak, Šoštarić, Kirinčić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*.
[117] Josip Lovriš, „Vatrogasni dom malog tipa DVD Trebovac“ *Suvremeno vatrogastvo*, 1952.

da dom dugo godina nije bio ožbukan te da je pod bio zemljani (Prilog 5).[118] Prilikom izgradnje doma tajnik vodi Imenik gradnje doma. Radi se o popisu od oko 160 mještana koji su sudjelovali pri izgradnji vatrogasnog doma zajedno s obavezama koje su obavljali. U Imenik su upisane i žene, a on je popunjavan do 1954. godine.[119] Tijekom 1959. godini prodano je staro spremište pa je nabavljeno 6 000 komada cigle za izgradnju vatrogasnog tornja. Izgradnja tornja je započela 1961. godine uz pomoć Narodnog odbora općine Ivanić-Grad.[120] U izgradnji tornja, kao i u izgradnji vatrogasnog doma, uglavnom su sudjelovali članovi Društva.[121]

Kako je do tada u slučaju intervencije i natjecanja vatrogasna oprema prevožena kolima članova, pedesetih godina članovi izrađuju i posebna kola za prijevoz opreme i 7 članova. Prema kazivaču kola su bila prava atrakcija jer su seljani tijekom natjecanja više dolazili kako bi vidjeli kola nego zabavu.[122]

O djelatnosti organizacije u šezdesetim godinama govore Godišnja izvješća od 1961. do 1964. godine. Prema njima DVD je povodom 40 obljetnice primio zastavu kao poklon Narodnog odbora Ivanić-Grad. Izvješća su zanimljiva jer prvi puta imamo uvid u način na koji se je provodila edukacija članova i protupožarna preventiva tog razdoblja. Primjerice, u narednoj 1962. godini članovi planiraju održati 12 teoretskih predavanja, 6 vježbi s glavnim i pomoćnim spravama i požarno preventivne mjere.[123] Vatrogasne škole u tom razdoblju održavane su najčešće po zimi kada se nisu održavale javne vježbe. Držale su se svake godine u vatrogasnom domu, a polazili su ih svi članovi. Predavanja je držao zapovjednik i bila su vezana uz zaštitu od požara. Škola je završavala 21. prosinca kada je proglašen i kraj vatrogasne godine, a Društvo je nakon toga organiziralo proslavu za svoje članove.[124] Sam kraj godine podudarao se i sa svetim Tomom, a veliki broj članova imalo je neku inačicu toga imena te su stoga oni slavili i imendan. Ta proslava je ostala poznata kao *Tomaš*.[125] Svaki član je na proslavu morao donijeti dvije litre vina koje su se zatim pomiješale i iskuhale, a kasnije se u osamdesetim godinama uvodi i običaj da se članovi časte kuhanim kobasicama. Tijekom te proslave članovi su često igrali šah, durak i karte. Proslava *Tomaša* u vatrogasnom društvu

[118] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[119] Imenik sadrži informacije o aktivnosti pojedinih mještana poput Imbre Manoića koji je 16. lipnja 1953. godine dvorio zidare. PADVDT, „Knjiga obaveza seljana prilikom izgradnje vatrogasnog doma".
[120] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka Društva", 20. srpanj 1971.
[121] PADVDT, Arhiva za 1963. godinu, „Godišnje izvješće za 1962. godinu", 24. siječanj 1963.
[122] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[123] PADVDT, Arhiva za 1963. godinu, „Godišnje izvješće za 1962. godinu", 24. siječanj 1963.
[124] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[125] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

se održava i danas.[126] Za 1961. godinu zapovjednik navodi kako je održano i 38 javnih skupova.[127] Javni skupovi su kolokvijalno bili poznati kao „zovovi“. Na njih su članovi pozivani pomoću trube, a nakon zova su svi bili obavezni doći. Na skupovima su se najčešće dogovarale obaveze članova za buduće zabave. [128]

Radovi na vatrogasnom domu nisu završili pedesetih godina jer 1963. godine slijedi njegova renovacija. Upravni odbor traži od Poljoprivredne zadruge Posavski Bregi da im dodijeli hrastovinu kako bi popravili sjevernu stranu vatrogasnog doma koja po zimi propušta vodu i snijeg. Drvna građa je dodijeljena, a svaki izvršni član je dao jednog težaka, a svaka dva člana jednu konjsku spregu kako bi građa bila dovezena i obrađena.[129]

Tijekom 1965. godine Upravni odbor prima tri Molbe za prijem u elektrifikaciju u kojem se od njih traži da dopuste uvođenje struje u njihov dom.[130] Elektrifikacija sela provedena 1954. godine,[131] a iz molbe nije jasno kakvu ulogu je Vatrogasno društvo imalo u elektrifikaciji sela. Jedan od kazivača pretpostavlja da je DVD trebao izdati potvrdu o sigurnosti uvođenja struje u kuće pošto su članovi provodili preglede dimnjaka i struje domaćinstva u selu u sklopu protupožarne preventive. [132]

U narednom razdoblju predsjednik se žali na zastarjele vatrogasne štrcaljke koje često moraju popravljati. Stoga Upravni odbor 1968. godine odlučuje kupiti novi agregat. Dio financijskih sredstava osigurao je VSO Ivanić-Grad, a drugi dio mještani sela. Naredne godine stiže agregat marke Rosenbauer, kao i za njega potrebne cijevi. Sedamdesetih godina Urudžbeni zapisnik se ispunjava sve rjeđe pa se i o samom djelovanju organizacije može manje iščitati. Društvo i dalje uglavnom održava Godišnje skupštine, šalje Godišnja izvješća, sudjeluje na rajonskim, kotarskim i općinskim natjecanjima te organizira zabave, iako u nešto manjem broju nego u ranijem razdoblju. U rujnu 1974. godine traži financijsku pomoć od VSO Ivanić-Grad za kupnju električne sirene i cijevi. Veća investicija je bila kupnja nove vatrogasne pumpe 1977. godine marke Ziegler,[133] dok su na staroj Magirusovoj pumpi,

[126] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[127] PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Godišnji izvještaj za 1961. godinu“, 13. siječanj 1962.
[128] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[129] PADVDT, Arhiva za 1964. godinu, „Godišnji izvještaj za 1963.godinu“, 9. veljače 1964.
[130] PADVDT, Arhiva za 1965. godinu, „ Molba Upravnom odboru DVD-a za elektrifikaciju“, 12.prosinac 1965.
[131] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[132] Intervju s DM, lipanj 17, 2019.
[133] PADVDT, „Inventar Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu za 1979. godinu“.

kupljenoj 1939. godine, dodani kotači radi lakšeg prijenosa.[134] Naredne godine ponovno investiraju u cijevi, ali i odijela i vatrogasne šljemove.[135]

U referatu povodom 60. obljetnice osnutka navodi se kako je Vatrogasno društvo nakon proslavljene 50. obljetnice intenzivno započelo s vježbama i tehničkim usavršavanjem, kao i sudjelovanjima na natjecanjima i u školama.[136] 1981. godine sklapaju ugovor s "Križankom" za šivanje 32 vatrogasna odijela i 5 kapa prema mjeri.[137] Iste godine kupuju i novo kombi vozilo IMV 1600 BR GASILEC.[138] Razlog kupnje vatrogasnog vozila je potreba prijevoza opreme i ljudstva na intervencije i javne vježbe. Prijevoz je do tada obavljan uz pomoć traktora članova.[139] Međutim, vatrogasno vozilo ipak nije isporučeno 1981. jer u narednoj godini tajnik traži od Skupštine Općine Ivanić-Grad da DVD-u dopusti sječu celuloze. Riječ je o drvu koje se nalazilo na ispresijecanim linijama zemlje u društvenom vlasništvu pripremljene za komasaciju. Novac od prodaje celuloze iskoristio bi se za otkupnju vatrogasnog vozila.[140] Naime, nakon prvotne uplate vozila, Društvo je zbog inflacije moralo dodatno uplatiti 76 103 dinara da bi vozilo mogli podići.[141] Vatrogasno vozilo je u konačnici otkupljeno 1983. godine, a tada prema Zapisniku iz spremišta posjeduju još jedan kombi IMV 1600 proizveden 1973. godine koji je preuređen u vatrogasno vozilo.[142] On je dobiven na korištenje 1981. godine od INA- Naftaplin, OOUR Bušenje.

Redovno sudjeluju i daju svoj doprinos akcijama poput *Mjesec zaštite od požara* i *Ništa nas ne smije iznenaditi*. Za vrijeme komasacije, prema kazivačima dolazi do sve češćih sukoba između članova Upravnog odbora. Netrpeljivost između članova uglavnom je izazvana „nepravednom“ podjelom zemlje, a važno je naglasiti da unutar Društva vlada stroga hijerarhija i da se tuđe mišljenje ne poštuje. Znalo se „tko donosi odluke, a tko sluša“.[143]

U narednim godinama uspješno nabavljaju dodatnu opremu poput brentača VP-15, radnih kombinezona, penjalica i opasača,[144] no veliki problem pri tome predstavlja inflacija koja opremu poskupljuje. Članovi organiziraju vlastite radne akcije u kojima uređuju i čiste

[134] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[135] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“ 31-67.
[136] PADVDT, Arhiva za 1981. godinu, „Referat povodom 60 godina osnutka društva“, 20. srpanj 1981.
[137] PADVDT, Arhiva za 1981. godinu, „Ugovor o djelu sa "Križanka"“, 8. lipanj 1981.
[138] PADVDT, Arhiva za 1981. godinu, „Ugovor o kupnji vozila s IMV Novo Mesto“, 7. travanj 1981.
[139] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[140] PADVDT, Arhiva za 1982. godinu, „Molba za odobrenje sječe celuloze“, 22.ožujak 1982.
[141] PADVDT, Arhiva za 1983. godinu, „Molba za novčana sredstva“, 5.rujan 1983.
[142] PADVDT, Arhiva za 1983. godinu, „Zapisnik prilikom pregleda vatrogasnog spremišta“, 28. listopad 1983.
[143] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[144] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Račun iz Vatrosprema“, 17. rujan 1984.

spremište te provjeravaju ispravnost opreme.[145] Po prvi puta dobivaju i pozive za prisustvovanje na Godišnjim skupštinama drugih dobrovoljnih vatrogasnih društva poput Breške Grede i Ježeva.[146] Tijekom 1983. sa zastavom sudjelujuju na Smotri vatrogasnih jedinica u Zelini. U narednoj godini se provodi komasacija pa Društvo traži određenu zemlju kako bi se na njoj iskopali bazeni koji bi se koristili prilikom obrane od požara.[147] „Živa voda“ iz prethodnog razdoblja se povukla pa su bazeni iskopani u svakom zaselku sela.[148] Krajem osamdesetih članovi su sve manje zadovoljni stanjem svoje opreme i pokušavaju potaknuti nabavku nove opreme i čuvanje postojeće.[149]

Tijekom 1983. godine slijedi još jedna renovacija vatrogasnog doma kada se stavlja novi crijep.[150] Tri godine kasnije radi se i na proširivanju vatrogasnog doma te se započinje s gradnjom novog vatrogasnog spremišta jer je postojeće, u sklopu vatrogasnog doma, postalo previše tijesno za svu opremu.[151]

4.1.1. Financijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Za 1960. godinu prvi puta imamo uvid u statističke podatke DVD-a Trebovec, ali i blagajničko poslovanje. Prema izvještaju blagajnika Vatrogasno društvo ne prima subvencije od strane Kotara i Općine, već je gotovo sav prihod temeljen na zabavama. Ukupni prihod je 144 821 dinara, dok je izdatak 100 944 dinara. Najveći trošak je vezan uz izgradnju doma i tornja, a zatim na javne vježbe, pogonsko gorivo, službena putovanja, časopise i uredske potrebe.[152] Primitak blagajne za narednu 1961. godinu iznosio je 148 407 dinara. U izvještaju se posebno ističe zabava za proslavu 40. obljetnice DVD-a na temelju koje je inkasirano 70 000 dinara, gotovo polovica godišnjeg primitka.[153] Važnost zabava potvrđuju i kazivači koji navode kako se organizacija uglavnom financirala samo njima, a Vatrogasni podsavez je poklanjao opremu, ponajviše cijevi.[154] Iako nisu primali redovna godišnja sredstva od strane Općinskog narodnog odbora, oni su u manjoj mjeri pomagali rad Društva u financijskom

[145] PADVDT, Arhiva za 1985. godinu, „ Godišnji izvještaj za 1984. godinu“ 19. siječanj 1985.
[146] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“ 31-67.
[147] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj za 1983. godinu“ 13. siječanj 1984.
[148] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[149] PADVDT, Arhiva za 1987. godinu, „Godišnji izvještaj za 1986. godinu“ 17. siječanj 1987.
[150] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj za 1983. godinu“ 13. siječanj 1984.
[151] PADVDT, Arhiva za 1987. godinu, „Godišnji izvještaj za 1986. godinu“ 17. siječanj 1987.
[152] PADVDT, Arhiva za 1961. godinu, „Godišnji izvještaj za 1960. godinu“ 1. siječanj 1961.
[153] PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Godišnji izvještaj za 1961. godinu“, 13. siječanj 1962.
[154] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

smislu. Nakon upućene molbe za financijsku pomoć od 381 300 dinara za izgradnju tornja Općinski narodni odbor uplaćuje 140 000 dinara.[155] Osim zabava, organizirale su se radne akcije s ciljem prikupljanja financijskih sredstava pa se tako u jednom slučaju brala kukuruza.[156]

Zakonom o zaštiti od požara SRH iz 1977. godine vatrogastvo izlazi iz položaja udruženja građana te dobiva status društvene organizacije s obveznim financiranjem iz proračuna. Od tad započinje sustavno financiranje zaštite od požara iz trajnih izvora poput općinskih proračuna, SIZ-ova i osiguranja.[157]

Prema izvještaju blagajnika iz 1981. godine DVD prima dotacije od Vatrogasnog saveza koje iznose 25 200 dinara. Koliko su male dotacije Vatrogasnog saveza u tom razdoblju govori podatak da su u istoj godini članovi na izlet potrošili 49 200 dinara. Veću dobit donosila su dežurstva u INA-i koja iznose 158 250 dinara. Izvještaj Nadzornog odbora za tu godinu potvrđuju da najveću dobit donose već spomenuta dežurstva i prodaja celuloze.[158] VSO Ivanić-Grad i tijekom 1983. godine djelomično vraća sredstva potrošena za nabavu ili popravak opreme, a posebno se ističe financijska pomoć prilikom otkupa vatrogasnog vozila. Od 1981. članovi DVD-a surađuju s lokalnom Mjesnom zajednicom koja im nudi radne akcije poput spomenutog pokrivanja doma i akcije piljenja drva u zamjenu za financijska sredstva.[159] Osim toga, Mjesna zajednica naredne godine čak kupuje i dio vatrogasne opreme.[160] Društvo je surađivalo i s Agroposavinom i Šumarijom.[161] Značajnu ulogu u skupljanju financijskih sredstava ponovno imaju zabave te se ističe potreba za organiziranjem većeg broja zabava, upravo iz tog razloga. Dobit sa zabave uglavnom je dolazila od prodaje ulaznica, stolova, pića, kave i grickalica.[162] U ovom razdoblju svaka zabava je morala imati i popratni kulturno-prosvjetni sadržaj pa su stoga članovi sudjelovali u igrokazima.[163] Održan je igrokaz "Ukleti hotel",[164] a u nekim slučajevima održavane su vježbe

[155] PADVDT, Arhiva za 1962 godinu, „Godišnji izvještaj za 1961. godinu“, 13. siječanj 1962.
[156] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[157] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 153.
[158] PADVDT, Arhiva za 1982. godinu, „Godišnji izvještaj 1981. godinu“, 13. veljače 1982.
[159] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj 1983. godinu“, 13. siječanj 1984.
[160] PADVDT, Arhiva za 1985. godinu, „Godišnji izvještaj 1984. godinu“, 19. siječanj 1985.
[161] PADVDT, Arhiva za 1987. godinu, „Godišnji izvještaj za 1986. godinu“ 17. siječanj 1987.
[162] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[163] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[164] PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Molba DVD-a Trebovec radi održavanja zabave“, 20. prosinac 1962.

s ljestvama na vatrogasnom tornju.[165] Kulturno prosvjetnim sadržajima zabave rukovodio je kulturno prosvjetni referent DVD-a.[166]

Jedan od kazivača navodi kako su se krajem osamdesetih vodile dvije blagajne, jedna u dinarima, a jedna u njemačkim markama zbog hiperinflacije.[167] Tu činjenicu potvrđuju i blagajnički izvještaji s kraja devedesetih godina prema kojima je još uvijek dio novaca u blagajni u njemačkim markama.[168]

4.1.2. Intervencijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Osim izgradnje doma, pedesete godine obilježilo je i osam uzastopnih požara. Prvi je počeo na blagdan Svih Svetih, a odvijao se dva kuta.[169] Najprije je započeo u Lukačkom, a kasnije se nastavio u Maničkom. Za požare se pretpostavlja da su podmetnuti, a bili su organizirani u čuvarsku službu. Prema kazivačima podmetnutost požara pokazuje činjenica da se posljednji požar dogodio u trenutku kada je čuvarska služba prestala. Naime, pretpostavljaju da su oni koji su podmetali požare bili upoznati s time da su vatrogasci prestali s čuvarskom službom. Stoga su iskoristili taj trenutak podmetnuvši posljednji požar znajući da neće biti uhvaćeni. Požari su tada gašeni ručnom špricom koju su vukli konji članova,[170] a u pomoć je dolazio i DVD Posavski Bregi sa svojom ručnom špricom.[171] Požare potvrđuje i referat povodom 60. obljetnice Vatrogasnog društva koji navodi učestale požare od 1952. godine do 1960. godine,[172] kao i Molba Narodnom odboru općine Ivanić-Grad. Putem spomenute Molbe Društvo traži financijsku pomoć za izgradnju tornja kako se cijevi ne bi uništavale dok se suše na drugim mjestima te ih podjsećaju da su u selu česti požari.[173] Za vrijeme tih požara je bila zima pa je svaki vatrogasac kod kuće iznad peći sušio po jednu cijev, a ljeti su se sušile na tornju crkve.[174]

[165] PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Molba DVD-a Trebovec radi održavanja zabave“, 28. srpanj 1962.
[166] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[167] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[168] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 19. siječanj 1999.
[169] Stanovnici sela se za različite dijelove sela referiraju u kutevima. Manički kut je današnji Odvojak Oborovske ulice, a Lukački Lukačka ulica.
[170] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[171] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[172] PADVDT, Arhiva za 1981. godinu, „Referat povodom 60 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1981.
[173] PADVDT, Arhiva za 1961. godinu, „Molba Narodnom odboru općine za financijsku pomoć“, 25.veljače 1961.
[174] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

U razdoblju od 1948. do 1961. godine vatrogasci su bili organizirani u dežurnu službu i prilikom vršidbe pšenice.[175] Osiguravali su od požara vozove pšenice koji su se nalazili u redu za mlin.[176] Prema Djelovodnom protokolu krajem 1952. i početkom sljedeće godine DVD Trebovec je pozivan i od strane Narodnog odbora općine Posavski Bregi na obranu od poplave rijeke Save.[177]

Za 1960. godinu prvi puta imamo uvid u statističke podatke spomenute organizacije. U toku operativne godine članovi su sudjelovali na pet vježbi i gasili jedan požar. Šteta počinjena na tom požaru iznosi 2 000 000 dinara, dok je spašena imovina u vrijednosti od 505 000 dinara.[178] Tijekom 1963. DVD Trebovec sudjelovao je na jednom požaru s 34 vatrogasaca, a spašeno je više od polovice imovine.[179] Nažalost, do osamdesetih godina više nema podataka o intervencijskoj djelatnosti zbog gubitka arhivske građe. Nadalje, 1983. godine vatrogasci su intervenirali prilikom požara u susjednom selu, kao i prilikom ispumpavanja zagađenih bunara mještana (ne bi li dobili čistu vodu).[180] Naredne godine lokalizirali su požar čij je uzrok bio sobna peć. Materijalna šteta prilikom gašenja tog požara bila je jako velika. Osim toga, te godine izašli su na još tri intervencije požara. Jedna intervencija je bila na području susjednog sela Ježevo prilikom zapaljenja staje, a Upravni odbor za tu intervenciju ističe brojnost i dobru opremljenost DVD-a.[181] Nadalje, jedan požar je lokaliziran 1986. godine,[182] a intervenirali su i na nekoliko udara groma.[183]

4.1.3. Natjecateljski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Prvo republičko natjecanje vatrogasaca Hrvatske održano je 1950. godine. Od tada do šezdesetih godina i općinska i republička natjecanja održavana su svake godine, a od tada se održavaju svake druge godine.[184] Osamdesetih godina, uz pozive na rajonske i općinske

[175] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“, 1-7.
[176] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[177] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 70-98.
[178] PADVDT, Arhiva za 1961. godinu, „Godišnji izvještaj za 1960. godinu“, 1. siječnja 1961.
[179] PADVDT, Arhiva za 1964. godinu, „Godišnji izvještaj za 1963. godinu“, 9. veljače 1964.
[180] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj za 1983. godinu“,13. siječanj 1984.
[181] PADVDT, Arhiva za 1985. godinu, „Godišnji izvještaj za 1984. godinu“, 19. siječanj 1985.
[182] PADVDT, Arhiva za 1987. godinu, „Godišnji izvještaj za 1986. godinu“, 17. Siječanj 1987.
[183] Intervju s DM, lipanj 17, 2019.
[184] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, 140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice, 345.

vježbe, DVD Trebovec prima velik broj poziva na brzinske vježbe, posebice nakon 1986. godine.[185]

Oblik vježbe koja se izvodio na općinskim i kotarskim natjecanjima nosi naziv 3/1A ili vježba za odrasle s VMŠ, a u kolokvijalnom jeziku dobila je naziv *školske vježbe* jer se odvija prema pravilima iz Priručnika. DVD tada ima muško odjeljenje (Prilog 6).[186] Školska vježba se neposredno prije rata odvijala s tzv. razdjelom, odnosno svako je društvo u 3 minute moralo izvesti svoju vježbu. Vatrogasni suci ocjenjivali su način izvođenja vježbe, odnosno pravilnost pokreta članova poput načina na koji spajaju cijevi.[187] Taj oblik vrednovanja vježbe nije se dugo zadržao te se pedesetih godina uvodi štoperica. Rezultat se od tada mjeri brzinom, a suci ocjenjuju pravilnost izvedbe vježbe. [188]

Iz 1948. godine postoje i prvi sačuvani rezultati kotarske javne vježbe. Sudjelovalo se u dvije kategorije, s motornom i ručnom štrcaljkom. DVD Trebovec je sudjelovao s ručnom štrcaljkom i vježbu su izveli za 60 sekundi te su postigli najbolji rezultat u toj kategoriji.[189]

Sedamdesetih godina svaka ekipa izvodi dvije vježbe s VMŠ, od čega je jedna suha (bez vode), a druga s vodom. Ovisno o organizatoru, uz školsku vježbu ponekad se izvodi i štafeta. Tada se vježbe više ne izvode s ručnom štrcaljkom već samo s motornom. U arhivi Društva sačuvane su i bodovne liste prilikom izvedbe tih vježbi, poput one s općinskog natjecanja u Šumećanima iz 1983.[190] Uspješnost natjecateljskog aspekta ističe se i u referatu povodom 60. obljetnice osnutka kada Upravni odbor ističe vitrine koje krase brojna odlikovanja, pohvale i priznanja. Posebno ističu da su u posljednjih deset godina bili prvaci rajona, kao i da su ostvarivali odlične rezultate na općinskim natjecanjima, kupu grada Zagreba, zonskom i Međuopćinskom natjecanju.[191]

---

[185] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“, 31-67.
[186] Oblik školske vježbe, prema Priručniku VMŠ vježba, odnosno vježba s vatrogasnom motornom štrcaljkom, ista je kao i danas. Sastoji od spajanja usisne košare i 4 usisne cijevi na motornu pumpu te razvlačenja 2 B tlačne cijevi do razdjelnice i sa po dvije C tlačne cijevi od razdjelnice, odnosno s dva mlaza u navali. Vježba se sastoji od 9 članova: zapovjednika, strojara, kurira, navalnog 1, navalnog 2, vodnog 1, vodnog 2, cijevnog 1 i cijevnog 2 od čega je svaka uloga propisana Priručnikom. Vježbu ocjenjuju četiri sudca s obzirom na Priručnik za izvođenje vatrogasne vježbe. Ako društvo ne izvede vježbu prema Priručniku kažnjava se s negativnim bodovima. Vidi videozapis: DVD Trebovec ŽA—Kup HVZ-a Split 2016, https://www.youtube.com/watch?v=D5U656JvvRs (posjet 30.7.2019). Detaljnije u: *Priručnik za vatrogasna natjecanja u Republici Hrvatskoj*. Zagreb: Hrvatska vatrogasna zajednica, 2018.
[187] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[188] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[189] PADVDT, Arhiva za 1948. godinu. „Rad DVD-a na održavanju kotarske skupne vježbe“, 11. lipanj 1948.
[190] PADVDT, Arhiva za 1983. godinu, „Bodovna lista Općinsko Šumećani“, 12. lipanj 1983.
[191] PADVDT, Arhiva za 1981. godinu, „Referat povodom 60 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1981

No ono što posebno karakterizira ovo razdoblje su već spomenute brzinske vježbe koje su, za razliku od prethodne vježbe, bile organizirane uglavnom od samih dobrovoljnih vatrogasnih društava. Primjerice, DVD 1988. dobiva pozive od sljedećih vatrogasnih društava: Prečno, Lipovec, Črnec, Obedišće, Ostrne i Ježeva.[192] Brzinske vježbe su bile i neformalnijeg karaktera te je domaćin natjecanja mogao birati princip izvođenja vježbe.[193] One su se razlikovale po tome izvodi li se vježba samo s jednim mlazom ili dva, odnosno završi li vježba kada društvo dobije vodu ili kada sruši metu. DVD Trebovec je često pobjeđivao, a česte pobjede omogućila je motorna pumpa Ziegler koja je prema kazivaču za to vrijeme bila „pojam". Imala je brzu dobavu vode pa je članovima omogućavala da prvi dobiju vodu iako ne bi prvi spojili sve cijevi. Članovi kasnije nabavljaju i tanke usisne cijevi. Gumice na cijevima mažu kremama, a bruse spojke kako bi se cijevi lakše i brže spojile. Prema jednom kazivaču brzinska vježba je bila „majka svih bitaka", na temelju nje se razvio veliki rivalitet među vatrogasnim društvima, ali i prijateljstva. Nagrada na brzinskim vježbama je bila pečeni odojak, pivo ili vino.[194] Stoga u prostorijama Vatrogasnog društva iz tog vremena ima tek 12 pehara koji su uglavnom s rajonskih i općinskih natjecanja.[195]

Osim što osamdesetih godina dolazi do razvoja brzinskih vježbi počinje se formirati i posebni oblik vježbe za pionire, odnosno članove između 6 i 11 godina, kao i posebna kategorija za omladince od 14 do 18 godina.[196] U Jugoslaviji omladinske i pionirske organizacije odigrale su veliku ulogu u usmjeravanju mladih prema zadanoj političkoj liniji te su s tim ciljem djelovale u brojnim kulturnim, zabavnim i sportskim programima.[197] Međutim, u ovom primjeru radi se tek o preuzimanju terminologije „omladinci" i „pioniri" jer ova organizacija u nekoliko navrata naglašava kako se ne želi miješati u politiku i da želi djelovati odvojeno od nje. Iako je najmlađih članova bilo, kao i pokušaja njihova oformljenja, odjeljenje se nikad nije formiralo.[198] S djecom se stoga nije radilo kao sa stalnim odjeljenjem.

[192] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine", 75.
[193] Sva društva vježbaju usporedno i sa svojom opremom. Natjecatelji su postrojeni na jednoj liniji otprilike 150 metara od opreme, kreću nakon pucnja iz pištolja, njihov cilj je što brže spojiti sve cijevi i dati vodu. Ova vježba se ne izvodi po Pravilniku, pa nema propisanih uloga niti negativnih bodova. Od 2012. takav oblik brzinske vježbe se izvodi i na *Kupu DVD-a Trebovec* pod nazivom „kaubojska vježba". Vidi videozapis: DVD Trebovec brzinska kaubojska vježba, https://www.youtube.com/watch?v=4Tn6cJZeGq4 (posjet 30.7.2019), Prema: intervju DM, lipanj 17, 2019.
[194] Intervju s DC, lipanj 23, 2019
[195] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva za 2019. godinu", 26. lipanj 2019.
[196] Za razliku od danas, kada postoji posebna vrsta vježbe za mladež, tada su vježbali jednaku vježbu s VMŠ kao i odrasli. PADVDT, Arhiva za 1986. godinu, „VSO Ivanić grad-Obavijest o općinskoj vježbi pionira i omladine", 11.rujan 1986.
[197] Tatjana Šarić, *U vrtlogu komunizma: mladi Hrvatske 1945.-1954.,* Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2017., 498-499.
[198] PADVDT, Arhiva za 1986. godinu, „ Godišnji izvještaj za 1985. godinu", 28. lipanj 1986.

Ona su se poticala da dolaze na vježbe odraslih kako bi se kroz vježbu s VMŠ testirale njihove sposobnosti za vježbe seniora.[199] Odjeljenje omladinaca je postojalo krajem osamdesetih,[200] a pokušala se oformiti i ženska natjecateljska ekipa, međutim, nije bilo dovoljno članica za vježbu. Dio ženskih članova zato je vježbao za susjedni DVD Brešku Gredu.[201]

4.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova

Članstvo DVD-a tijekom SFRJ doživljava velike promjene. Dotadašnja tradicionalna podjela na štrcare, penjače i čuvare prestaje oko 1956. godine. Točna godina se ne može odrediti jer u Matičnoj knjizi i dalje postoji mogućnost upisa uloga, no novi članovi se uglavnom upisuju kao štrcari. Od te godine više nema kretanja članova između spomenute kategorije, odnosno više niti jedan štrcar odlukom Upravnog odbora ne postaje čuvarom.[202] Tada se uglavnom dijele samo na aktivne i rezervne članove.[203]

Sukladno sve većem razvoju gradova, poput Ivanić-Grada, Zagreba i Dugog Sela, dolazi do smanjenja udjela ratara u članstvu. Stoga od 1969. godine djeluju i automehaničari, vozači, komercijalisti, građevinski tehničari i strojobravari. No, takva struktura se nije dugo zadržala jer već osamdesetih godina u DVD ponajviše ulaze učenici. Razlog tome je i smanjenje broja godina prosječnog novoučalnjenog člana. U pedesetima novoučlanjeni član ima 20 godina, dok u osamdesetima 15.[204] Upravo osamdesetih godina se oformljavalo omladinsko natjecateljsko odjeljenje koje okuplja članove od 14 do 18 godina.[205] Osim toga, prema izvješću Upravnog odbora za 1987. godinu broji postoji 10 članova pomlatka, odnosno pionira od 6 do 11 godina.[206] No, članovi pomlatka nisu uvedeni u Matičnu knjigu.

Prema spolnoj strukturi članstva u ovom razdoblju djeluje jedna ženska članica, Kata Klasan sve do 1953. godine. Nakon toga prema Matičnoj knjizi ne postoje ženski članovi sve

[199] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[200] PADVDT, Arhiva za 1986. godinu, „VSO Ivanić grad-Obavijest o općinskoj vježbi pionira i omladine“, 11.rujan 1986.
[201] Intervju s DM, lipanj 17, 2019.
[202] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“,153-200.
[203] PADVDT, Arhiva za 1986. godinu, „ Godišnji izvještaj za 1985. godinu“, 28. lipanj 1986.
[204] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“,153-200.
[205] PADVDT, Arhiva za 1986. godinu, „VSO Ivanić grad-Obavijest o općinskoj vježbi pionira i omladine“, 11.rujan 1986.
[206] PADVDT, Arhiva za 1988. godinu, „Godišnji izvještaj za 1987. godinu“, 12. siječanj 1988.

do 1980. kada u organizaciju ulaze tri članice (Prilog 7).[207] Od tada pa do početka devedesetih godina DVD stalno broji do četiri ženske članice.[208] Međutim, postoje pristupnice ženskih članova 1945. do 1954., a tijekom 1946. godine pristupnicu je predalo čak 12 ženskih osoba.[209] Nakon 1954. godine u arhivi više nema pristupnica ženskih osoba.[210] Promjene se događaju i u broju ukupnog članstva, 1945. godinu Vatrogasno društvo započinje s 45 člana, a do osamdesetih godina očituje se kontinuirani rast članova. Na kraju 1990. godine organizacija ima 81 člana. Najveći rast novoupisanih članova događa se 1955. godine,[211] a slijede ga 1980. i 1985. godina.[212] Taj rast članova je svakako posljedica pokušaja omasovljenja i podruštvljenja vatrogastva u tom razdoblju. Tijekom 1954. godine prema izvještaju Skupštine Saveza članstvo se povećalo za gotovo 126 000 novih članova te je osnovano 107 novih društava, a zahtijeva se i daljnje pomlađivanje članstva (Prilog 8).[213] DVD Trebovec upravo u pedesetim i osamdesetim godinama 20. stoljeća doživljava najveće promjene, izgradnju doma te nagli razvoj natjecateljskog aspekta.

U tom razdoblju sve češće članovi odlaze na osposobljavanja. Najveći broj poslanih članova bio je 1965. kada je 27 vatrogasaca dobilo zvanje ispitanog vatrogasca.[214] Nakon toga slijedi osposobljavanje za podoficira koje je u četiri navrata završilo 11 članova. Osim osposobljavanja za vatrogasne činove, članovi su polazili i stručna osposobljavanja, ponajprije tečaj za strojara, odnosno rukovoditelja motorne štrcaljke.[215] U jednom slučaju Društvo je zatražilo organiziranje tečaja za ispitanog vatrogasca.[216] Nedostatak tečajeva

[207] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119-200.
[208] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-104.
[209] Kao što sam već prethodno napomenula, smatram da žene nisu smatrane punopravnim članicama već su više imale pomažuću ulogu u društvu. Činjenicu da društvo nakon 1954. godine više ne prima pristupnice ženskih članova povezala bih s razvojem drugih udruga u selu koje su imale više „ženski karakter“, poput AFŽ-a te raznih tečajeva šivanja i kuhanja.
[210] PADVDT, „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“, 34-98.
[211] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119-200.
[212] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-104.
[213] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, 140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice, 154-155.
[214] Osposobljavanje dobrovoljnih vatrogasaca po činovima podrazumijeva sljedeće razine: *vatrogasna mladež* (polaže se tek nakon 12 godina starosti i 1 godine staža u DVD-u), *ispitani vatrogasac* (18 godina starosti i 6 mjeseci staža u DVD-u, a tek nakon polaganja tog ispita vatrogasac može izaći na intervenciju), *vatrogasac 1. klase* (1 godina staža u zvanju ispitani vatrogasac), *vatrogasni dočasnik* (1 godina staža u zvanju vatrogasac 1. klase), *vatrogasni dočasnik 1. klase* (2 godine staža u zvanju vatrogasni dočasnik), *vatrogasni časnik* (srednja stručna sprema i 2 godine staža u zvanju vatrogasnog dočasnika ili studij i staž od 2 godine u DVD-u), *vatrogasni časnik I. klase* (staž od 2 godine u zvanju vatrogasnog časnika). U razdoblju Jugoslavije ne postoje kategorije I. klase i vatrogasne mladeži, a dostupna osposobljavanja se redom nazivaju: *ispitani vatrogasac*, *podoficir* (dočasnik) i *oficir* (časnik). Prema: HVZ Osposobljavanje i usavršavanje, http://www.hvz.hr/osposobljavanje/osposobljavanje-i-usavr%C5%A1avanje (posjet 30.7.2019).
[215] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119-200.
[216] PADVDT, Arhiva za 1985. godinu, „Molba VSO Ivanić Grad za održavanja tečaja“ 2.prosinac 1985.

nadomješta se održavanjem vatrogasnih škola.[217] Neki od članova prošli su i osposobljavanja za suca na vatrogasnim natjecanjima. Prvi vatrogasni sudac je bio Tomo Husarić, zapovjednik u razdoblju 1965. do 1966. godine.[218] Sedamdesetih godina Dragutin Octenjak završava posebno osposobljavanje u trajanju od pet dana u Sisku te postaje drugi vatrogasni sudac, a nakon četiri godine DVD dobiva i trećeg suca Zdravka Šepeca.[219]

U ovom razdoblju, kao što sam navela, DVD Trebovec ostaje bez vođe štrcara, vođe penjača i vođe čuvara, kao i bez trubača, no dobiva dvije nove funkcije, kulturno-prosvjetnog referenta i ađutanta. Navedene funkcije traju od pedesetih do osamdesetih godina. Najvažnije funkcije i ovog razdoblja su zapovjednik, predsjednik, tajnik, blagajnik i spremištar.[220] Važnu ulogu je imao i dozapovjednik. Naime, kazivač dozapovjednik navodi kako je u dogovoru sa zapovjednikom nadzirao svoju polovicu sela, dok je zapovjednik nadzirao svoju polovicu. Nakon što bi izbio požar, onaj koji bi mu bio bliže, izlazio bi na požarište i upravljao intervencijom, dok bi drugi obavijestio članove te vodio brigu oko dopreme opreme.[221]

4.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu

Dobrovoljno vatrogasno društvo Trebovec je i u ovom razdoblju u interakciji s lokalnom zajednicom u kojoj djeluje. Provode preventivne mjere kroz godišnje preglede dimnjaka i struje u domaćinstvima seljana.[222] Pošto je dojava o požaru bila usporena jer se vodila preko radiostanica koje su se nalazile u kući predsjednika Mjesne zajednice, Društvo je i prvi stupanj obrane od požara i drugih nepogoda u selu.[223] Osim toga, zaduženi su za obuku i osvješćivanje sumještana o pravilnim požarnim reakcijama. Tijekom 1987. godine navode kako su imali jedan požar dimnjaka koji je zbog pravilne reakcije domaćina i susjeda ugašen i prije dolaska vatrogasaca.[224] U ovom razdoblju se gradi i vatrogasni dom, a po tome što se u

[217]PADVDT, Arhiva za 1962. godinu, „Godišnji izvještaj za 1961. godinu“, 13. siječanj 1962.
[218] Za Tomu Husarića nije sigurno da li je prošao službeno osposobljavanje. Tijekom šezdesetih godina se na rajonskim i javnim vježbama biralo sposobnije zapovjednike za sudce. Stoga postoji mogućnost da je on tim putem dobio titulu sudca. Prema: Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[219] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[220]Tajnik, predsjednik i zapovjednik zastupaju društvo. Zapovjednik ima i ulogu voditelja intervencije do dolaska nadređenih zapovjednika, poput voditelja intervencije iz JVP. Blagajnik je zadužen za novčana poslovanja društva, dok je spremištarova uloga održavanje vatrogasnog spremišta, okoliša vatrogasnog spremišta i opreme njemu. PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“, 119-200.
[221] Intervju s DO, svibanj 19, 2019.
[222] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj za 1983. godinu“, 13. siječanj 1984.
[223] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[224] PADVDT, Arhiva za 1988. godinu, „Godišnji izvještaj za 1987.godinu“, 12. siječanj 1988.

njegovu gradnju uključuju i stanovnici sela može se zaključiti da je gradnja doma smatrana napretkom za zajednicu.[225] Organiziranje javnih i brzinskih vježbi postaje pravi „spektakl“ za gledatelje te je veliki broj seljana dolazio pratiti odvijanje natjecanja. Slična situacija bila je i kada su se organizirale zabave. Nakon Drugog svjetskog rata ponovno se počinju organizirati zabave i povodom sv. Benedikta. Ona se pretvara i u proštenje pa se u selu nalaze brojni štandovi, a na njima piće prodaju i vatrogasci. Na zabave je dolazilo stanovništvo cijelog sela jer nije bilo drugog načina provođenja slobodnog vremena.[226] Važnost vatrogasnog društva u kontekstu zabave i provođenja slobodnog vremena navodi i Suzana Leček.[227]

Vatrogasci se i u ovom razdoblju brinu za pokojnike te ih sređuju za pokop i drže im počasnu stražu.[228] DVD surađuje i s ljudima van svojeg sela. Tijekom 1948. posuđuje pijesak za osobne potrebe Franje Rošina iz Breške Grede jer iz Save nije bilo dopušteno izvoženje pijeska.[229]

Osim toga, u ovom razdoblju nalazimo i na brojne primjere na temelju kojih je vidljivo da se članstvo u ovoj organizaciji smatralo izuzetno važnim. Primjerice, u izvještaju za 1983. Upravni odbor navodi da je Vatrogasno društvo organizacija u kojoj moraju vladati kolektivni rad i odgovornost te da oni koji ne žele raditi samo koče njihov rad te su u organizaciji nepoželjni.[230] Prema jednom kazivaču učlanjenje je tada bilo dobrovoljno, a rad obavezan. Prilikom već spomenutih "zovova" tajnik je vodio Dnevnik prisustvovanja i nakon tri neopravdana dolaska članovi su isključivani.[231] Dragutin Ivak je isključen jer se nije odazivao na javne skupove i time je povrijedio "tipska pravila" člana 39.[232] Kazivač ističe strogoću kojom se čuvala vatrogasna oprema. Navodi primjer strojara i motorne pumpe, odnosno kako je svakom članu kojem je bilo dopušteno obrisati pumpu to bila izuzetna čast. Nitko osim strojara nije imao dopuštenje da se brine o pumpi i njome rukovodi. Motorna pumpa je bila izuzetno cijenjena jer se na njoj zasnivala obrana od požara.[233] Nadalje, prema izvještaju zapovjednika iz 1962. nakon što odjeljenje nije moglo nastupiti na rajonskoj vježbi zbog neispravne motorne pumpe, tjedan dana kasnije u selo dolazi komisija formirana od

[225] PADVDT, Arhiva za 1971. godinu, „Referat povodom 50 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1971.
[226] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[227] Suzana Leček, *Seljačka obitelj u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 1918.-1941.* (Zagreb: Srednja Europa, 2003), 415.
[228] Intervju s JK, travanj 14, 2019.
[229]PADVDT, Arhiva za 1948. godinu, „Molba za izvoz pijeska“ ,11. studeni 1948.
[230] PADVDT, Arhiva za 1984. godinu, „Godišnji izvještaj za 1983. godinu“, 13. siječanj 1984.
[231] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[232] PADVDT, Arhiva za 1964. godinu, „Obavijest o isključenju Ivak Dragutinu“, 29. prosinac 1964
[233] Intervju s JK, travanj 14, 2019.

općinskog vatrogasnog odbora. Odjeljenje zatim izvodi vježbu samo za njih.[234] Djeca i mladež vatrogascima su se priključivala samoinicijativno. Oni bi uskakivali ukoliko se netko od starijih nije pojavio na vježbama, a morala su se pokazati boljima od seniora koji na vježbi nisu prisustvovali. Ako su željeli biti dio natjecateljskog vatrogasnog odjeljenja morali su se dokazati starijim članovima pa su često pospremali opremu između vježbi odraslih ekipa.[235]

Krajem osamdesetih godina počinje se pojavljivati i drugi aspekt važnosti pohađanja natjecanja. Više nije fokus isključivo na isprobavanju opreme, upoznavanju članova s opremom i uvježbavanju u slučaju intervencije. Upravni odbor počinje pozivati svoje članove na češće sudjelovanje u vježbama jer se na temelju toga razvija jedan novi oblik prijateljstva i suradnje s drugim društvima.[236] Kolegijalnost ističe i jedan od kazivača koji napominje kako su često ekipe koje su osvojile prva dva mjesta na brzinskim vježbama znale međusobno i podijeliti nagradu (odojka i pivo). No da je rezultat natjecanja ponekad bio i stvar prestiža potvrđuje se u dva navrata. U jednom slučaju kazivač navodi da su suci znali biti pristrani pri ocjenjivanju vježbe.[237] Dok u drugom slučaju Upravni odbor iznosi da je na općinskom natjecanju došlo do incidenta između odjeljenja i sudačke ekipe kada je odjeljenje odbilo primiti medalje zbog razmirica sa sudačkom komisijom.[238]

Osamdesetih postaje sve važnije uspostaviti i pionirsko odjeljenje u kojem se vidi mogućnost za opstanak i razvoj organizacije. No DVD-u Trebovec u tome u ovom razdoblju ipak ne uspijeva.[239]

[234] PADVDT, Arhiva za 1963. godinu, „Godišnji izvještaj za 1962. godinu“, 24. siječanj 1963.
[235] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[236] PADVDT, Arhiva za 1988. godinu, „Godišnji izvještaj za 1987.godinu“, 12. siječanj 1988.
[237] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[238] PADVDT, Arhiva za 1987. godinu, „Godišnji izvještaj za 1986.godinu“, 17. siječanj 1987.
[239] PADVDT, Arhiva za 1988. godinu, „Godišnji izvještaj za 1987.godinu“, 12. siječanj 1988.

5. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TREBOVEC U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 1991. DO SRPNJA 2019.

5.1 Djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec na temelju izvora

Tijekom 1991. godine može se očitovati pad u djelovanju Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec jer ono više ne dobiva pozive za brzinske vježbe, a njihova pristigla pošta uglavnom se sastoji tek od poziva na Godišnje skupštine prijateljskih DVD-a. Unatoč tome ipak održavaju dvije zabave, od kojih je jedna vezana uz proslavu 70. obljetnice osnutka te se povodom toga održava i brzinska vježba.[240] Da dolazi do promjene u djelovanju uzrokovano Domovinskim ratom, može se uočiti u srpnju 1991. kada je Društvo dužno u roku pet dana ispuniti osnovne podatke za uvođenje u novu organizacijsku jedinicu požarni odred—zapovjedništvo. Zbog toga popisuju svoju opremu pa je vidljivo da i dalje raspolažu s dva vatrogasna vozila. Sačuvan je i popis ostale opreme iz spremišta.[241] Iako su oba vozila u vlasništvu vatrogasaca, poklonjenim vozilom ipak se najčešće služi Mjesna zajednica, društveno-političke organizacije i Civilna zaštita jer oni posjeduju kupljeno vozilo koje je uvijek spremno za izlazak na intervenciju.[242] Ubrzo nakon što su morali popisati svoje osobne podatke, stižu i posebne *Upute za djelovanje vatrogasne organizacije RH u izvanrednim situacijama, ratnim sukobima i terorističkim aktivnostima koje mogu izazvati požare, eksplozije i nesreću*. Prema Uputama bili su dužni dodatno pregledati svu opremu i ljudstvo kako bi se osigurala njihova puna pripremljenost. Osim toga, morali su intenzivnije nastaviti i s preventivnim mjerama.[243]

Tijekom 1992. godine nije ispunjavan Urudžbeni zapisnik, a u arhivi ne postoje dokumenti za tu godinu što se poklapa i s kazivačem koji navodi kako je za vrijeme Domovinskog rata rad u DVD-u gotovo prestao. Unutar vatrogasnog doma bila je smještena vojska, a vojno sposobni članovi, koji nisu bili na ratištu, organizirani su u okviru Mjesne

[240] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“ 80-81.
[241] PADVDT, Arhiva za 1991. godinu, „Osnovni podaci za uvođenje evidencije na nivou požarnog odreda—zapovjedništva“, srpanj 1991.
[242] Društvo raspolaže s dva vozila: kupljenim IMV 1600 GASILEC i poklonjenim IMV 1600 (od INA- Naftaplin OOUR Bušenje) koje je preuređeno u vatrogasno vozilo. PADVDT, Arhiva za 1991. godinu, „Referat povodom 70 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1991.
[243] PADVDT, Arhiva za 1991. godinu, „Upute za djelovanje vatrogasne organizacije RH u izvanrednim situacijama“, 19. srpanj 1991.

zajednice u Narodne straže gdje su provodili dežurstva.[244] Rad spomenute organizacije se djelomično nastavlja 1993., no ne u razmjeru kakav je bio u ranijem razdoblju što potvrđuju i unosi u Urudžbenom zapisniku. Naime, za 1993. godinu postoji tek šest stavaka, samo iz veljače i studenog. Naredne godine prema Urudžbenom zapisniku i arhivi Vatrogasno društvo ne djeluje, dok se ponovno aktivira 1995. godine kada nastavlja s uobičajenim aktivnostima poput pohađanja Godišnjih skupština prijateljskih DVD-a, održavanja svoje Godišnje skupštine, sudjelovanju na brzinskim vježbama te servisiranju agregata i održavanju zabavi. Tada se sve više aktiviraju i već sljedeće godine organiziraju i svoje natjecanje u brzinskoj vježbi.[245] Važno je naglasiti da je tada istaknut i problem oko neredovitog vođenja Urudžbenog zapisnika o čemu govori kritika Nadzornog odbora.[246] Stoga postoji mogućnost da je Društvo ipak nešto aktivnije nego što se može iščitati iz izvora. Tijekom sredine devedesetih godina dovršena je i izgradnja novog spremišta, no nije do kraja uređeno pa se i dalje uglavnom služe onim starim.[247]

U svibnju 1997. godine s cijelim odjeljenjem sudjeluju na proslavi svetog Florijana u Ivanić-Gradu,[248] dok 1998. godinu započinju s radovima na vatrogasnom domu na kojem se mijenja crijep te se skidaju tapete. Iste godine kupuju i 10 novih stolova s klupama, opremu za kuhinju u vatrogasnom domu, kao i nova odijela te su suorganizatori Memorijala Stjepana Gjure Deželića u Ivanić-Gradu, natjecanja pod pokroviteljstvom Hrvatske vatrogasne zajednice.[249] Tijekom 1999. godine Trebovec je domaćin i odredskog natjecanja.[250] Te godine dovršavaju se radovi u novom spremištu u kojeg je uvedena struja, a održavaju se radne akcije čišćenja okoliša ispred vatrogasnog doma, igrališta i crkve. Osim toga, članovi su tijekom godine obavljali ispumpavanja bunara stanovnika sela te preglede opreme.[251]

U 2000. godini dolazi do novog oblika ustrojstva vatrogastva i prema njemu DVD Trebovec pripada u B kategoriju požarne opterećenosti, a shodno tome državna revizija je pregledavala vatrogasno spremište i organizaciju DVD-a koja je bila zadovoljavajuća.[252] Važno je naglasiti da je u tom trenutku DVD Trebovec jedini imao B kategoriju unutar

[244] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[245] PADVDT, „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“, 82-89.
[246] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 14. veljača 1998.
[247] Intervju s DM, lipanj 17, 2019.
[248] PADVDT, „Zapisnik s Upravnog odbora 1997-2011“, 15. travanj 1997.
[249]PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 30. siječanj 1999.
[250] Pojam odredskog tijekom 1990-ih godina zamjenjuje pojam rajonsko iz prethodnog razdoblja te ima isto značenje.
[251] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, ožujak- listopad 1999.
[252] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 4. svibanj 2000.

Vatrogasne zajednice Ivanić-Grad na što su članovi bili jako ponosni. No iste godine Grad Ivanić-Grad preuzima vlasništvo nad vatrogasnim domom Dobrovoljnom vatrogasnom društvu. [253] Zbog čega dolazi do velikih nemira unutar Društva, kao i nezadovoljstva spram gradske uprave. Radovi na novom spremištu se nastavljaju i 2001. kada se nabavljaju nova vrata, boje zidovi i izrađuju police za odlaganje opreme. [254] Novo spremište je svečano otvoreno 21. srpnja 2001. povodom 80. obljetnice organizacije (Prilog 9).[255] Tada po prvi puta organiziraju i odjeljenje pomlatka. Krajem iste godine DVD Trebovec je ipak degradiran u C kategoriju požarne opasnosti što izaziva veliko nezadovoljstvo i dodatnu polemiku između Društva i VZG-a Ivanić-Grad. [256] U ovom razdoblju se i dalje održavaju sastanci pod tradicionalnim nazivom "zov".

Veći zastoj u radu vidljiv je tijekom 2003. kada prema Zapisniku nije održana niti jedna sjednica Upravnog odbora već samo Redovne godišnje skupštine. [257] Te godine članove je potresao i tragičan gubitak 33-godišnjeg zapovjednika koji je do tada privlačio pomladak i mlade.[258] Na Godišnjoj skupštini za 2003. godinu predsjednik je istaknuo i loš odnos s VZG Ivanić-Gradom, a jedan rezervni član ističe lošu organizaciju i unutar istraživane organizacije. U veljači 2005. održana je proširena sjednica Upravnog odbora na kojoj su sudjelovali i članovi Vatrogasne zajednice kako bi se riješio problem suradnje. Na sjednici se Vatrogasna zajednica obvezala pomoći u nabavi nove i popravku postojeće opreme, no da se situacija nije popravila pokazuje kritika predsjednika na sljedećoj Godišnjoj skupštini upućena VZG Ivanić-Gradu.[259] Nepovoljni odnos između DVD-a Trebovec i Vatrogasne zajednice prati i nepovoljna situacija u Društvu još iz prethodnog razdoblja. Iako u ovom slučaju problem nije komasacija, nemir unosi nemogućnost dobre komunikacije između članova. Osim toga, javlja se i averzija članova prema Upravnom odboru zbog brojnih konflikata iz osamdesetih i devedesetih godina. [260] Problem se očituje u nemogućnosti pronalaska zapovjednika kada predsjednik upozorava da će dati ostavku ukoliko pitanje zapovjednika uskoro ne riješi.

[253] Od 2000. godine Vatrogasni dom Trebovec se naziva Društvenim domom Trebovec
[254] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, lipanj-srpanj 2001.
[255] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[256] Društvo smatra da je VZG Ivanić-Grad kriv za prelazak Društva u C kategoriju požarne opterećenosti jer nije pružao dovoljnu financijsku potporu za djelovanje. Osim toga, Društvo smatra da VZG Ivanić-Grad daje povlastice onim DVD-ima koji imaju visoke dužnosnike unutar Zajednice, dok druge DVD-ove zanemaruje. S druge strane, VZG Ivanić-Grad inzistira da Društvo nije dovoljno aktivno te da ne traži dovoljno novaca od Zajednice. Prema: PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 1998.-2004.
[257] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 1998.-2004.
[258] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[259] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 2002.-2005.
[260] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.

Unatoč lošoj situaciji u svibnju 2005. Vatrogasna zajednica Ivanić-Grada poklanja DVD-u korišteno vatrogasno TAM 2001 vozilo.

Naredne dvije godine vatrogasci intenzivno sudjeluju na radnim akcijama s Mjesnim odborom. Kroz radne akcije napinju žicu oko igrališta, čiste okolicu društvenog doma od stabala i čempresa, a dogovaraju i uređenje parka za djecu s potrebnim dječjim spravama. Između ostalog dopremaju i postavljaju golove, kao i kućice s klupicama za igralište pokraj društvenog doma. Organiziraju akciju za raskrčivanje zemlje koja je namijenjena za novo seosko groblje, a redovno vrše i pregled ispravnosti hidranata. No unatoč tome, Društvo se nalazi u interventno nepogodnoj situaciji. Vatrogasno vozilo više nije ispravno te nemaju vozilo za izlazak na intervencije pa inzistiraju na popravku ili kupnji novog vozila od strane VZG-a Ivanić-Grad. Dvije godine kasnije po prvi puta se vraća i članarina za sve aktivne punoljetne članove nakon njenog ukidanja tijekom šezdesetih godina.[261] No kako članovi nisu bili redovni pri plaćanju članarine, one se ponovno ukidaju 2013. godine.[262]

U vrijeme kada u DVD-u postoje nesuglasice ono se okreće radu s djecom i mladima.[263] Na Godišnjoj skupštini 2008. u Upravni odbor izabrana su tri maloljetna člana koji nisu imali pravo glasa, ali su imali savjetodavnu ulogu. Naredne godine po prvi puta se za članove ekipe djece organizira akcija skupljanja smeća uz glavnu cestu sela poznata pod nazivom *Volim Trebovec*.[264] Ulaskom u 2010. na mjesto zapovjednika postavljena tek punoljetna osoba, a Upravni odbor uz njega dobiva još 2 člana od 18 godina. Upravni odbor po svojoj starosti u tom trenutku broji 6 člana ispod 25 godina od ukupno njih 13. U toj atmosferi obilježava se 90. godišnjica za koju je posebno pripremljena svečana sjednica i domjenak te izvođenje brzinske vježbe. Povodom obljetnice članovi su otvorili vrata spremišta za sve zainteresirane.[265]

Upravni odbor 2012. godine odlučuje DVD-u Ivanić-Grad vratiti poklonjeno vatrogasno vozilo TAM 2001 kako bi kupili novo kombi vozilo za prijevoz odjeljenja na vatrogasna natjecanja. Posebice jer se uz muško odjeljenje od te godine, po prvi puta u povijesti ove organizacije, formiralo i žensko natjecateljsko odjeljenje. Shodno tome, kupuju novo vozilo VW Transporter T4 (Prilog 10). VZG Ivanić-Grada obećava povrat 15% uloženih sredstava, a

[261] Za detaljnije informacije vidi videozapis: Ekološko edukativna akcija Volim Trebovec—izvještaj, https://www.youtube.com/watch?v=OCxlgwECJzk, (posjet 30.7.2019), PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 2002-2009.
[262] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 17. prosinac 2012.
[263] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[264] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, veljača-ožujak 2009.
[265] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, siječanj-lipanj 2011.

VZ Zagrebačke županije donira 10 vatrogasnih kaciga kao naknadu za kupnju kombi vozila. Kako kupnjom novog vozila više nije postojala potreba za starim vatrogasnim IMV i TAM vozilima vatrogasci ih odlučuju prodati. Po prvi puta, 15. rujna 2012. organiziraju i vatrogasno natjecanje pod nazivom *Kup DVD-a Trebovec*.[266] Naredne 2013. godine natjecanje koje organizira Društvo postaje sve popularnije. Za njegovo održavanje dobivaju brojna sponzorstva, kako u novcu, tako i u potrebnoj opremi i materijalu.[267] Proširenje natjecanja se očituje i sljedeće 2014. godine kada se uz kategorije muške i ženske „A" ekipe uključuju i kategorije „muški B" i „ženski B", kao i ekipe pomlatka „djece ženske" i „djece muške", brzinsku vježbu i „kaubojsku vježbu".[268] Prilikom natjecanja 2014. godine DVD-u Trebovec je svečano predano i malo navalno vozilo Nissan Navara s visokotlačnim modulom.[269] Naredne godine na Godišnjoj skupštini odboru uručeni su i kombinezoni za obranu od šumskih požara, radne zaštitne kožne rukavice te opasači. Za odlaganje interventne odjeće i obuće 2016. godine članovi izrađuje ormariće. Iste godine po prvi puta sudjeluju na tradicionalnoj proslavi sv. Florijana u Ivanić-Grad u ešalonu vozila VZG Ivanić-Grada sa starom vatrogasnom štrcaljkom iz 1926. godine koja je za tu priliku osposobljena i renovirana (Prilog 11).[270] U narednoj 2018. godini u suradnji s Vatrogasnom zajednicom uvode centralno grijanje u spremište, dok u svibnju 2019. u vatrogasno spremište stiže novo vatrogasno kombi vozilo Opel Vivaro, sponzorirano od strane VZG Ivanić-Grada. Ubrzo nakon toga prodano je staro kombi vozilo VW Transporter T4.[271]

Da je 2012. bila godina prekretnica pokazuje podatak da su te godine prvi puta na Godišnju skupštinu pozvana i društva koja nisu iz iste vatrogasne zajednice. Pozvano je ukupno njih 15, dok ih je prethodne godine na Skupštini prisustvovalo 7.[272] Na Godišnjoj

[266] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", veljača-rujan 2012.
[267] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 2. kolovoz 2013.
[268] 1989. godine uvode se „A" i „B" kategorija u vježbe odraslih. „A" kategorija se sastoji od članova mlađih od 30 godina, a „B" kategorija od članova starijih od 30. Postoje tri oblika vježbi: vježba pomlatka (6-12 godina), vatrogasna mladež (12-16 godina), vježba s VMŠ (16 nadalje). „Kaubojska vježba" je tradicionalni oblik brzinske vježbe koji se izvodio tijekom 1980-ih godina i na kojoj je DVD Trebovec postizao odlične rezultate. Svi natjecatelji kreću na pucanj iz pištolja i spajaju cijevi. Pobjedničko je ono društvo koje prvo dobije vodu. Trenutno se takav oblik vježbe se izvodi jedino u Trebovcu. „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 24.srpanj 2014.
[269] Ivanić-Grad: Prvi puta u sto godina postojanja DVD Trebovec ima navalno vatrogasno vozilo, http://www.ivanic-grad.hr/clanci/2014/september/prvi-puta-u-gotovo-sto-godina-postojanja-dvd-trebovec-ima-navalno-vatrogasno-vozilo/ (posjet 7.7.2019).
[270] VZG Ivanić-Grad povodom dana sv. Florijana organizira ešalon svih vozila iz svoje zajednice po gradu Ivanić-Gradu sa upaljenim sirenama i rotacionim svijetlima. Nakon toga slijedi misa na kojoj sudjeluju pripadnici JVP Ivanić-Grad i dobrovoljna vatrogasna društva VZG Ivanić-Grada. Vidi videozapis: Ivanićgradski vatrogasci obilježili blagdan sv. Florijana, https://www.facebook.com/volimivanic/videos/992176510836772/ (posjet 30.7.2019), PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 2015-2016.
[271] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", siječanj-svibanj 2019.
[272] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 2012-2013.

skupštini za 2017. godinu DVD Trebovec posjećuje čak 23 društva, i ne samo dobrovoljna vatrogasna društva.[273] Gostujuća društva s članovima ove organizacije na Godišnjoj skupštini broje do 120 uzvanika. Inicijativom mladih u posljednje tri godine Skupština se organizira uz projekcije fotografija i videozapisa te naraciju predsjedavajućeg Skupštine što nije slučaj kod većine drugih Godišnjih skupština.[274] Sve veći utjecaj mladih u vidljiv je i u sastavu Upravnog odbora unutar kojeg se nalazi 6 članova ispod 30 godina.[275] Zanimljiva je i činjenica da DVD Trebovec ima jedan od najvećih Upravnih odbora u Zagrebačkoj županiji, a unatoč tome nema problema s kvorumom.[276]

Važno je naglasiti da se i u ovom razdoblju kontinuirano radi na redovnom osposobljavanju članova te sudjeluje na rajonskim vježbama, gradskim i županijskim natjecanjima, održava skupštine, radne akcije i proslave *Tomaša* za kraj vatrogasne godine.

5.1.1. Financijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Novi *Zakon o vatrogastvu* stupio je na snagu 3. lipnja 1993. Prema njemu vatrogasnu djelatnost obavljaju i vatrogasne postrojbe i vatrogasne zajednice. Sabor Republike Hrvatske i predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave i uprave financijski pomažu udruge dobrovoljnih vatrogasaca na svom području. Također, jedinice lokalne samouprave i uprave samostalno donose odluke o visini sredstava za financiranje djelatnosti u skladu sa svojim planovima i programima zaštite od požara.[277]

Blagajnički izvještaji od osnutka Republike Hrvatske postoje tek nakon 1997. Stoga za ranije godine ne postoji mogućnost rekonstruiranja financijskog aspekta spomenutog DVD-a. Blagajna 1998. godinu započinje s 5 830 kuna i 1 607 njemačkih maraka. U toj godini nastoje zaraditi i na vatrogasnom domu pa uvode naplatu korištenja vatrogasnog doma, ali i opreme koja se nalazi u njemu, poput stolova, posuđa i roštilja. Također, uvode i naplatu usluge ispumpavanja bunara. Naplata tih usluga nije se dugo mogla zadržati jer je već u travnju vatrogasni dom prebačen u vlasništvo grada Ivanić-Grada pa Društvo više ne posjeduje vatrogasni dom, kao ni opremu u njemu. No unatoč tome, 1998. završavaju s 18 389 kuna i

[273] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 10. ožujak 2018.
[274] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[275] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 3. ožujak 2017.
[276] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[277] Novak, Šoštarić, Kriničić i Runjić, *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice*, 174.

607 njemačkih maraka. Posljednje njemačke marke se mijenjaju u kune 2002. godine. Financijski plan za narednu 2000. godinu iznosio je 21 000 kuna te očekuju znatne dotacije grada Ivanić-Grada i Vatrogasne zajednice ponajviše s ciljem uređenja novog spremišta, kao i okoliša. Spomenut financijski plan u rasponu od 20 000 kuna ostaje konstantan do 2008. kada iznosi 30 000 kuna. Najveći trošak čini opremanje novog spremišta, financiranje natjecateljskih odjeljenja, održavanje agregata i vatrogasnih vozila, kao i kupnja nove opreme.

Prema Financijskom planu za 2008. godinu očituje se sve veća uloga grada Ivanić-Grada i VZG Ivanić-Grada u financiranju organizacije. DVD Trebovec očekuje 20 000 kuna dotacija od grada i VZG-a te 10 000 kuna na temelju „radne akcije i drugih primitaka".[278] Tijekom 2011. popravlja se financijska situacija posebice nakon proslave 90. godišnjice zahvaljujući sponzorima. Prijedlog Financijskog plana za narednu godinu iznosi 45 000 kuna, no za tu godinu najavljen je veliki izdatak, kupnja novog kombi vozila.[279] Financijski plan za 2014. godinu iznosi čak 60 000 kuna te su očekivane sljedeće dotacije: 15 000 kuna od Ivanić-Grada za održavanje vatrogasnog doma, uređenje okoliša i provođenje akcije *Volim Trebovec*, 20 000 kuna od VZG-a za nabavku i održanje opreme, operativne troškove i doškolovanje članova, 10 000 za održavanje vatrogasnog kupa te 15 000 na temelju radnih akcija, sponzorstva i ostalog.[280] Blagajničko izvješće donosi i objašnjenje konačnih prihoda. Društvo prima novac od fizičkih osoba, VZG Ivanić-Grada i grada Ivanić-Grada. Novac je primljen za održavanje ekološke akcije *Volim Trebovec* i organizaciju *3. Kupa DVD-a Trebovec*, registraciju vozila, interventno djelovanje i iznajmljivanje stolova. Od toga najveću dobit donose redovna sredstva VZG-a koja iznose 14 000 kuna te donacije drugih DVD-a i fizičkih osoba u iznosu od 15 595 kuna.[281] Tijekom 2016. godine postoji i nova stavka u Blagajničkom izvješću, radi se o donacijama Nove TV u iznosu od 3 600 kuna.[282] Te godine DVD Trebovec sudjeluje u projektu *Farma*,[283] dok 2018. članovi sudjeluju u snimanju filma Jakova Sedlara *The Match* kao statisti.[284]

[278] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011", 1999-2008.
[279] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011", 18 veljača 2012.
[280] PADVDT, Arhiva za 2015. godinu, „ Financijski plan za 2014. godinu", 28. veljače 2015.
[281] PADVDT, Arhiva za 2015. godinu, „Blagajničko izvješće za 2014. godinu", 28. veljače 2015.
[282] PADVDT, Arhiva za 2018. godinu, „Financijsko izvješće za 2017. godinu", 10. ožujak 2018.
[283] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011", 9. lipanj 2016.
[284] U dvije epizode reality showa *Farma* članovi DVD-a Trebovec sudjeluju kao statisti tijekom nedeljnog sajma. Osim toga, u jednom slučaju sudjeluje u sklopu zadatka s ručnom štrcaljkom za „farmere". Vidi videozapis: DVD Trebovec i ručna štrcaljka iz 1926. na Farmi, https://www.youtube.com/watch?v=4G70KyyHMiw&t=138s (posjet 30.7.2019), PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2018", lipanj 2018.

Valja naglasiti kako nakon 2010. godine postoji bolja suradnja DVD-a s VZG Ivanić-Gradom što je omogućilo da Društvo dobije i veće donacije od strane istih što u novcu, a što u opremi.

Važnost analize financijskog aspekta istraživane organizacije potvrđuje i jedan od kazivača navodeći kako je DVD-u važno da u svakom trenutku može raspolagati s određenom svotom novca jer time dobivaju određenu samostalnost. Bez određene svote novaca ne mogu funkcionirati niti si priuštiti održavanje postojeće opreme i kupnju nove. Osim toga nemaju mogućnost sudjelovanja odjeljenja na natjecanjima, kao ni mogućnost usavršavanja članova. Bez određene količine novca vatrogasno društvo ne može ispuniti ni svoj temeljni cilj.[285]

5.1.2. Intervencijski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Prvi podaci o intervencijama Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec nakon uspostave samostalne Republike Hrvatske javljaju se tek u Zapisnicima u 2011. godini. Tijekom devedesetih godina posjeduju dva vatrogasna IMV vozila, a jedno vozilo je uvijek spremno za vatrogasnu intervenciju.[286] Krajem 2005. vatrogasci dobivaju korišteno TAM 2001 vatrogasno vozilo,[287] no unatoč tome 2007.,od tri vozila, niti jedno nije ispravno i pogodno za intervenciju.[288] Povećanjem broja natjecateljskih odjeljenja 2012. kupuju kombi VW Transporter T4 vozilo koje više služilo za prijevoz odjeljenja nego za interventno djelovanje.[289] Redovno servisiraju dvije vatrogasne motorne štrcaljke koje posjeduju, Ziegler i Rosenbauer jer su one uz naprtnjače za šumske požare i metlanice bile temelj obrane od požara sve dok 2014. godine.[290] Te 2014. VZG Ivanić-Grad dodjeljuje DVD-u Trebovec rabljeno malo navalno vozilo Nissan Navaru s visokotlačnim modulom (Prilog 12),[291] a ubrzo nakon toga i 9 zaštitnih kombinezona za prilaz vatri, 7 pari čizama te zaštitne rukavice.

---

[285] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[286] PADVDT, Arhiva za 1991. godinu, „Referat povodom 70 godina osnutka Društva“, 20. srpanj 1991.
[287] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 20. listopad 2005.
[288] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 27. rujan 2007.
[289] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 21. srpanj 2012.
[290] Metlanica se sastoji od glave metlanice i drške. Glava metlanice je konstruirana kao lepeza od izrađenog pocinčanog čeličnog lima i povezana na dršku. Služe suzbijanju i gašenju požara na otvorenom prostoru po principu ugušivanja dotoka zraka. PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2018“, 22. ožujak 2018.
[291] Ivanić-Grad: Prvi puta u sto godina postojanja DVD Trebovec ima navalno vatrogasno vozilo, http://www.ivanic-grad.hr/clanci/2014/september/prvi-puta-u-gotovo-sto-godina-postojanja-dvd-trebovec-ima-navalno-vatrogasno-vozilo/ (posjet 7.7.2019).

U 2008. godini DVD nema operativnih članova te intervenciji pristupa bilo koji član bez osobne zaštitne opreme. No promjenom Zakona o vatrogastvu prema članku 22. i 23. na požarište smiju izaći punoljetne osoba s položenim osposobljavanjem za ispitanog vatrogasca, kao i s liječničkim uvjerenjem.[292] Pa unutar spomenute organizacije djeluje 10 operativnih članova.[293]

Prva intervencija u samostalnoj Hrvatskoj, o kojoj postoje podaci, je iz 6. studenog 2011. kada je DVD Trebovec izašao na požar raslinja koji se širio prema šumi. Odjeljenje je na intervenciju izašlo s TAM vozilom te 3 naprtnjače za šumske požare i 4 metlanice.[294] Naredne godine sudjeluju u izgradnji zečjih nasipa u obrani od poplave rijeke Save u Dubrovčaku Lijevom.[295] Tijekom 2014. bile su 4 intervencije, od čega je samo jedna bila lokalizacija požara. Ostale intervencije su bile prouzrokovane vremenskim nepogodama. U dva slučaja se ispumpavala voda začepljenih odvoda uslijed obilnih kiša te se jednom saniralo stablo nakon olujnog vremena.[296] Slična situacija je bila i naredne godine kada su intervenirali u 5 slučajeva izazvanih vremenskim neprilikama. Saniran je stup električne energije koji je prijetio kući i uklonjeno je stablo koje je prekinulo promet na cesti. Osim toga, DVD je intervenirao nakon pada bora na električne vodove te u slučaju ispumpavanja vode uslijed velikih oborina. Važno je naglasiti da je dio intervencija obavljano uz pomoć JVP Ivanić-Grad.[297] Tijekom 2017. godine vidljiva je i sve veća interventna suradnja DVD-a Trebovec s drugim dobrovoljnim vatrogasnim društvima unutar rajona pa su 2 intervencije odrađene i van sela Trebovca.[298]

Tijekom 2015. dolazi do promjene uvježbavanja društava u kontekstu osposobljavanja interventnih članova. Unutar VZG Ivanić-Grada rajonske vježbe su se izvodile u obliku školske vježbe s vatrogasnom motornom štrcaljkom i upotrebom vode, no 2015. se po prvi puta na razini rajona organiziraju simulacije intervencija. Prva rajonska vježba toga tipa bila je simulacija požara objekta u Dubrovčaku Lijevom kodnog imena *Taktično-pokazna vježba Posavina 2015*. Nakon toga, iste godine, održana je i druga vježba istog karaktera naziva

[292] Zakon.hr: Zakon o vatrogastvu, https://www.zakon.hr/z/305/Zakon-o-vatrogastvu , (posjet 1.8.2019)
[293] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[294]PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 3. studeni 2011.
[295] PADVDT, Arhiva za 2013. godinu, „Godišnji izvještaj za 2012. godinu“, 23. ožujak 2013.
[296] PADVDT, Arhiva za 2014. godinu, „Godišnji izvještaj za 2013. godinu“, 4. ožujak 2014.
[297] PADVDT, Arhiva za 2015. godinu, „Godišnji izvještaj za 2014. godinu“, 28. veljača 2015.
[298] PADVDT, Arhiva za 2018. godinu, „Godišnji izvještaj za 2017. godinu“, 10. ožujak 2018.

Stočni Sajam Bregi.[299] Opisane vježbe se nastavljaju i u daljnjem razdoblju (Prilog 13). DVD Trebovec je sudjelovao i dvjema taktičko-pokaznim vježbama u organizaciji VZZŽ i VZG Ivanić-Grada. Tijekom 2017. godine održana *Gradska vježba u Ivanić-Gradu* u kojoj su sudjelovala sva tri požarna rajona iz VZG Ivanić-Grada. Segment na kojem je sudjelovao DVD Trebovec bio je izbavljanje zarobljenih ljudi iz autobusa te transport ozlijeđenih ljudi.[300] Naredne godine članovi su bili dio pokazne vježbe *Sava—Ivanić Grad 2018* u kojoj su sudjelovale i operativne snage civilne zaštite Zagrebačke županije u simulaciji velike poplave. Sudjelovali su stoga i vatrogasci iz Rugvice, Ivanić-Grada, Kloštra Ivanića, Križa, Svetog Ivana Zeline, Jastrebarskog i Stupnika, kao i policija, Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije, županijsko Društvo Crvenoga križa – tim istok, Hrvatska gorska služba spašavanja – Stanica Samobor, Hrvatska udruga za obuku potražnih pasa te Državna uprava za zaštitu i spašavanje.[301] DVD Trebovec je sudjelovao u izgradnji zečjih nasipa.[302]

Krajem 2017. VZG Ivanić-Grad uvodi sustav UVI (Upravljanje vatrogasnim intervencijama) koji olakšava uzbunjivanje i organizaciju dobrovoljaca preko mobilnih uređaja.[303] Dobrovoljna vatrogasna društva iz VZG-a novi sustav uzbunjivanja uvježbavaju prilikom taktičko-pokaznih vježbi.[304] DVD Trebovec u suradnji s društvima na području požarnog rajona Posavina tijekom 2018. godine kupuje radio stanice. Cilj te investicije je rad na poboljšanju komunikacije između JVP Ivanić-Grad i dobrovoljaca s požarnog rajona Posavina. DVD tada broji tri prijenosne radio stanice te mobilnu radio stanicu u malom navalnom vozilu. Osim toga, inzistira se i na sve boljoj komunikaciji s VOC-om Ivanić-Grad (Vatrogasni operativni centar) kako bi se u svakom trenutku znalo koliko dobrovoljaca izlazi na požarište i s kojim vozilima.[305]

---

[299] Za detaljnije informacije vidi videozapis: Taktičko-pokazna vježba PR Posavina, https://www.facebook.com/550886555054509/videos/925597544250073/, (posjet 30.7.2019), PADVDT, Arhiva za 2016. godinu, „Godišnji izvještaj za 2015. godinu“, 5. ožujak 2016

[300] PADVDT, Arhiva za 2018. godinu, „Godišnji izvještaj za 2017. godinu“, 10. ožujak 2018.

[301] Volim Ivanić: Pokazna vježba Sava-Ivanić Grad 2018, https://www.volimivanic.info/pokazna-vjezba-sava-ivanic-grad-2018 (posjet 7.7.2019)

[302] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.

[303] UVI—projekt DUZS-a i HVZ-a. Očituje se u aplikaciji koja se daje na korištenje vatrogasnim postrojbama i operativnim centrima. Za dobrovoljna vatrogasna društva važno je da je UVI povezan sa Sustavom za praćenje vozila i Sustavom za uzbunjivanje. Omogućuje praćenje svih vatrogasnih vozila u svakom trenutku te uzbunjivanje operativnih članova preko mobilnih uređaja. Preko mobilnih uređaja članovi se izjašnjavaju o svom dolasku/nedolasku na intervenciju čime se olakšava upravljanje intervencijom. Prema: HVZ—Upravljanje vatrogasnim intervencijama, http://www.hvz.hr/informatizacija/upravljanje-vatrogasnim-intervencijama/ (posjet 29.7.2019)

[304] PADVDT, Arhiva za 2018. godinu, „Godišnji izvještaj za 2017. godinu“, 10. ožujak 2018.

[305] VOC—važnost pravilne prijave vozila i članova koji izlaze na intervenciju, kao i redovno obavještavanje centra o poduzetim aktivnostima. PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 29. studeni 2018.

Voditelj intervencija u društvu je zapovjednik, dok su njegovi zamjenici dozapovjednici. U slučaju spomenute organizacije aktualan zapovjednik obavlja tu ulogu od 2014. godine. Nakon izbora za zapovjednika pohađao je osposobljavanje za vatrogasca s posebnim ovlastima i dužnostima (državno stručni ispit za voditelja intervencije), kao i osposobljavanje za zapovjednika 1. razine. Posljednji ispit polagao je kao jedini pripadnik dobrovoljnog vatrogasnog društva uz pripadnike JVP Ivanić-Grad. Trenutno se dodatno školuje i preko Visoke škole za sigurnost smjer zaštita od požara.[306] Tijekom 2018. i dozapovjednik Društva polaže osposobljavanje za vatrogasca s posebnim ovlastima i dužnostima.[307]

5.1.3. Natjecateljski aspekt djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec

Natjecateljska odjeljenja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec nastupaju i nakon 1990. u odredskim i brzinskim vježbama, a poznato je da 1999. godine postoje dva odjeljenja, „A“ i „B“. DVD organizira brzinsku vježbu, a naredne godine sudjeluje u gradskom natjecanju i Memorijalu Mirka Kolarića, natjecanju pod pokroviteljstvom HVZ-a. Vježba se izvodi u obliku dvije vježbe, jedne suhe i jedne mokre sve do 2000-ih kada se izvode samo dvije suhe.[308]

U 2001. povodom gradskog natjecanja po prvi se puta uvježbavaju i u natjecateljski aspekt uključuju „djeca muška“ (Prilog 14).[309] U narednom razdoblju natjecanja pod okriljem DVD-a pohađaju „muško A“ i „muško B“ odjeljenje te „djeca muška“ i „djeca ženska“. Tijekom 2007. planiralo se uvježbavanje mladeži, no taj plan nije ostvaren.[310] Iste godine doživljavaju veliki uspjeh na natjecanju djece. Naime, „djeca muška“ osvajaju 2. mjesto na županijskom natjecanju u konkurenciji od 45 ekipa, a „djeca ženska“ 5. mjesto u konkurenciji od 30 ekipa (Prilog 15). [311] Sljedeće godine postoje čak tri odjeljenja djece.[312] U tom razdoblju ekipe uvježbava Marijan Lukačec uz pomoć četrnaestogodišnjakinje i

[306] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[307] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[308] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 1999-2000.
[309] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 3.rujan 2001.
[310] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 13.rujan 2007.
[311] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[312] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“, 21. svibanj 2008.

šesnaestogodišnjaka.[313] I na tom primjeru se može uočiti da se od 2000.-ih godina vatrogasci okreću mladima.

Od 2008. do 2011. godine ponovno natjecateljski stagniraju te uglavnom pohode samo rajonska i gradska natjecanja. Dio ekipe djece je prerastao kategoriju djece do 12 godina, a još su uvijek su bili premladi za odraslu ekipu. S druge strane, ne posjeduju opremu potrebnu za uvježbavanje mladeži. Tijekom 2008. oformljena je odrasla „muška A" ekipa na temelju članova odjeljenja „djece muške". Članovi su uvježbavali izvođenje školske vježbe, ali su bili premladi da bi se službeno mogli natjecati. Stoga su se na rajonskoj vježbi u Posavskim Bregima natjecali izvan kategorije.[314] Dolaskom 2011. godine spomenuta ekipa počinje aktivno ići na natjecanja. Ujedno dolazi i do sve većeg broja održavanja natjecateljskih kupova od strane dobrovoljnih vatrogasnih društva. Ti kupovi nisu pod sponzorstvom HVZ-a, grada, rajona, županije ili države i održavaju se kroz cijelu godinu.[315] Prvo natjecanje na koje polazi nova mlada „muška A" ekipa je *2. zimski vatrogasni kup DVD-a Johovec*.[316] Naredne godine na istom kupu debitira po prvi puta i „žensko A" odjeljenje (Prilog 16). Vrhunac dostižu 2014. kada na gradskom natjecanju u Deanovcu sudjeluju sa 6 desetina. Odnosno sa dva „ženska A" odjeljenja, dva „muška B" odjeljenja, jedno odjeljenje „djece muške" i jedno „muško A" odjeljenje. Tada je na natjecanju sudjelovalo 60 članova DVD-a Trebovec.

Kada žensko odjeljenje započinje s natjecanjima DVD Trebovec raspolaže sa samo 5 radnih odijela u kojima su članovi dužni nastupati pa se odijela posuđuju između članova. Osposobljavanjem članova preko činova svaki član dobiva i svoje radno odijelo.[317] Odjeljenje ispočetka vježba vani na otvorenom bez obzira na vremenske prilike, a s vremenom se nabavlja tepih za izvođenje vježbe te nove usisne cijevi. Uređeno je staro spremište i pretvoreno u vježbaonu. Dok od stare opreme iz devedesetih godina odjeljenja i dalje koriste maketu VMŠ-a te tlačne cijevi.[318]

Rast važnosti natjecateljskog aspekta očituje se u tome što sve više sudjeluju na kupovima dobrovoljnih vatrogasnih društava. Sukladno tome 2018. pohode čak 32

[313] Radi se o aktualnoj voditeljici djece i mladeži te aktualnom zapovjedniku Društva.
[314] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[315] Zimi se odvijaju dvoranska natjecanja bez navale već samo spajanje usisnih cijevi, dok se ljeti natjecanja odvijaju na otvorenom i vježba se cijela vježba. Vidi videozapis dvoranskog natjecanja: DVD Trebovec MA— Zimski kup Starog Čiča 2017, https://www.youtube.com/watch?v=x1ltJj9qA2M (posjet 30.7.2019)
[316] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2019", 27. lipanj 2019.
[317] VZG Ivanić-Grad kupuje radno odijelo svakom članu DVD-a unutar zajednice koji završi osposobljavanje za ispitanog vatrogasca, dočasnika i časnika.
[318] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.

natjecanja.[319] Radi se o najvećem broju odrađenih natjecanja. Međutim, odjeljenja su aktivnija 2014. kada pohode 27 natjecanja.[320] Unatoč tome DVD Trebovec u svojoj arhivi ima 56 zahvalnica za sudjelovanje na natjecanjima, što je najveći broj primljenih zahvalnica u jednoj godini.[321] U toj godini aktivno su sudjelovali sa šest odjeljenja te na natjecanja odlaze s više natjecateljskih ekipa. Natjecateljski aspekt u posljednje dvije godine održavaju ponajprije odjeljenja „djece muške" i „žena A".[322] Iako povremeno natjecanja odrađuju i „muško A" i „muško B" odjeljenje te odjeljenje za brzinske vježbe.[323] Početkom 2019. organizirano je i „žensko B" odjeljenje i „mladež muška", no oni još ne sudjeluju na natjecanjima.[324] Većina pehara iz prostorija DVD-a je iz posljednjih 7 godina. Naime, od ukupno 77 pehara, u razdoblju od 2012. do 2019. osvojeno je 55 pehara.[325]

S vremenom odjeljenja mijenjaju i kriterij odlaska na natjecanja. Isprva su nastojali sudjelovati na što više natjecanja, međutim, tijekom posljednjih godina odlazi se samo na natjecanja prijateljskih društava. Točnije na natjecanja društva za koje znaju da će sudjelovati na njihovom vatrogasnom kupu. Na taj način osiguravaju povrat potrošenog novca. Shodno tome, u slučajevima kada članovi nisu u mogućnosti ići, na natjecanje prijateljskih društava odlazi samo njih par. Oni „naprave račun", odnosno kupe piće ili jelo za tada prisutne članove na račun Društva. Da u posljednjem razdoblju dolazi do promjene kod odabira natjecanja pokazuje podatak da je tijekom 2016. „žensko A" odjeljenje sudjelovalo na 5 kupova Hrvatske vatrogasne zajednice koji se boduju za državno natjecanje.[326] Kvalifikacijom među najboljima na državno natjecanje imaju pravo sudjelovanja na Međunarodnoj vatrogasnoj olimpijadi CTIF-a.[327] Kupovi HVZ-a održavali su se u Splitu, Ivanić-Gradu, Varaždinu,

[319] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnja izvješća za 2018. godinu" , 9. ožujak 2019.
[320] PADVDT, Arhiva za 2015. godinu, „Godišnji izvještaj za 2014. godinu", 28. veljača 2015.
[321] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2019", 27. lipanj 2019.
[322] Kategoriju „djece muške" od 2015. u DVD-u Trebovec čini miješana ekipa ženske i muške djece. Prema Priručniku za natjecanja kategorija „djeca ženska" može biti sastavljena isključivo od ženske djece do 12 godina, dok kategorija „djeca muška" može biti sastavljena i od ženske i muške djece do 12 godina. Prema: *Priručnik za vatrogasna natjecanja u Republici Hrvatskoj*. Zagreb: Hrvatska vatrogasna zajednica, 2018.
[323] Krajem devedesetih godina uvodi se novi oblik brzinske vježbe. Za razliku od prijašnje verzije u ovoj vježbi svaka ekipa vježba zasebno, a vrijeme se mjeri na štopericu. Također sve ekipe koriste istu opremu. Vježba se i dalje ne izvodi prema pravilniku, a prvo je ono društvo koje prvo dobije vodu. PADVDT, „Zapisnik zapovjedništva za 2018". Vidi videozapis: DVD Trebovec brzinska vježba u Rugvici 2018, https://www.youtube.com/watch?v=dQfoZGX_8Cc (posjet 14.8.2019).
[324] Zapisnik zapovjedništva za 2019
[325] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2019", 26. lipanj 2019.
[326] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011", 20.travanj 2016.
[327] Na Međunarodnoj vatrogasnoj olimpijadi u organizaciji Međunarodne zajednice vatrogasnih i spasilačkih službi (CTIF) natječu se vatrogasne reprezentacije država diljem svijeta od 1961. godine. Hrvatska je dva puta bila domaćin tog natjecanja, 1966. u Karlovcu i 2005. u Varaždinu. U 2017. godini na olimpijadi u Villachu JVP Ivanić-Grad je u kategoriji profesionalnih vatrogasnih postrojbi osvojila 2. mjesto (postoje i druge hrvatske reprezentacije koje su osvojile nagrade, no posebno napominjem Ivanić-Grad zbog administrativne pripadnosti

Desnom Trebarjevu te Đakovu.[328] Od iste godine „žensko A“ odjeljenje redovito sudjeluje na kupu sv. Florijana u organizaciji DVD-a „Mladost“ Kaštel Sućurac. Isto odjeljenje je dvije godine sudjelovalo i na Međunarodnom natjecanju u Sloveniji u Novom Mestu te 2019. na međunarodnom natjecanju u Staroj Moravici u Srbiji.[329]

Važna odrednica u natjecateljskom aspektu ovog Društva je organizacija vlastitog natjecanja, *Kupa DVD-a Trebovec*. Natjecanje je prvi puta organizirano u rujnu 2012., a želju za njegovim organiziranjem izrazilo je natjecateljsko odjeljenje u svrhu ostvarivanja određenih financijskih sredstava.[330] Natjecanje se od tada održava svake godine, a kup u prosjeku posjeti između 30 i 50 natjecateljskih desetina.[331] Najveći uspjeh dostignut je 2014. kada su na natjecanju sudjelovala 53 natjecateljska odjeljenja.[332] Godine 2018. su uz kategorije odrasle ekipe i brzinsku vježbu uvedene i kategorije „mladeži ženske“ te „mladeži muške“.[333] Ono što razlikuje ovaj kup jest organizacija i tradicionalnog oblik brzinske vježbe iz osamdesetih godina u kojoj je DVD Trebovec postizao vrhunske rezultate pod nazivom „kaubojska vježba“.[334]

5.2 Učlanjenja, osposobljavanja, karakteristike i uloge članova

DVD Trebovec ovo razdoblje započinje s 81 članom, od čega su samo 2 članice, no i one ubrzo odlaze. Početkom 2000. imaju nešto više od 100 članova te do 2018. u prosjeku imaju oko 100 članova.[335] Najveći broj novoupisanih članova je tijekom 1995., 1998., 2000. i 2008. godine. Zanimljivo je da je u ovom razdoblju prosječni novoupisani član ima 8 godina, dok 2000. godine prosječan novoupisani član ima tek 5 godina. Sukladno tome gotovo svi novoupisani članovi su po zanimanju učenici. Od 1998. dolazi do upisivanja velikog broja ženske djece te u 2018. godini postoji tridesetak članica.[336] Jedan od kazivača navodi kako je

---

DVD-aTrebovec) Nina Francetić, ur., *Priručnik za vatrogasna natjecanja u Republici Hrvatskoj,* (Zagreb:Hrvatska vatrogasna zajednica, 2018). 14.

[328] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva 2018“, 31. prosinac 2018.

[329] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.

[330] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 21.srpanj 2012.

[331] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.

[332] PADVDT, Arhiva za 2015. godinu, „Godišnji izvještaj za 2014. godinu“, 28. veljača 2015.

[333] Vatrogasni portal: Raspis za 7. Kup DVD-a Trebovec, http://www.vatrogasni-portal.com/articles.php?article_id=2052 (posjet 7.7.2019).

[334] Vatrogasni portal: Raspis za 6. Kup DVD-a Trebovec, http://www.vatrogasni-portal.com/articles.php?article_id=1961 (posjet 7.7.2019).

[335] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-103.

[336] Detaljnije o vrsti članova u *Pravila vatrogasne službe,* Zagreb, 2018.

članstvo u ovoj organitaciji za njega na neki način bilo očekivano s obzirom da su mu i očevi i djedovi bili vatrogasci.[337] U slučaju DVD-a Zadvarje također je riječ o članovima čiji su roditelji i prijatelji bili uglavnom dijelom te organizacije. Preko njih su vidjeli kako Društvo funkcionira iznutra i na temelju toga odlučili postati aktivnim članovima.[338] Harasemljuk na temelju svog istraživanja u diplomskom radu također donosi iste rezultate.[339] Desmond mlade vatrogasce svrstava u tzv. "habitus vatrogasaca" i tvrdi da se radi o osobama koji su odrasle u malim naseljima. Svi se međusobno poznaju, tj. odrasli su zajedno, išli su u školu i njihove obitelji se sve međusobno poznaju. Ujedno kada odrastu dobro funkcioniraju prilikom intervencija jer su upoznati su s područjem kojeg štite jer su na njemu odrasli.[340]

U ovom razdoblju članovi se dijele na operativne, izvršne, pričuvne, veterane, djecu i mladež te pomažuće članove.[341] S obzirom na pojavu kategorije pomažućih članova više se ne isključuje veliki broj članova zbog neaktivnosti. Neaktivne članove kategorizira se u pomažuće što svakako pridonosi rastu ukupnog broja članstva.[342] Detaljnije podatke o podijeli članstva unutar tih kategorija postoje tek od 2015. godine kada VATROnet olakšava članovima izvođenje statistike o djelovanju vatrogasnih organizacija. [343] Tijekom 2015. ukupno je 103 člana DVD-a Trebovec od čega ih je 11 operativnih, 33 izvršna, 7 pričuvnih, 6 veterana, 1 počasni član, 21 član djece i mladeži i 25 pomažućih članova.[344] Izvješće s Godišnje skupštine za 2018. godinu donosi i statistiku članstva prema godinama, na temelju čega 46% članova ima ispod 30 godina.[345] Pomlađivanje članstva pokazuje i izvješće s Izborno-izvještajne skupštine 2017. godine kada u Upravnom odboru od 13 članova djeluje 6 članova ispod 30 godina. [346] Od spomenutih šestero članova njih četvero je i visokoobrazovano.[347] Tijekom 2008. godine po prvi puta u Upravni odbor ulazi jedna članica

[337] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[338] Popović i Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini“, 12.
[339] Harasemljuk, “Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina“, 48.
[340] Matthew Desmond, „Becoming a firefighter“, *Sage publications,* Vol 7(4), 6-7.
[341] Detaljnije o vrsti članova u *Pravila vatrogasne službe,* Zagreb, 2018.
[342] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-103.
[343] VATROnet je središnja baza podataka Hrvatske vatrogasne zajednice uspostavljena 2016. godine u koju se pohranjuju podaci o vatrogasnim organizacijama, njihovim članovima, zaposlenicima, opremi, vozilima i aktivnostima. VATROnet se koristi primarno kao alat za evidenciju podataka i generiranje različitih vrsta izvještaja i statistike. Prema:HVZ—VATROnet http://www.hvz.hr/informatizacija/VATROnet/ (posjet 7.7.2019)
[344] PADVDT, Arhiva za 2016. godinu, „Godišnji izvještaj za 2015. godinu“, 5. ožujak 2016.
[345] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[346] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“, 3. ožujak 2017.
[347] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.

Društva, a od 2017. djeluju dvije članice. Te dvije članice Upravnog odbora postaju i prve operativne članice i časnice DVD-a Trebovec.[348]

Osposobljavanja članova nastavljaju se tek 1997. godine kada za ispitanog vatrogasca polaže 19 članova i njih 6 za zvanje dočasnika. Nadalje, dodatno su osposobljena još 4 člana od čega je jedan časnik I. klase. Nakon 2009. osposobljavanja članova za činove vrše se redovito svake godine te prema potrebi članovi odlaze na osposobljavanje.[349] Krajem 2018. DVD Trebovec u svojim redovima ima 20 ispitanih vatrogasaca, 12 vatrogasaca 1. klase, 7 dočasnika, 9 dočasnika 1. klase, 4 časnika i 4 časnika 1. klase. DVD tada ima ukupno 56 školovanih članova, odnosno 60,5% članova je osposobljeno barem najnižim činom.[350] No školovanje i osposobljavanje kadrova se ne provodi samo za činove jer 2014. voditeljica djece i mladeži polazi seminar za voditelja djece i mladeži u Fažani.[351] Četiri godine kasnije ona sudjeluje i na stručnom seminaru za voditelje djece i mladeži u Međimurskoj županiji s još jednim članom.[352] Zapovjednik polaže državno stručni ispit za voditelja intervencije,[353] a kasnije i za zapovjednika prve razine kao jedini dobrovoljni vatrogasac unutar grupe. Njegovim stopama i dozapovjednik polaže državno stručni ispit za voditelja intervencije.[354] Članovi se osposobljavaju i za rukovoditelja motornom pilom, kao i za voditelja brodice te čekaju osposobljavanja za dišne aparate, simulator plamenih udara i bolničara.[355] Devedesetih godina dva člana su prošla osposobljavanje za vatrogasnog sudca, no oni nisu obnovili svoju licencu. Nakon njih Društvo nema vatrogasnih sudaca sve do 2018. kada za vatrogasnog suca za odrasle i vatrogasnog suca za djecu i mladež polaže petero članova.[356]

Članovi se sve više počinju isticati i unutar VZG-a. Naime, zapovjednik je vršio funkciju zapovjednika požarnog rajona Posavina unutar VZG-a Ivanić-Grada, a trenutno djeluje kao zamjenik zapovjednika VZG-a Ivanić-Grada. Osim toga predsjednik i zapovjednik redovito sudjeluju na sastancima Zapovjedništva i Predsjedništva. Dok voditelji djece i mladeži djeluju unutar Savjeta mladeži unutar VZG-a Ivanić-Grada.[357]

[348] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[349] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-103.
[350] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[351] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“ , 24. ožujak 2014.
[352] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[353] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“, 1-103
[354]PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[355] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[356] PADVDT, Arhiva za 2019. godinu, „Godišnji izvještaj za 2018. godinu“, 9. ožujak 2019.
[357] PADVDT, „Zapisnik zapovjedništva 2018.godinu“, 31. prosinac 2018.

5.3 Značaj Dobrovoljnog vatrogasnog društva za lokalnu zajednicu

Tijekom devedesetih godina vidljiva je suradnja DVD-a Trebovec s lokalnim organizacijama poput Civilne zaštite i Mjesne zajednice kojima dopušta upotrebu vatrogasnog vozila.[358] Vatrogasno društvo u tom razdoblju u lokalnoj zajednici nije popularno. Javlja se averzija članova prema DVD-u koji zbog brojnih polemika više ne žele sudjelovati u njegovom radu. Nezadovoljstvo se dodatno potvrdilo i posljednjih godina kada se vraća određeni broj članova pod uvjetom da više ne sudjeluju na sastancima već samo na druženjima i vježbama.[359] Pravila nisu tako stroga kao u ranijem razdoblju te se članovi više ne isključuju zbog neaktivnosti.[360] U narednom razdoblju nastavljaju osiguravati selo od požara, ali i vremenskih nepogoda u prethodno napomenutim aktivnostima.

Nakon 1990. najviše se komunicira s djecom i mladima iz lokalne zajednice pa je primjerice u čast dobrog rezultata na županijskom natjecanju 2007. organizirano druženje djece uz prigodan domjenak.[361] Društvo s VZG Ivanić-Gradom organizira izlet za djecu u *Zaboky Village* te *Malu vatrogasnu olimpijadu* u sklopu *Dana igračaka* u Ivanić-Gradu. Prilikom vatrogasne olimpijade članovi volontiraju kako bi osigurali najmlađe koji prolaze kroz poligone. Na istom poligonu volontiraju i prilikom *Bučijade* u Ivanić-Gradu. U sklopu projekta *Svibanj-mjesec zaštite od požara* djeca izrađuju letke i plakate o važnosti prevencije požara, dok tijekom proslave *Tomaša* djeca dobivaju i prikladne poklone za kraj godine.[362] U srpnju 2019. ekipa djece mladeži po prvi puta odlazi u Vatrogasni kamp mladeži u Fažanu na tjedan dana, a za narednu godinu postoje planovi i za druge edukativne aktivnosti poput odlaska u muzeje.[363] Tijekom posljednjih 10 godina provodi se i edukativno-ekološka akcija *Volim Trebovec* isključivo namijenjena djeci i njihovoj edukaciji o štetnosti nepropisno odloženog otpada. Najprije se organizira kratko predavanje nakon čega djeca naučeno potvrđuju i u praksi kada uz nadzor odraslih i potrebnu signalizaciju čiste otpad na glavnoj cesti. Na kraju u njihovu čast se priprema prigodan domjenak. Da su djeca ključan dio oko kojeg se vrte aktivnosti Vatrogasnog društva dokazuje i izjava predsjednika na Upravnom odboru koji navodi kako su oni „budućnost DVD-a".[364] Ispitanici DVD-a Granešina i DVD-a

[358] PADVDT, Arhiva za 1991. godinu, „Referat povodom 70 godina osnutka Društva", 20. srpanj 1991.
[359] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[360] PADVDT, „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019", 1-103
[361] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 4. listopad 2007.
[362] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva za 2018. godinu", 31. prosinac 2018.
[363] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[364] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019", 15. siječanj 2019.

Črnomerec, u istraživanju koje je provela Harasemljuk, također navode kako su djeca ključna za opstanak DVD-a.[365] DVD Trebovec provodi edukaciju s djecom u obližnjoj školi i vrtiću pokazujući im vježbu za pomladak i opremu kojom raspolažu.[366] Njihov je cilj odgojiti djecu da budu socijalno osjetljiva na tuđu nesreću,[367] ali da se pritom zabavljaju. Osim toga, od travnja do listopada im se pruža mogućnost organiziranog besplatnog bavljenja sportskom aktivnošću te ih se tako sprječava da „uličare“.[368] DVD pruža mogućnost surađivanja i timskog rada te razvoja odgovornosti kod djece.[369]

Jedan od kazivača koji je bio član prve generacije pomlatka donosi i svoje viđenje kao djeteta. Navodi kako unatoč tome što je veliki broj članova ušao u spomenutu organizaciju iz očekivanja obitelji nitko od nije imao problema s motivacijom prilikom vježbanja. Vježba sastavljena od nošenja vode u brentače i gađanja mete bila im je izuzetno zanimljiva. Kao ključnu odrednicu navodi i udaljenost drugih izvanškolskih aktivnosti za koje je bio nužan prijevoz, dok su vježbe s vatrogascima bile unutar sela.[370] Sličan problem socijalne isključenosti djece u ruralnim sredinama prepoznaje i Lynette Šikić-Mićanović koja navodi kako su i na njenom uzorku unutar Krapinsko-zagorske županije DVD-i najutjecajniji jer imaju najveći broj članova svih uzrasta, pa i onih najmanjih. Osim toga, izrazito su aktivni i dobro organizirani. Pružaju mogućnost opuštanja i užitka, a članstvo donosi doživljaj pripadnosti kao i priliku za razvoj karijere i vlastitog identiteta.[371]

DVD Trebovec organizira mlade koji se često nakon održanih vježbi nastavljaju družiti u prostorijama Društva te gledaju filmove i međusobno razgovaraju. Članovi organiziraju i druga druženja poput odlaska „ženskog A“ odjeljenja na advent u Ljubljanu.[372] Popović i Relja provodili su istraživanje na DVD-u Zadvarje koji također okuplja mladež. U njihovom slučaju 75% operativnih vatrogasaca ima ispod 30 godina. Mladež također provodi svoje slobodno vrijeme kartajući, čavrljajući, slušajući glazbu i igrajući računalne igrice. Navode kako je prijateljstvo jedan od najvećih motiva suradnje unutar DVD-a.[373] Kazivačica

[365] Harasemljuk, „Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina“, 56.
[366]PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva za 2018. godinu“, 31. prosinac 2018.
[367] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[368] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[369] Harasemljuk, „Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina“, 58.
[370] Videozapis vježbe pomlatka: DVD Trebovec Djeca Muška—vježba 16. travanj 2019, https://www.youtube.com/watch?v=VLnMBud2De0 (posjet 30.7.2019), Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[371] Šikić-Mićanović, „Biste li vi živjeli ovdje?“, 113-121.
[372] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[373] Popović i Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini“, 9.

isto tako govori kako je prva pozitivna stvar koju donosi DVD Trebovec, prijateljstvo među članovima.[374] Osim toga, kao glavne motive za djelovanje unutar društva članovi DVD-a Zadvarje navode i zanimljivost radnih zadataka, kao i ugodnost radnog ozračja.[375] Oba motiva navodi i kazivačica DVD-a Trebovec.[376] Primjenjivost slučaja DVD-a Zadvarje na ovaj pokazuje činjenica da DVD-a Zadvarje, kao i DVD-a Trebovec, djeluje u lokalnoj sredini. Površinski Zadvarje se prostire na 13 kilometara, a broji 284 stanovnika, što je slično podacima za selo Trebovec. Osim toga, prostor Zadvarja uglavnom je prekriven šumama, kao i prostor Trebovca.[377]

Da Društvo ima potporu zajednice u kojoj djeluje, pokazuje činjenica da roditelji koji nisu članovi dopuštaju svojoj djeci da se bave dobrovoljnim vatrogastvom te se i sami uključuju u njegov rad. Za profit DVD-a sudjeluju kao statisti prilikom snimanja filma, peku kolače i formiraju se u „B“ odjeljenje.[378] Svaki treći mještanin sela je član ove organizacije, a DVD selu omogućuje i određenu raspoznatljivost održavanjem svojeg kupa i sudjelovanjem na natjecanjima drugih društava. Stoga natjecateljske desetine imaju i uloge ambasadora sela. Osim toga, *Kup DVD-a Trebovec* kao i novi oblik taktičko-pokaznih vježbi su posebni doživljaj za seljane. Tijekom tih događaja imaju priliku vidjeti izvođenje vatrogasne vježbe, odnosno opremu kojom raspolaže požarni rajon Posavina, a unutar toga i DVD Trebovec.[379]

Važnost dobrovoljnog vatrogastva za lokalnu zajednicu pokazuju i rezultati istraživanja u općini Zadvarje. Prema njima 86% stanovnika je smatralo da je dobrovoljno vatrogasno društva za njih važno, dok bi se njih 70% osjećalo loše da ta organizacija prestane s djelovanjem. Također istraživanje je pokazalo da u odgovorima ispitanika ne postoji razlika u mišljenju između ispitanika različite dobi. Kao razlog tome navodi se činjenica da je sjedište DVD-a omiljeni javni prostor koji je od koristi lokalnom stanovništvu.[380] Omiljenost prostora za lokalno stanovništvo vidi se i u slučaju DVD-a Trebovec. Kao što je već navedeno u njemu mladi provode svoje slobodno vrijeme, a oni koji nisu članovi Društva često na igralištu do vatrogasnog spremišta igraju nogomet.[381]

[374] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[375] Popović i Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini“, 12.
[376] Intervju s LM, svibanj 13, 2019.
[377] Popović i Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini“, 12.
[378] PADVDT, Arhiva za 2017. godinu, „Godišnji izvještaj za 2016. godinu“, 4. ožujak 2017.
[379] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[380] Popović i Relja, „Značaj vatrogasne službe u ruralnoj sredini“, 18.
[381] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.

DVD surađuje i s gradom Ivanić-Gradom i VZG-om, kao i drugim društvima pa sudjeluje i prilikom osiguranja biciklističke utrke Memorijala Stjepan Grgec, [382] kao i na svečanom mimohodu i misi u Ivanić-Gradu povodom sv. Florijana. U svibnju 2018. godine članovi sudjeluju i na postrojavanju vatrogasaca povodom 180-og rođendana Stjepana Gjure Deželića. [383] Operativno najčešće surađuju s drugim društvima unutar rajona Posavina s kojima izlaze na intervencije. Važnost suradnje s drugim dobrovoljnim vatrogasnim društvima ističe se i u tome što su prilikom natjecateljskog aspekta odlučili ne stavljati naglasak na rezultat već na prijateljstva koje sklapaju tijekom sudjelovanja.[384]

Smatraju se izuzetno važnima za lokalnu zajednicu. Kazivač navodi kako se od očekuje očuvanje tradicije koje su započeli njihovi preci i sumještani. Isto tako smatraju da su jedina organizirana skupina ljudi koja je u svakom trenutku spremna reagirati u slučaju katastrofa i vremenskih nepogoda. Uvijek su pripravni na najgore te su prvi u strukturi civilne zaštite. Zbog toga im je važno ulaganje u djecu i mlade na koje žele prenijeti iste vrijednosti i osjetljivost na potrebe zajednice. Također su svjesni su da ne mogu pridobiti svu djecu i sve sumještane da budu članovi, no to shvaćaju kao selekciju članova. Nisu sve osobe rođene za taj poziv pa takvo što i ne sile.[385]

Vatrogasci i u razdoblju od 1991. godine za članove DVD-a rade počasnu stražu prilikom posljednjeg ispraćaja te čitaju prigodan govor, a od 2012. godine za blagdan Svih Svetih obilaze grobove preminulih kolega vatrogasaca te branitelja poginulih u Domovinskom ratu. [386] Određenu socijalnu osjetljivost pokazuju i tijekom 1994. godine kada naplaćuju usluge korištenja doma, a za održavanje karmina za preminulu osobu cijena vatrogasnog doma je manja za trećinu.[387]

[382] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019,“, 2. ožujak 2013.
[383] PADVDT, „Zapisnik Zapovjedništva za 2018. godinu“, 31. prosinac 2018.
[384] Intervju s DC, lipanj 23, 2019.
[385] Intervju s DH, svibanj 13, 2019.
[386] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019,“, 31. siječanj 2012.
[387] PADVDT, „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011,“, 9. veljača 1994.

6. ZAKLJUČAK

Unatoč tome što je velik broj stanovništva seoskih područja upravo dijelom dobrovoljnih vatrogasnih zajednica, ta je sastavnica njihova života često zanemarena u povijesnim istraživanjima sela. Stoga ne treba čuditi nedostatak znanstvene literature koja je uglavnom sociološka i etnološka. Pomoću analize šest intervjua i pisanih izvora ovaj rad je nastojao dati kronološki pregled djelovanja DVD-a Trebovec i njegovog značenja za lokalnu zajednicu. Ovom Dobrovoljnom vatrogasnom društvu specifičnost daje činjenica da je rubno selo općine ili kotara zbog čega je i teže dostupno pa je potreba za osnivanjem društva bila još važnija. U njegovom daljnjem razvoju svakako je poseban utjecaj imalo osnivanje JVP Ivanić-Grad kao i posebno okruženje unutar sadašnje VZG Ivanić-Grad s obzirom da se radi o zajednici s jakom vatrogasnom tradicijom kojoj je u interesu razvoj vatrogasnih društava. Društvo je zbog toga dobilo veću mogućnost razvitka nevatrogasnih aktivnosti jer ima potporu JVP-a, a njezina blizina je omogućila bolju mogućnost vatrogasnog usavršavanja po pitanju ljudstva i opreme.

Selo je upravo zbog velike izoliranosti 1921. godine tražilo osnivanje DVD-a koji prve četiri godine djeluje kao podružnica DVD-a Posavski Bregi i koristi njihovu ručnu štrcaljku. Tijekom 1924. godine po prvi puta dobiva predsjednika, tajnika i blagajnika te započinje sa svojim samostalnim djelovanjem. Ubrzo po osamostaljivanju kupuje ručnu štrcaljku te neposredno prije Drugog svjetskog rata i motornu štrcaljku. Rat je smanjio njegovu djelatnost te poremetio njegov normalan ritam, a u tom razdoblju ostaju i bez svoje arhive. Ubrzo nakon rata započinje se s izgradnjom vatrogasnog doma i tornja, a Društvo otada redovno sudjeluje na javnim vježbama i rajonima te organizira vatrogasne škole za edukaciju svojih članova. Tijekom 1968. godine kupuje novu vatrogasnu motornu štrcaljku kao i za njega potrebne cijevi, a deset godina kasnije i treću vatrogasnu motornu štrcaljku. Velike promjene se događaju osamdesetih godina kada kupuju jedno vatrogasno vozilo, a drugo dobivaju. Istovremeno dolazi i do naglog razvoja natjecateljskog aspekta te natjecateljsko odjeljenje postiže vrhunske rezultate. U tom razdoblju sudjelujuju na raznim radnim akcijama kako bi povećali svoj proračun, a nelagodu u DVD Trebovec polako unosi nesporazum između članova. Domovinski rat ponovno usporava djelovanje Društva, a po njegovu završetku i dalje ne djeluje u svojoj punoj snazi. Tada se otvara novo vatrogasno spremište te se intenzivno radi na uređenju okoliša. Nepovoljna atmosfera vlada i početkom 2000. godine kada se Upravni odbor odlučuje na preokret i potpuno se fokusira na djecu i mladež što u konačnici rezultira time da polovica članova u sadašnjem rukovodstvu ima ispod 25 godina. Spomenuta

organizacija doživljava svoj procvat i u ostalim aspektima pa tako postoji sve bolja suradnja s VZG, natjecateljski aspekt je ponovno u svom vrhuncu, a operativni dio se svake godine sve više usavršava. Danas DVD Trebovec održava svoje vatrogasno natjecanje, pohodi međunarodna natjecanja te raspolaže opremom poput malog navalnog vozila s visokotlačnim modulom te radio stanicama.

Članstvo u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu je u svom početku bilo stopostotno muško te se prva članica javlja 1941. godine, a nakon toga članice redovno ulaze u DVD tek nakon 1980. Godine 2018. po prvi puta u organitaciji postoje i dvije operativne članice. Analizom broja članova moguće je iščitati razdoblja od otprilike svakih 20 godina kada se u učlanjuje veći broj ljudi kao i da u tom razdoblju započinje veća aktivnost. S vremenom su članovi sve mlađi te sve više pohađaju dodatna osposobljavanja. Do 2019. gotovo je polovica članova prošla neku vrstu osposobljavanja. Vidljiva je i unutarnja promjena u podjeli članova. Prilikom osnivanja 1921. dijele se u štrcare, čuvare i penjače, a takva podjela prestaje oko 1956. godine kada su članovi podijeljeni na aktivne i rezervne. Devedesetih godina vrsta članstva se ponovno proširuje na operativne, izvršne, počasne, djecu i mladež te pomažuće. Upravo zbog proširenja podijele na pomažuće članove, članovi se zbog svoje neaktivnosti više ne isključuju.

DVD je osnovan isključivo s namjerom da zaštiti selo od požara, a da su bili važni za zajednicu pokazuje podatak su stanovnici sela sudjelovali u kupnji vatrogasne opreme. Članstvo je bilo i znak svojevrsne socijalne diferencijacije jer nije svatko mogao biti član. Onaj tko je bio član, morao se pridržavati pravila te je u slučaju njihova kršenja bio isključen. Dok je članstvo bilo dobrovoljno, rad u njemu je bio obavezan. Da Društvo ima potporu stanovnika sela ponovno se očituje 1950., kada velik broj seljana sudjeluje u izgradnji vatrogasnog doma i tornja. Iako su vatrogasna društva ponajviše nastala iz potrebe stanovnika da sačuvaju svoju imovinu od požara te su dugo godina djelovale primarno s tom mišlju, već osamdesetih godina se osjeća promjena u svrsi djelovanja DVD Trebovec kada dolazi do razvoja natjecateljskog aspekta koje se mahom potiče. Natjecanja su donijela novi aspekt zbližavanja članstva unutar matičnog DVD-a, ali i zbližavanja članstva s drugim vatrogasnim društvima. Ulaskom u 21. stoljeće DVD Trebovec se okreće mladima te ulaže. Organiziraju edukativno-ekološku akciju, sudjeluju u edukaciji djece u školama i vrtićima te ih natjecateljski organiziraju.

S obzirom na razvoj Vatrogasne zajednice i vatrogastva općenito unutar Republike Hrvatske ovakav razvoj, što operativne opreme što natjecateljskog aspekta unutar DVD-a, nije spektakularan, već je razumljiv. No kako se zbog sve većeg razvoja mogućnosti Javnih vatrogasnih postrojbe smanjuje potreba za dobrovoljnim vatrogasnim društvima, ona obično propadaju ili se razvijaju. Ako dolazi do razvoja više ono nije isključivo u vatrogasno interventnom aspektu djelovanja već i u drugim aspektima, poput rada s djecom i mladima. Tema dobrovoljnih vatrogasnih društva i njegovog utjecaja na zajednicu je slabo istražena i upravo u tome ovaj diplomski rad predstavlja određeni doprinos. Kako bi ovaj rad ispunio svoj cilj bilo bi odlično kada bi se napravile studije slučaja drugih dobrovoljnih vatrogasnih društava. Tada bi mogli usporediti djelovanje i značaj DVD-a Trebovec s još nekoliko primjera te bi se moglo uočiti kako se ovaj slučaj razlikuje i da li se uopće razlikuje od drugih DVD-a na hrvatskom prostoru.

7. SAŽETAK

Ovaj diplomski rad kronološki analizira djelovanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec te značaj koje Društvo ima za lokalnu zajednicu na području u kojem djeluje. Prvo poglavlje predstavlja uvod u temu unutar čega se detaljnije objašnjava sam cilj istraživanja kao i istraživačka pitanja, a donosi i dosadašnja relevantna istraživanja te prikaz dostupnih izvora i korištene metodologije. U drugom poglavlju prikazan je kontekst djelovanja Društva u smislu administrativnog položaja. Naredna poglavlja donose pregled kretanja članstva Društva, njegova značenja za zajednicu i djelovanja Društva s posebnim osvrtom na financijski, intervencijski i natjecateljski aspekt djelovanja. Treće poglavlje se odnosi na razdoblje od osnutka Društva 1921. godine do raspada Nezavisne države Hrvatske, nakon toga slijedi četvrto poglavlje koje se odnosi na djelovanje Društva za vrijeme Jugoslavije i u konačnici peto poglavlje koje obrađuje djelovanje Društva u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: dobrovoljno vatrogasno društvo, Trebovec, lokalna zajednica,

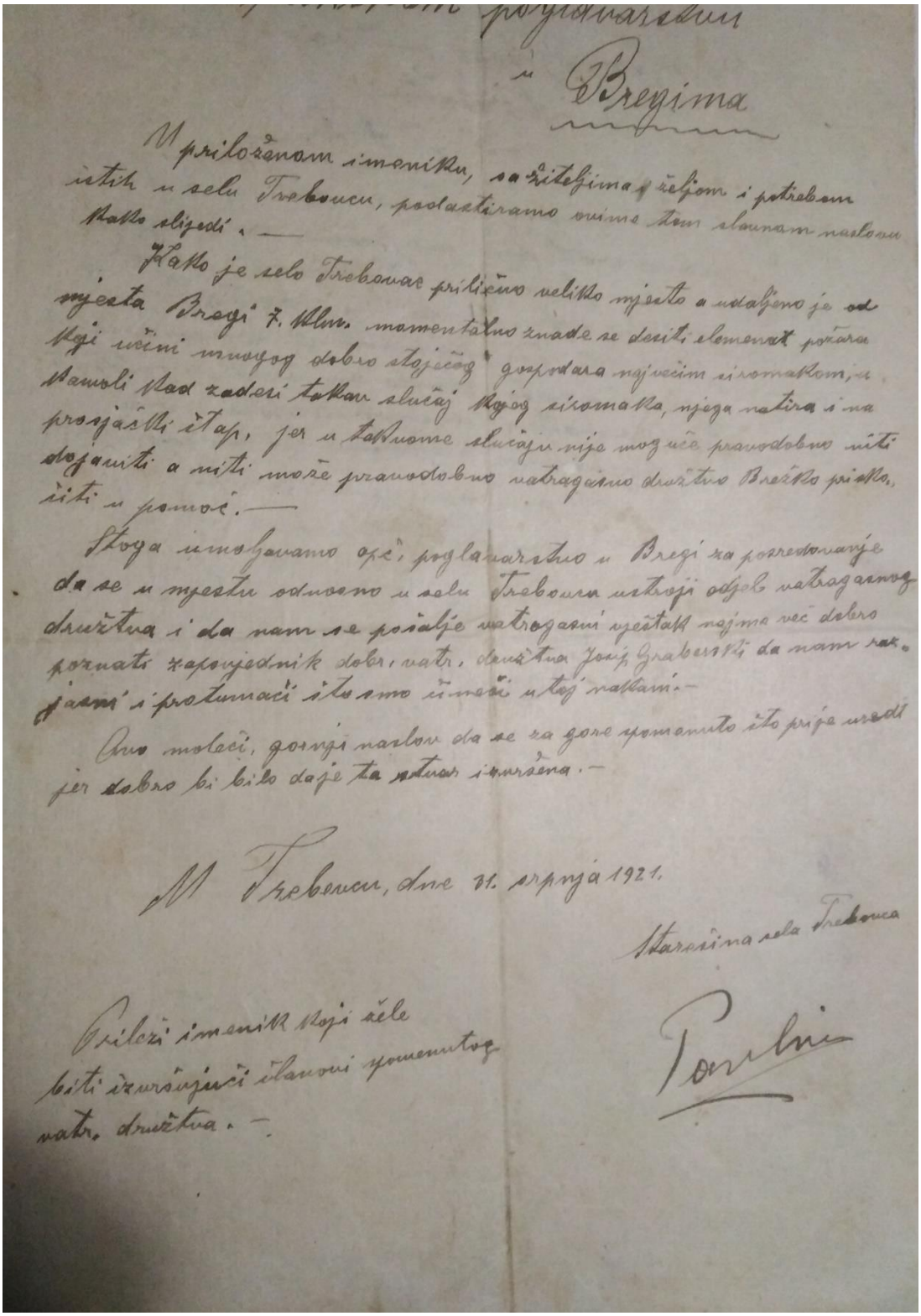
8. ABSTRACT

This master's thesis chronologically analyzes the activities of Volunteer Firefighting Department of Trebovec and its significance for the local community in which operates. The first chapter presents an introduction to the topic in which explains the goal of research as well as the research questions in more detail. It brings up the relevant research to date, as well as the presentation of available sources and methodology used in this paper. The second chapter presents the context of the Department's activities in terms of its administrative status. The next chapters provide an overview of the movements of Department's membership and its significance for the community as well as the activities of the Department with particular reference to the financial, interventional and competitive aspects of their actions. The third chapter refers to the period since the founding of the Department in 1921 until the collapse of the Independent State of Croatia followed by the fourth chapter relating to the activities of the Department during Yugoslavia and ultimately the fifth chapter which deals with activities of Department in the Republic of Croatia.

Key words: Volunteer Firefighting Department, Trebovec, local community

9. PRILOZI

Prilog 1. Molba Općinskom poglavarstvu u Bregima za osnivanje DVD-a Trebovec 1921., (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

u Bregima

U priloženom imeniku, sa željom i potrebom istih u selu Trebovcu, poslušavamo ovime ovom slavnom naslovu kako slijedi. —

Kako je selo Trebovac prilično veliko mjesto a udaljeno je od mjesta Bregi 7. klm. momentalno znade se desiti, elemenat požara koji učini mnogog dobro stojećeg gospodara najvećim siromahom, a mnoli vlad zadesi takav slučaj kojeg siromaka, njega natira i na prosjački štap, jer u takvome slučaju nije moguće pravodobno niti dogasiti a niti može pravodobno natragašno društvo Brežko priskočiti u pomoć. —

Stoga umoljavamo opć. poglavarstvo u Bregi za posredovanje da se u mjestu odnosno u selu Trebovcu ustroji odjel natragašnog društva i da nam se pošalje natragasni vještak najmanje već dobro poznati zapovjednik dobr. natr. društva Josip Grabovčki da nam razjasni i protumači što smo činili u toj naštani. —

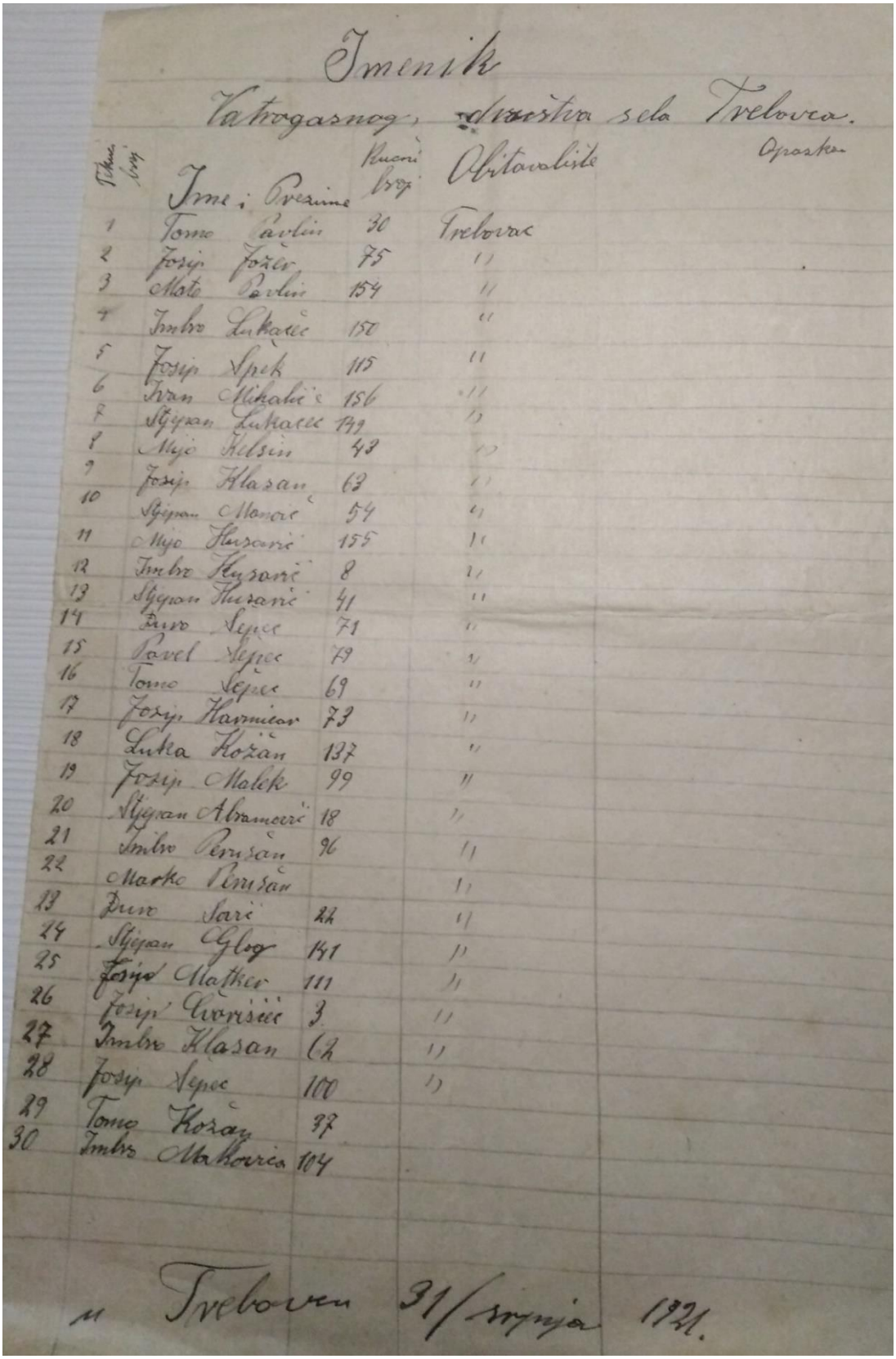
Ovo molbeći, gornji naslov da se za gore spomenuto što prije uredi jer dobro bi bilo daje ta natura izvršena. —

U Trebovcu, dne 31. srpnja 1921.

Starešina sela Trebovca

Prilozi imenik koji želе biti izvršujući članovi spomenutog natr. društva. —

Prilog 2. Imenik izvršujućih članova DVD-a Trebovec 1921. godine (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Imenik

Vatrogasnog društva sela Trebovca.

Tekući broj	Ime i prezime	Kućni broj	Obitavalište	Opaske
1	Tomo Pavlin	30	Trebovac	
2	Josip Jožef	75	"	
3	Mato Pavlin	154	"	
4	Imbro Lukačec	150	"	
5	Josip Špek	115	"	
6	Ivan Mihalić	156	"	
7	Stjepan Lukačec	149	"	
8	Mijo Kelsin	43	"	
9	Josip Klasan	63	"	
10	Stjepan Monar	54	"	
11	Mijo Kuzarić	155	"	
12	Imbro Kuzarić	8	"	
13	Stjepan Kuzarić	41	"	
14	Đuro Šepec	71	"	
15	Pavel Šepec	79	"	
16	Tomo Šepec	69	"	
17	Josip Harmicar	73	"	
18	Lukša Kožan	137	"	
19	Josip Malek	99	"	
20	Stjepan Abramović	18	"	
21	Imbro Penšan	96	"	
22	Marko Penšan		"	
23	Đuro Sarić	22	"	
24	Stjepan Glog	141	"	
25	Josip Matkec	111	"	
26	Josip Avanšić	3	"	
27	Imbro Klasan	62	"	
28	Josip Šepec	100	"	
29	Tomo Kožan	97		
30	Imbro Makovica	104		

U Trebovcu 31/ srpnja 1921.

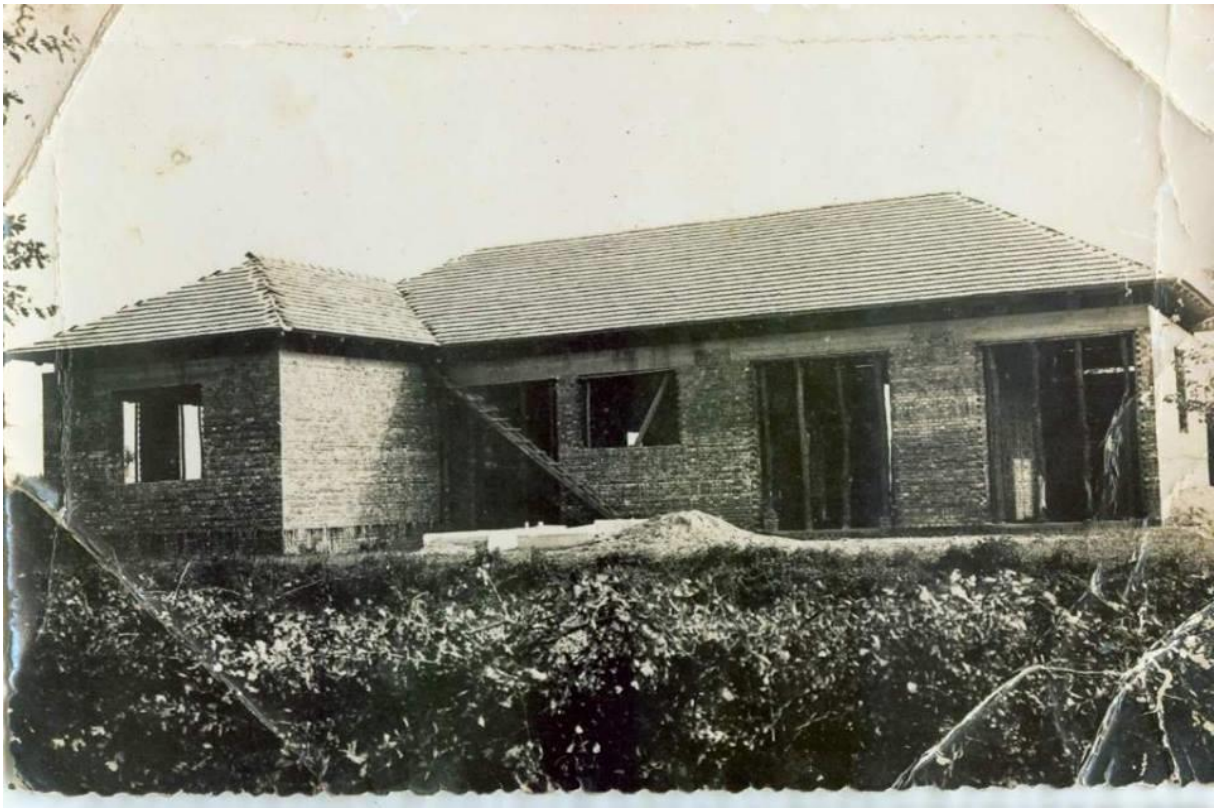
Prilog 3. Članovi DVD-a Trebovec s Magirus motornom štrcaljkom, 1939. (PAJK, „Arhiva fotografija“)

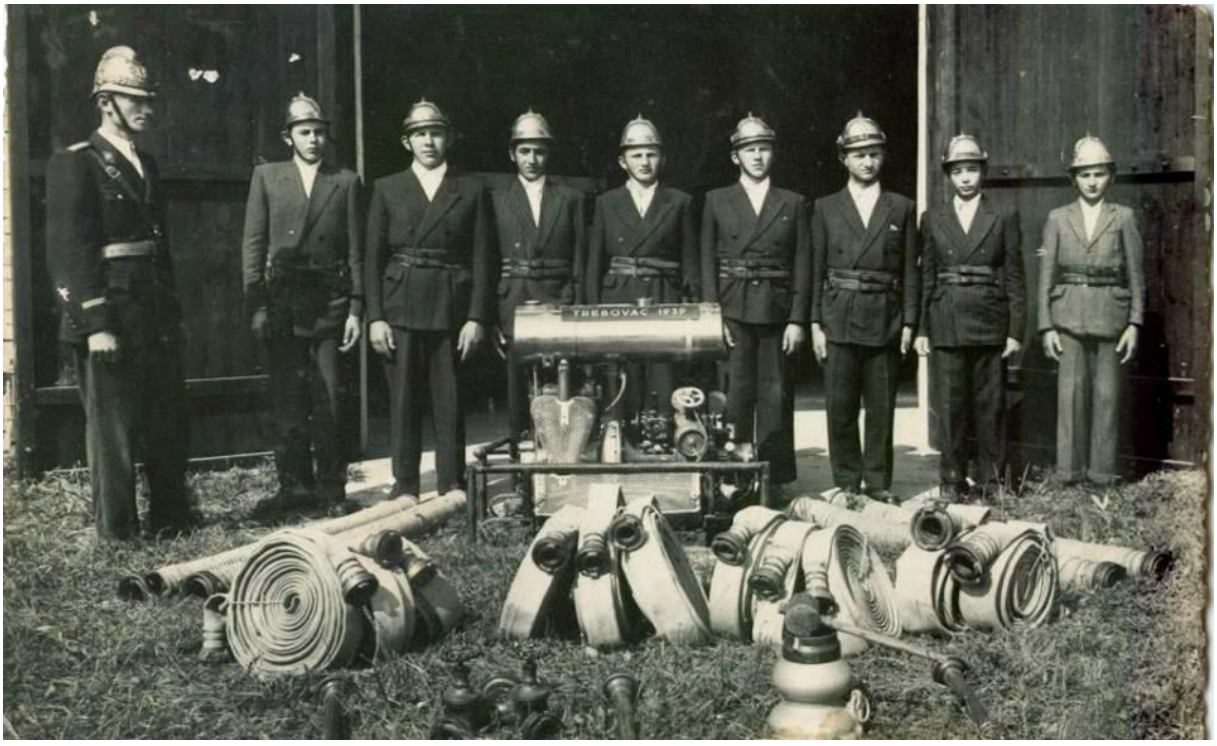
Prilog 4. Izgradnja vatrogasnog doma DVD-a Trebovec uz pomoć mještana sela, 1950.-e (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 5. Djelomično izgrađen vatrogasni dom DVD-a Trebovec, 1950.-e (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 6. Natjecateljsko odjeljenje DVD-a Trebovec iz pedesetih godina, (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 7. Članstvo DVD-a Trebovec pedesetih godina je u potpunosti muško (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 8. Članstvo DVD-a Trebovec 1976. godine, slikano povodom 55 godina osnutka društva. U donjem redu članovi „omladinaca“ (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 9. Vatrogasno spremište (s lijeve strane je nogometno igralište i ljetno vatrogasno vježbalište, a s desne strane Društveni dom Trebovec), kolovoz 2019. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 10. „Žensko A“ odjeljenje i VW Transporter T4, lipanj 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 10. DVD Trebovec sudjeluje u ešalonu vozila po Ivanić-Grad u sklopu VZG Ivanić-Grad sa starom ručnom štrcaljkom iz 1926. godine, svibanj 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 11. DVD Trebovec na intervenciji s malim navalnim vozilom s visokotlačnim modulom Nissan Navara, veljača 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 12. Taktičko-pokazna vježba požarnog rajona Posavina 2017. godine (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 13. Prvo natjecateljsko odjeljenje „djece muške“. U pozadini vidljivo TAM 2001 vozilo poklonjeno od VZG Ivanić-Grad, rujan 2001. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 14. Odjeljenja „djece ženske“ i „djece muške“, lipanj 2006. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 15. Prvo „žensko A“ odjeljenje i „muško A“, slikano povodom prvog natjecanja „ženskog A“ odjeljenja, siječanj 2012. godine. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

10. POPIS PRILOGA

Prilog 1. Molba Općinskom poglavarstvu u Bregima za osnivanje DVD-a Trebovec 1921., (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 2. Imenik izvršujućih članova DVD-a Trebovec 1921. godine (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 3. Članovi DVD-a Trebovec s Magirus motornom štrcaljkom, 1939. (PAJK, „Arhiva fotografija“)

Prilog 4. Izgradnja vatrogasnog doma DVD-a Trebovec uz pomoć mještana sela, 1950.-e (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 5. Djelomično izgrađen vatrogasni dom DVD-a Trebovec, 1950.-e (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 6. Natjecateljsko odjeljenje DVD-a Trebovec iz pedesetih godina, (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 7. Članstvo DVD-a Trebovec pedesetih godina je u potpunosti muško (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 8. Članstvo DVD-a Trebovec 1976. godine, slikano povodom 55 godina osnutka društva. U donjem redu članovi „omladinaca“ (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 9. Vatrogasno spremište (s lijeve strane je nogometno igralište i ljetno vatrogasno vježbalište, a s desne strane Društveni dom Trebovec), kolovoz 2019. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 10. „Žensko A“ odjeljenje i VW Transporter T4, lipanj 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 10. DVD Trebovec sudjeluje u ešalonu vozila po Ivanić-Grad u sklopu VZG Ivanić-Grad sa starom ručnom štrcaljkom iz 1926. godine, svibanj 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 11. DVD Trebovec na intervenciji s malim navalnim vozilom s visokotlačnim modulom Nissan Navara, veljača 2017. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 12. Taktičko-pokazna vježba požarnog rajona Posavina 2017. godine (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 13. Prvo natjecateljsko odjeljenje „djece muške“. U pozadini vidljivo TAM 2001 vozilo poklonjeno od VZG Ivanić-Grad, rujan 2001. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 14. Odjeljenja „djece ženske“ i „djece muške“, lipanj 2006. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

Prilog 15. Prvo „žensko A“ odjeljenje i „muško A“, slikano povodom prvog natjecanja „ženskog A“ odjeljenja, siječanj 2012. godine. (PADVDT, „Arhiva fotografija“)

11. POPIS KORIŠTENIH KRATICA

CTIF—Središnji odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara

DFRJ—Demokratska Federativna Republika Jugoslavija

DVD—Dobrovoljno vatrogasno društvo

FNRJ—Federativna Narodna Republika Jugoslavija

HVZ—Hrvatska vatrogasna zajednica

JVP—Javna vatrogasna postrojba

NRH—Narodna Republika Hrvatska

SFRJ—Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija

SRH—Socijalistička Republika Hrvatska

UVI—Upravljanje vatrogasnim intervencijama

VMŠ—Vatrogasna motorna štrcaljka

VOC—Vatrogasni operativni centar

VSO—Vatrogasni savez općine

VZG—Vatrogasna zajednica grada

VZO—Vatrogasna zajednica općine

VZZŽ—Vatrogasna zajednica Zagrebačke Županije

12. BIBLIOGRAFIJA

Izvori

Intervju s DC. 23. lipanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Intervju s DH. 13. svibanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Intervju s DH. 13. svibanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Intervju s DM. 17. lipanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Intervju s DO. 19. svibanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Intervju s JK. 14. travanj 2019. (Transkript intervjua kod Katarina Matkerić).

Josip Lovriš, „Vatrogasni dom malog tipa DVD Trebovac“ *Suvremeno vatrogastvo*, 1952.

PADVDPB: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi. „Zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Posavski Bregi“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1912-1980“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Matična knjiga Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec 1980-2019“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Djelovodni protokol Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1938.-1958. godine“

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Urudžbeni zapisnik Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu 1959.-1997. godine“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Inventar Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Trebovcu za 1979. godinu“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Zapisnik Upravnog odbora 1997-2011“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Zapisnik Upravnog odbora 2012-2019“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Zapisnik Zapovjedništva za 2018“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. „Zapisnik Zapovjedništva za 2019“.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1921. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1948. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1961. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1962. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1963 . godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1964. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1965. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1981. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1982. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1983. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1984. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1985. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1986. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1987. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1988. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1989. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1991. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 1992. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2012. godinu

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2013. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2014. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2015. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2016. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2017. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2018. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva za 2019. godinu.

PADVDT: Privatni arhiv Dobrovoljnog vatrogasnog društva Trebovec. Arhiva fotografija.

PAJK: Privatni arhiv Josipa Kelšina. Arhiva fotografija.

Literatura

Brunović Milan, Tomo Sović. *Bitka kod Oborova.* Dugo Selo: Udruženje boraca NOR općine Dugo Selo, 1965.

Cvijović Javorina, Ivana. „Oralna historija: problemi, mogućnosti i primjena među povjesničarima“ *Radovi-Zavod za hrvatsku povijest*, Vol (44) 2012: 439-450.

Desmond, Matthew. „Becoming a firefighter“ *Sage publications* Vol 7(4) (2007): 387–421.

Francetić, Nina, ur. *Priručnik za vatrogasna natjecanja u Republici Hrvatskoj*. Zagreb: Hrvatska vatrogasna zajednica, 2018.

Grandits, Hannes. *Obitelj i socijalne promjene u hrvatskim selima:(18.-20. stoljeće).* Zagreb: FF press, 2012.

Harasemljuk, Tea. “Aktivnosti djece u dobrovoljnom vatrogastvu: primjer Dobrovoljnog vatrogasnog društva Črnomerec i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Granešina“ Magistarski rad, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2018.

Kazularić, Nevenka. *110 godina vatrogastva u Ivanić Gradu: 1892.-2002.* Ivanić Grad: Dobrovoljno vatrogasno društvo, 2002.

Leček, Suzana. *Seljačka obitelj u sjeverozapadnoj Hrvatskoj: 1918.-1941.* Zagreb: Srednja Europa, 2003.

Lopac Ivan. „Otac hrvatskog vatrogastva“ U *Gjuro Stjepan Deželić*: *obrisi moderne hrvatske kulture i politike*, ur. Dubravko Jeličić, 9-31, Ivanić-Grad:Narodno Sveučilište Ivanić-Grad, 2000.

Marković, Petar. *Kratka povijest vatrogastva.* Zagreb: Vatrogasna zajednica Savske banovine, 1936.

Novak, Antun, Vlado Šoštarić, Miroslav Kirinčić, Vedran Runjć. *140 godina Hrvatske vatrogasne zajednice 1876-2016.* Zagreb: Hrvatska vatrogasna zajednica, 2016.

Popović, Toni, Renata Relja.“Značaj vatrogasne službe u lokalnoj sredini—etnografski primjer dobrovoljnog vatrogastva u Dalmatinskoj zagori.’’ *Godišnjak Titius: godišnjak za interdisciplinarna istraživanja porječja Krke* (2015): 211-233.

Pravila vatrogasne službe. Zagreb: Hrvatska vatrogasna zajednica, 2008.

Šarić, Tatjana. *U vrtlogu komunizma: mladi Hrvatske 1945.-1954.* Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2017.

Šikić-Mićanović, Lynette.“Biste li vi živjeli ovdje? Socijalna uključenost u ruralnim općinama.“ U *Društvena rekonstrukcija na ruralnom teritoriju*, ur. Maja Štambuk, Lynette Šikić-Mićanović, 99-121.Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 2014.

Mrežni izvori

Acta Croatica: toponim Trebovec. https://actacroatica.com/hr/location/trebovec/ (posjet 9.7.2019)

Državni zavod za statistiku. Baza podataka Zagrebačka županija—broj stanovnika po naseljima. https://www.dzs.hr (posjet 9.7.2019).

Dugo Selo: Povijest Dugog Sela. https://sites.google.com/site/dugoselods/povijest-dugog-sela (posjet 9.7.2019).

Facebook: DVD Trebovec, Taktičko-pokazna vježba PR Posavina. https://www.facebook.com/550886555054509/videos/925597544250073/ , (posjet 30.7.2019).

Facebook: Volim Ivanić, Ivanićgradski vatrogasci obiježili blagdan sv. Florijana. https://www.facebook.com/volimivanic/videos/992176510836772/ (posjet 30.7.2019).

Google Maps. https://www.google.hr/maps (posjet 9.7.2019).

HVZ Osposobljavanje i usavršavanje, http://www.hvz.hr/osposobljavanje/osposobljavanje-i-usavr%C5%A1avanje (posjet 30.7.2019).

HVZ—Upravljanje vatrogasnim intervencijama. http://www.hvz.hr/informatizacija/upravljanje-vatrogasnim-intervencijama/ (posjet 29.7.2019).

HVZ—VATROnet. http://www.hvz.hr/informatizacija/VATROnet/ (posjet 7.7.2019).

Ivanić-Grad: Prvi puta u sto godina postojanja DVD Trebovec ima navalno vatrogasno vozilo. http://www.ivanic-grad.hr/clanci/2014/september/prvi-puta-u-gotovo-sto-godina-postojanja-dvd-trebovec-ima-navalno-vatrogasno-vozilo/ (posjet 7.7.2019).

Općina Brckovljani: Posjed Božjakovina u 19. i 20. stoljeću. http://www.brckovljani.hr/defaultcont.asp?id=28&n=2 (posjet 9.7.2019).

Vatrogasna zajednica Ivanić-Grada: Popis DVD-a po požarnim rajonima. http://www.vzig.hr/popis-dvd-a-po-pozarnim-rajonima/ (posjet 9.7.2019).

Vatrogasni portal: Raspis za 6. Kup DVD-a Trebovec. http://www.vatrogasni-portal.com/articles.php?article_id=1961 (posjet 7.7.2019).

Vatrogasni portal: Raspis za 7. Kup DVD-a Trebovec. http://www.vatrogasni-portal.com/articles.php?article_id=2052 (posjet 7.7.2019).

Volim Ivanić: Pokazna vježba Sava-Ivanić Grad 2018. https://www.volimivanic.info/pokazna-vjezba-sava-ivanic-grad-2018 (posjet 7.7.2019).

YouTube: DVD Trebovec brzinska kaubojska vježba. https://www.youtube.com/watch?v=4Tn6cJZeGq4 (posjet 30.7.2019) .

YouTube: DVD Trebovec brzinska vježba u Rugvici 2018. https://www.youtube.com/watch?v=dQfoZGX_8Cc (posjet 14.8.2019).

YouTube: DVD Trebovec Djeca Muška—vježba 16. travanj 2019. https://www.youtube.com/watch?v=VLnMBud2De0 (posjet 30.7.2019).

YouTube: DVD Trebovec i ručna štrcaljka iz 1926. na Farmi. https://www.youtube.com/watch?v=4G70KyyHMiw&t=138s (posjet 30.7.2019).

YouTube: DVD Trebovec MA—Zimski kup Starog Čiča 2017, https://www.youtube.com/watch?v=x1ltJj9qA2M (posjet 30.7.2019).

YouTube: DVD Trebovec ŽA—Kup HVZ-a Split 2016. https://www.youtube.com/watch?v=D5U656JvvRs (posjet 30.7.2019).

YouTube: Ekološko edukativna akcija Volim Trebovec—izvještaj. https://www.youtube.com/watch?v=OCxlgwECJzk (posjet 30.7.2019).

Zakon.hr: Zakon o vatrogastvu. https://www.zakon.hr/z/305/Zakon-o-vatrogastvu (posjet 1.8.2019).